

Stand van de Rand

Beleidsveld Omgeving

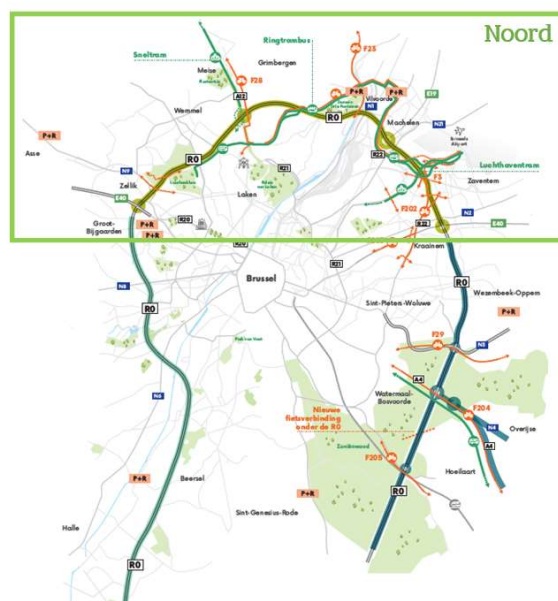
Projectfiche 1.1.a. Gebiedsprogramma Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0) – deel noord

Probleemstelling en doelstelling van het project

Naar aanleiding van de goedkeuring van de startnota GRUP Ruimtelijke herinrichting van de Ring rond Brussel (R0) – deel noord nam de Vlaamse Regering volgend beslispunt op in haar beslissing:

“De Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister bevoegd voor buitenlands beleid en onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor mobiliteit, openbare werken, Vlaamse rand, toerisme en dierenwelzijn en de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, natuur en landbouw, te gelasten met het uitwerken en uitvoeren van flankerende maatregelen bij de betrokken departementen en agentschappen van de Vlaamse Overheid in het kader van het programma Werken aan de Ring. Het flankerende programma zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. De uitvoering wordt opgevolgd door het coördinatieplatform “Stand van de Rand”.

Geïntegreerde gebiedsontwikkeling is de motor om de ruimtelijke transformatie te realiseren. We maken werk van gezamenlijke gebiedsprogramma's hand in hand met grootschalige infrastructuur- of landschappelijke projecten die hiervoor een hefboom vormen, waarbij we financieringsmogelijkheden bundelen om mobiliteits- en omgevingsdoelstellingen gebiedsgericht, coherent en geïntegreerd te realiseren. We leggen hiervoor een relatie met bestaande gebiedsplatformen.

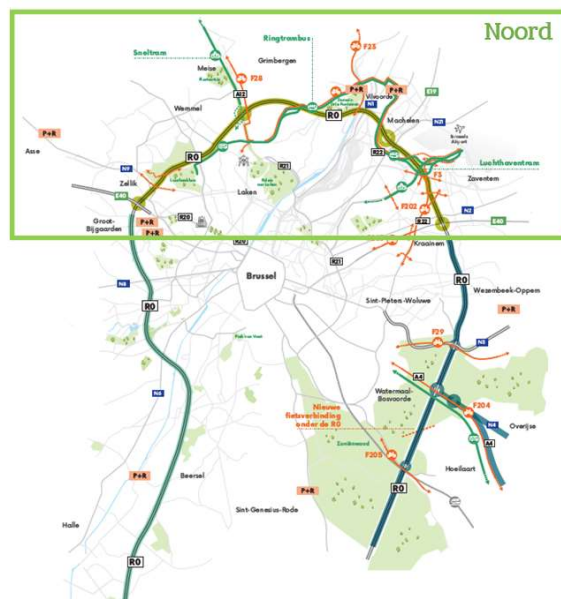

Het gebiedsprogramma zal werken op 3 thema's:

- Groenblauwe dooradering van het gebied versterken:
  - meer ruimte voor water
  - versterking open ruimte systeem, ook in de bebouwde omgeving
  - productieve landschappen
- Knooppuntontwikkeling versterken via een geïntegreerde uitvoering van het ruimtelijk mobiliteitsbeleid.
  - ruimtelijke ontwikkeling op geschikte verdichtings- of transformatielocaties
  - ontharding op niet geschikte verdichtings- of transformatielocaties
- Omgevingskwaliteit in het gebied verbeteren.

De fiche Noord spitst zich toe op het noordelijk gebied omgeving R0, E40-E40 en is gelinkt aan de fiche over R0-noord en Brabantnet. Ook in projecten opgenomen in andere fiches zoals de fiche rond bijkomend toegankelijk groen en landinrichting wordt uitvoering gegeven aan thema's zoals opgenomen in het gebiedsprogramma.

Hoewel de Luchthaven van Zaventem geen deel uitmaakt van het flankerend beleid i.f.v. Werken aan de Ring, worden de acties hierrond mee opgenomen in deze fiche. Gezien de ligging van de Luchthaven in de directe omgeving van de R0 is het logisch om de acties mee te integreren in deze fiche.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Gaëtane Maes

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Veerle Van Hassel

Dirk Boutsgebouw (VAC Leuven)
Departement Omgeving – Afdeling GOP
Diestsepoort 6 bus 91
3000 LEUVEN
veerle.vanhassel@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

De Werkvennootschap, Departement Omgeving, Departement MOW, ANB, VLM, VMM, L&V, BAC, FOD Mobiliteit, Belgocontrol, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, provincie Vlaams-Brabant, gemeenten Zaventem, Machelen en Steenokkerzeel, Dilbeek, Asse, Wemmel, Meise, Grimbergen, Vilvoorde, Kraainem, Stad Brussel, POM Vlaams-Brabant, Citydev, perspective.brussels, Haven van Brussel, OVAM, VOKA, BECI, Brusselse Havengemeenschap Gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, NMBS, De Lijn, MIVB, ministerie van Defensie, VLAIO, Team Vlaams Bouwmeester, Team bouwmeester maître architecte,...

Uitvoerders van het project

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Financiering

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Projectenmonitor	April 2020	Afgerond	In een volgende fase voor de projectenmonitor wordt een intekentool voorzien waardoor actoren in het gebied zelf projecten kunnen intekenen. Er zullen hiervoor protocollen dienen opgemaakt te worden.
Projectenmonitor – online tool	April 2021	Afgerond	De intekentool werd binnen het DOMG ontwikkeld en online geplaatst. Na een periode van testen door enkele nauwbetrokken actoren, zal deze tool binnen de Vlaamse Rand gepromoot worden i.f.v. de gebiedswerking.

Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel	Dec 2021 Fase 1: inventarisatie en opmaak atlas (jan 2020-jun 2020) Fase 2: analyse en visievorming (jun 2020- feb 2021) Fase 3: ontwerpend onderzoek (maart 2021-sept 2021) Fase 4: dienstencentrale (vanaf najaar)	Op schema	I.f.v. de gebiedswerking en om de visie te realiseren wordt in het najaar 2021 of begin 2022 een dienstencentrale opgestart waarvan de verschillende partners actief in de rand gebruik van kunnen maken.
Studie Labo Ruimte – 20 ^{ste} - eeuwse randgebied van en rond Brussel	Aug 2022 Fase 1: Diagnose – februari 2020 tot april 2021 Fase 2: ontwerpend onderzoek – juni 2021 tot januari 2022 Fase 3: synthese – februari 2022 tot zomer 2022	Op schema	Door de opgelegde Coronamaatregelen loopt de opmaak van de diagnose (fase 1) vertraging op.
Economische poort Luchthaven - spoor 1:	Divers	Op schema	Opvolging is reguliere taak
Economische poort Luchthaven - spoor 2:	Pm	Uitgesteld	
Economische poort Luchthaven - spoor 3: Studies	Pm	Nog niet gestart	Er werden wel enkele voorbereidende studies uitgevoerd. De opmaak van de lange termijnvisie kan pas starten wanneer een samenwerkingsakkoord getekend is.
Economische poort Luchthaven - spoor 4	Pm	Nog niet gestart	Het spoor start pas wanneer er duidelijkheid is over de nodige bestemmingswijzigingen

NAVO-Defensie	najaar 2023	Op schema	Er werden al heel wat voorbereidende studies afgerond. Opmaak PAD/GRUP is gestart. Op 22/4/2021 keurde de Brusselse Regering de strategische visie PAD Defensie goed en op 21/05/2021 keurde de Vlaamse Regering de startnota GRUP Defensie goed. Raadpleging langs Vlaamse zijde vindt plaats van 1/6-30/7.
BUDA+	Divers	Op schema	Verschillende initiatieven lopen en worden afgestemd binnen de kernwerkgroep en stuurgroep Buda+
Strategisch project Vilvoorde-Machelen	Periode 2019-2022	Op schema	Startvergadering vond plaats op 5 juli 2019
Ontwerpend onderzoek Romeinsesteenweg/Parking C	Sept 2021	Op schema	Alle workshops met de betrokken actoren zijn afgerond. Het eindrapport is in opmaak.
Strategisch project Groene Noorderand	Periode 2020-2023	Op schema	
Slimme verdichting	sept 2021 – juni 2022	afwijking	Door de coronamaatregelen ligt de studie stil. Heropstart gepland voor september 2021

Stand van zaken juni 2021

In het kader van het gebiedsprogramma lopen 3 acties die gaan over de volledige Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0).

Projectenmonitor

De projectenmonitor is een bundeling van lopende projecten, processen, initiatieven, visies en acties in de Vlaamse rand rond Brussel. De projectenmonitor structureert, visualiseert en deelt alle kennis over projecten op een eenvoudige manier voor alle actoren binnen het gebied. Op termijn moet het een online-applicatie zijn die de projecten visualiseert aan de hand van project- / achtergrondinformatie (bv. naam project, type project, status,...) en een grafische weergave op kaart. Het betreft projecten die nog in de informele fase zitten of nog niet in een officiële procedure zijn opgenomen.

De ruimtelijke uitdagingen met betrekking tot mobiliteit, leefbaarheid,... in de rand rond Brussel zijn groot. Zo staan er bv. grote infrastructuurprojecten op stapel (bv.: werken aan de Ring) die enerzijds inspelen op de mobiliteitsuitdaging in het gebied, en anderzijds ook inspelen op uitdagingen met betrekking tot leefbaarheid in het gebied.

Het doel is om een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen van (bovenlokale) lopende projecten, processen, visies en acties in het projectgebied. Hierdoor ontstaan meekoppelkansen en dus gedeelde en elkaar versterkende winsten voor het gebied. Het doel is immers te streven naar een coherente gebiedsontwikkeling voor de Vlaamse rand rond Brussel.

In het verleden (2015) werd reeds in het kader van TOP Noordrand een protocol afgesloten tussen het toenmalige Ruimte Vlaanderen en het toenmalige Brussel Stedelijke Ontwikkeling in functie van de opstart van een projectenmonitor. Op termijn zou het bedoeling moeten zijn om de projectenmonitor langs Vlaamse zijde te integreren of samen te brengen met de projectenmonitor die langs Brusselse zijde wordt ontwikkeld.

Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel

De studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel is een samenwerking tussen Departement Omgeving, OVAM, ANB, Perspective Brussels en Leefmilieu Brussel. Heel wat andere overheidsinstanties worden eveneens bij de studie betrokken.

Het doel van de opdracht is om via een geïntegreerde aanpak te komen tot de ontwikkeling van een ambitieuze, gezamenlijk gedragen landschappelijke visie m.b.t. de versterking en uitbouw van een regionaal samenhangend open ruimtenetwerk in en rond Brussel. Een netwerk dat de economische en demografische ontwikkelingen ondersteunt en diverse functies (landschappelijk, ecologisch, recreatief, voedselvoorziening, klimaat, ecosystemisch, gezondheid en leefbaarheid) integreert.

Belangrijkste doelstelling is het operationaliseren van deze visie in de projecten en instrumenten van de verschillende partners (RPA, RUP, landinrichtingsplannen, gebiedsprogramma's, lokale projecten, bijkomende oppervlakte toegankelijk groen, bos, Brussels Natuurplan, groen netwerk, vergunningenbeleid,...) in samenwerking met lokale besturen, gebruikers, investeerders en eigenaars van open ruimte gebieden.

De studie wordt uitgevoerd in 3 luiken (+ 1 optioneel luik - dienstencentrale):

- Macroschaal: volledige gebied in en rond Brussel
- Mesoschaal: zone noord, E40-E40
- Microschaal: cases binnen zone noord

Het resultaat van **deel 1**, de analyse van de open ruimte in en rond Brussel, is een atlas die bestaat uit 2 grote delen: een ruimtelijke analyse en een analyse van het ruimtelijk beleid en de lopende projecten. De lezing gebeurde op de verschillende schalen en geeft inzicht in de dynamische netwerken waaruit het territorium bestaat en daarnaast geeft het een evaluatie van het gebied door middel van lopende projecten en visies.

In **deel 2** wordt een visie ontwikkeld op macroschaal, deze benadrukt een reeks robuuste open ruimte corridors waarbij het doel is deze te verbinden om zo coherente corridors te vormen.

In **deel 3** wordt gefocust op ontwerp onderzoek d.m.v. workshops en worden acties in bepaalde gebieden gedefinieerd.

In het **4de deel** zal i.f.v. de gebiedswerking een dienstencentrale opgericht worden om zo tot realisaties in het gebied te komen.

Studie Labo Ruimte transformatie van het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel

De Labo Ruimtestudie is een samenwerking tussen Departement Omgeving (T.OP Noordrand, gebiedsprogramma R0), Perspective Brussels, Team Vlaams Bouwmeester en Brussels Bouwmeester.

Met de opdracht 'Transformatie van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel' starten we een analytisch en prospectief onderzoek op naar de ruimtelijke transformatie en transitie van het stedelijk weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse omliggende steden en gemeenten. De verkenning staat in functie van verder ontwerpend onderzoek naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel, rekening houdend met de nieuwe 21ste -eeuwse opgaven op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, en veranderingen in gebruik en spreiding van functies. De verkenning is dus meer dan louter een kaartenbundel die statistische gegevens verzamelt, maar moet - via een ontwerpgerichte, ruimtelijke lezing - ook de kwaliteiten, de beleving en het gebruik in beeld brengen en uitmonden in de formulering van een aantal sleutelkwesties die we via ruimtelijke instrumenten kunnen aanpakken.

Het verkennend onderzoek schakelt zich in in een breder meso-verhaal dat zijn oorsprong heeft in het VSGB (Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel) en het afbakeningsproces. Het VSGB kijkt in het bijzonder naar 3 'regio's' rond het BHG, met name het ruime Zaventemse (de regio strekkende van Grimbergen tot Tervuren), Zellik-Groot-Bijgaarden en de zuidelijke Kanaalzone.

Bijzondere aandacht gaat in dit VSGB uit naar:

- het open ruimte-netwerk.
- reconversie, verdichting, sanering en hergebruik van bedrijvigheid en woongebieden waar mogelijk.
- de luchthaven van Zaventem als economische trekpleister op internationaal niveau.
- nauw overleg met de betrokken gemeenten, provincies en verschillende organisaties.

Daarnaast schakelt het zich eveneens in in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) van het Brussels gewest. In dit plan worden volgende 4 grote thema's naar voor geschoven:

- Het grondgebied inzetten om het kader van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te creëren.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van de stedelijke economie.
- Het grondgebied inzetten om multimodale verplaatsingen te bevorderen.

Het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel kent heel wat stedenbouwkundige en maatschappelijke opgaves, onder meer op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, etc . We zien twee gewesten die vervlochten zijn met elkaar maar op een totaal andere manier omgaan met een kwestie zoals de verstedelijkingsdruk.

Dit onderzoek verloopt gelijktijdig met de studie open ruimtenetwerk in en rond Brussel, waarin gefocust wordt op het open ruimtenetwerk. We bewaken gedurende het proces de complementariteit tussen beide studies.

Een verkenningsteam maakte in een eerste fase een diagnose op van het ruimtelijk functioneren en de uitdagingen voor dit gebied en bundelde de resultaten in een atlas. Deze atlas is een niet-exhaustieve collectie van thematische informatie die het ruimtelijke functioneren van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel beschrijft. Dit document richt zich in het bijzonder op de gebouwde ruimte en haar transformatiepotentieel en is opgemaakt in functie van de randvoorwaarden voor stedelijke vernieuwing.

In een tweede fase zal het verkenningsteam van fase 1 instaan voor de coördinatie van ontwerpend onderzoek op een aantal cases, uitgevoerd door andere ontwerpteam.

In een derde fase maakt het verkenningsteam een synthese van de bevindingen uit die casestudies (fase 2) en formuleert het transformatiestrategieën waarmee de opdrachtgevers verder aan de slag kunnen.

Economische poort luchthaven

Voor de economische poort Luchthaven 'Brussels Airport Zaventem' werden in het verleden al verschillende initiatieven genomen (START, gewestplanwijzigingen, RUP VSGB, Geluidsactieplan). Momenteel lopen hier ook tegelijkertijd verschillende initiatieven van de Vlaamse overheid, van andere besturen en private partijen. De fiches 1.2 en 1.3 hebben ook rechtstreeks met de luchthaven te maken en worden hier niet verder behandeld.

Voor een stabiele toekomst van de luchthaven dienen afspraken te worden gemaakt over de vliegroutes en dit op initiatief van de federale bevoegde minister.

De omgeving van de luchthaven is een zeer dynamisch gebied, waar heel veel initiatieven door elkaar lopen. De nodige opmaak van een visie voor deze omgeving en de doorwerking in andere plannen en programma's moet vertrekken van deze dynamische context. We werken dan ook op vier verschillende sporen die elk hun eigen voortgang kennen maar uiteraard zoveel mogelijk op elkaar afgestemd zijn.

1. Opvolgen lopende belangrijke vergunningsaanvragen en lopende projecten

In dit spoor worden de lopende belangrijke dossiers in de ruime omgeving van de Luchthaven opgevolgd. De nadruk ligt hier op de projecten op de luchthaven (BAC, Ministerie van Defensie, Brucargo), de projecten die de directe toegankelijkheid van de luchthaven organiseren en de grootschalige economische (her)ontwikkelingen, zoals Pegasuspark, Bessenveld, Vuurberg, Ex-Navo site. Hierin is ook aandacht voor de voortgang van ontwikkelingen in het Brussels Hoofdstedelijk gewest, zoals het Knooppunt Bordet (Metro 3), Da Vinci I & II en Navo.

2. Opvolgen van het initiatief van Brussels Airport Company (BAC) voor een strategische visie 2040

Brussels Airport Company is reeds enkele jaren bezig met de voorbereiding van een masterplan voor de 'Lucht'zijde en een masterplan voor de 'Land'zijde van de luchthaven. Het communicatietraject rond deze interne visieopbouw werd uitgesteld, onder meer door de aanslagen op 22 maart 2016. Op 18 november 2016 lanceerde BAC haar strategische visie 2040, waarbij de luchthaven haar verdere ontwikkeling op een open en transparante manier wil uitbouwen, in dialoog met alle betrokkenen. (zie ook <https://www.brusselsairport2040.be/nl>)

Vanuit de Vlaamse Overheid wordt actief geparticipeerd binnen het nog op te richten Forum, en zal de link met de overige drie sporen worden bewaakt. Het is niet de bedoeling om het positieve initiatief van de private partner over te nemen

of dit te zien als een officieel standpunt van de Vlaamse Overheid, wel om hier als betrouwbare en positief ingestelde partner in mee te werken. BAC blijft verantwoordelijk voor dit spoor.

3. Opbouw van een gedragen lange termijn visie op de Luchthaven en de ruime omgeving van de economische poort

Het lopende initiatief van BAC maakt een gedragen en gedeelde visie om de ruime omgeving van de luchthaven meer dan ooit noodzakelijk.

Het betreft de ontwikkeling van een visie, een toekomstbeeld van de luchthaven en haar omgeving in al haar aspecten:

- economische ontwikkeling : ontwikkeling van de vraag, aanbod op het terrein, ontwikkelingsstrategieën, visie op bedrijvzones rond de luchthaven, gevolg op werkgelegenheid;
- ontwikkeling mobiliteit: vertaling van de economische ontwikkelingsstrategieën) naar verkeersstromen op de verschillende modi (voor passagiers, vracht en werknemers) en in de lucht (aantal bewegingen, soort vliegtuigen), visie over opvang verkeersnoden, knelpuntenmatrix;
- infrastructurele ontwikkeling: vertaling van de ontwikkelingsstrategieën) naar noodzakelijke infrastructuur op en rond de luchthaven;
- leefbaarheid en milieu: impact ontwikkelingsstrategieën) op leefbaarheid en milieu (geluid, licht, luchtkwaliteit, mobiliteit, ...), visie over leefbaarheid en milieu, afstemming ontwikkelingsstrategieën) en visie leefbaarheid en milieu.

Om tot een gedragen visie te komen, die ook in de praktijk kan omgezet worden, is het noodzakelijk dat alle betrokken partners van bij de start worden betrokken in een proces van collectief leren rond de luchthaven. Niet alleen de verschillende betrokken overheden (Federaal, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vlaams Gewest, Provincie, Gemeenten) maar ook de publieke en private investeerders en de bevolking moeten op een correcte manier betrokken worden bij de gezamenlijke opbouw van deze visie.

In eerste instantie starten we enkele verkennende deelstudies op, die naast inhoudelijke voorbereiding ook de bouwstenen moeten leggen voor een politiek akkoord tussen de twee gewesten en de federale overheid waarin het nut en de noodzaak van de opbouw van een gedeelde visie wordt vastgelegd.

De werking van het Forum 2040 van BAC kan ook een rol spelen bij het betrekken van georganiseerde en niet-georganiseerde groepen bij de opmaak van deze visie.

4. Opmaak van een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan met bijhorende beoordelingen en impactanalyses (oa Plan MER)

Momenteel wordt hier geen initiatief genomen. De verwachting is dat zowel de strategische visie 2040 als de economische visie voor de luchthavenregio aanleiding zal geven tot bestemmingswijzigingen. Uiteraard zullen hier de nodige beoordelingen en impactanalyses zoals milieueffectrapportage voor opgemaakt moeten worden.

NAVO/Defensie

De Defensie-site strekt zich uit over een gebied van 90 hectare langs de Leopold III-laan en bevindt zich voor een deel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (gemeentes Evere en Brussel-Stad) en voor een deel in het Vlaams Gewest (gemeente Zaventem). Een derde van

de site werd in mei 2017 vrijgemaakt naar aanleiding van de verhuis van de NAVO-activiteiten. De rest van de gebouwen huisvest het bilateraal samenwerkingsprogramma 'Partnerschap voor vrede' en het huidige hoofdkwartier van Defensie (Kwartier Koningin Elisabeth).

TOP Noordrand wil samen met de andere partners komen tot een duurzaam, ambitieus en intergewestelijk coherent plan voor de ontwikkeling van de vrijgekomen terreinen en de nabije omgeving dat een voorbeeld stelt voor de toekomstige ontwikkelingen in dit stadsdeel, met volgend stedenbouwkundig principe:

- een geconcentreerde verdichting in een strook van +- 400 m langs de Leopold 3-laan;
- een coherent landschap met verschillende gebruiken (natuur, recreatie, landbouw) ten zuiden daarvan.

Door de ligging van de Defensie-site op de gewestgrens vormt de reconversie ervan een pilootproject voor interregionaal overleg. Er werd een gewestelijk akkoord (24/5/2019) gesloten ter afstemming van een Brussels Richtplan van Aanleg (RPA) en een Vlaams Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) voor de site en omgeving.

Er werd ook een federaal akkoord (29/5/2019) gesloten dat de inplantingszones bepaalt voor een nieuw Defensie Hoofdkwartier en een 5e Brusselse Europese school op de site.

Vanaf 2020 zullen Perspective Brussels en Omgeving samen een multidisciplinair team aansturen voor de stedenbouwkundige en milieu-onderzoeken en de opmaak van een GRUP en RPA voor de Defensie-site en omgeving. De gunning hiervan is lopende. Gezien de complexiteit van de intergewestelijke (politieke) afstemming verwachten we dat de procedure voor het GRUP afgerond zal zijn in de loop van 2023. In tussentijd zullen het ministerie van Defensie en de Regie der Gebouwen vergunningsaanvragen indienen en starten met de uitvoering.

Buda+

De bedrijvenzone Buda is gelegen op de grens van Vilvoorde, Machelen en stad Brussel en heeft een rijk industrieel verleden. Vele bedrijven binnen dit gebied zijn echter verouderd of staan leeg. Gezien de verloederding van vele panden trekt de klassieke verhuurmarkt geen sterke ondernemers aan. Bedrijven die op de rand van het legale werken, worden hierdoor aangetrokken.

Deze problematiek wordt nog versterkt doordat het om een grensgebied gaat tussen twee gewesten. Zowel de Stad Brussel als Vilvoorde hebben aan dit gebied minder aandacht besteed en het te lang als een achterkant van de stad beschouwd.

Nochtans zitten er grote kansen in de bestaande activiteiten en het gebied, om te komen tot een attractieve, economisch veerkrachtige en circulaire plek. Onbenutte ruimte kan ingezet worden om nieuwe activiteiten aan te trekken en nieuwe, bijkomende werkgelegenheid te creëren.

Overheid en investeerders zorgen naast werkgelegenheid ook voor opleiding gericht op het gebied en een deel van de ruimte kan gebruikt worden om innovatieve en niet-traditionele leerplekken te creëren. Het gebied biedt veel potentieel, maar er is nood aan een overkoepelende gewestgrensoverschrijdende toekomstvisie voor het gebied. Een passende organisatiestructuur om een duurzame samenwerking tussen bedrijven, overheden, eigenaars en specifieke lokale stakeholders te voorzien is nodig. Deze werf wil daartoe bijdragen.

In dit kader werd een eerste aftastend ontwerpend onderzoek door het provinciebestuur en de POM in 2015 opgestart voor een beperkt deel van de bedrijvenzone en gekaderd

binnen de segmentatiestudie van het Vlaamse Gewest en de Internationale architectuur biënnale van Rotterdam (IABR) met als thema 'the next economy'. De resultaten van deze studie tonen aan dat er enerzijds nood is aan een inzet op de optimalisatie en differentiatie van de activiteiten en anderzijds aan een ruimtelijk kader dat de verschillende projecten integreert en een kwalitatieve herontwikkeling in relatie met de ruimere omgeving waarborgt.

De aanleg van de nieuwe halteplaats Kerklaan, de ringtram en de twee fietssnelwegen die het gebied doorkruisen kunnen aangegrepen worden om deze ruimtelijke ambitieverhoging voor het gebied te realiseren.

Het Territoriaal Ontwikkelingsprogramma Noordrand wil met de BUDA+ werf samen met de andere partners komen tot een ambitieus plan voor de herontwikkeling van de bedrijvzone Buda. In 2018 werd een kaderovereenkomst getekend tussen Departement Omgeving, OVAM, Provincie Vlaams-Brabant, perspective.brussels, Citydev, POM Vlaams-Brabant, stad Brussel, stad Vilvoorde en gemeente Machelen. In de eerste stuurgroep (2019) werden toetredende partnerovereenkomsten besproken met de Haven van Brussel, VOKA Vlaams-Brabant, VOKA Metropolitan, BECI en de Brusselse Havengemeenschap.

Om deze doelstellingen te bereiken, worden volgende hefboomen voorgesteld:

- De overgang naar circulaire economie: binnen Buda+ houdt dit in dat we zoveel mogelijk toegevoegde waarde binnen het gebied willen houden.
- De ondersteuning van bedrijven in gezonde bedrijfsontwikkeling door hen doorheen hun levenscyclus te accommoderen: van opleiding tot start-up tot volwaardig bedrijf. Dit houdt ook nieuwe vormen van samenwerking tussen private en publieke actoren in.
- Stedenbouwkundige optimalisatie van het gebied.
- De interne en externe promotie van de zone door middel van het faciliteren van acties in de publieke ruimte, communicatie campagnes, evenementen,... zij het georganiseerd door één van de partners, zij het door externe actoren.
- Zoeken naar en implementeren van oplossingen voor de mobiliteitsproblemen, met de focus op de lokale schaal, maar met aandacht voor de grotere vraagstukken van beide gewesten.

In de tweede stuurgroep, die wegens Covid-19 werd uitgesteld tot januari 2021, bespraken de partners de voortgang van het samenwerkingsverband en gaf men groen licht voor de verdere uitwerking van de deelgebieden van de optimalisatiestudie (gefinancierd door de provincie. Ook werd beslist om het overleg met de private partijen die betrokken zijn in die optimalisatiestudie geleidelijk op te starten zodat de studie kan gefinaliseerd worden.

Strategisch project Reconversiegebied Vilvoorde-Machelen

Voor het reconversiegebied, gelegen op het grondgebied van de stad Vilvoorde en de gemeente Machelen, werd door de provincie van Vlaams-Brabant een masterplan opgesteld. De site is ook opgenomen binnen de afbakening van het Vlaams Strategische gebied rond Brussel.

Het Departement Omgeving subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project Reconversiegebied Vilvoorde Machelen startte met een derde subsidieperiode (subsidieperiode 1: 01.10.2011 - 01.10.2014, subsidieperiode 2: 01.01.2015 - 31.12.2017 en subsidie 3: 05.07.2019 – 04.07.2021).

De derde aanvraag werd ingediend door de stad Vilvoorde, samen met de gemeente Machelen, de provincie Vlaams-Brabant en de POM Vlaams-Brabant. In deze subsidieperiode zal de inzet gericht worden op een beperkter gebied, en is gekozen voor

een versterkte inzet met een team van twee programmaregisseurs. Inhoudelijk ligt de focus op vier deelgebieden: CAT-site, Broeksite, Renaultgebouw en Kerklaan.

Omgeving Romeinsesteenweg/Parking C

Het Departement Omgeving wenst aan de hand van participatief ontwerpend onderzoek scenario's voor de ontwikkeling in het gebied Romeinsesteenweg en Parking C bijeen te brengen. Het is hierbij belangrijk om de belangrijkste actoren nauw te betrekken bij dit ontwerpend onderzoek. Het doel is om de convergentiepunten en discussiepunten naar voor te brengen aan de hand van varianten voor de ontwikkeling van het gebied, die compatibel zijn met de ontwikkelingen op Brussels grondgebied. Finaliteit is dus niet dé visie te ontwikkelen voor de site, wel om punten te vinden waarover men het eens of oneens is.

Strategisch project Groene Noordrand

Het Departement Omgeving subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project Groene Noordrand startte met een tweede subsidieperiode (subsidieperiode 1: 2016 - 2019, subsidieperiode 2: 2020 – 2023).

Het Strategisch Project Groene Noordrand beoogt de uitbouw van een duurzaam, leefbaar, beleefbaar en veerkrachtig open ruimte gebied in de Noordrand rond Brussel, met een groen-blauw-oranje netwerk (natuur-water-recreatie) dat zich uitstrekt over het stroomgebied van de Maalbeek.

Een geïntegreerde aanpak van landschapsherstel, natuurinrichting, ontsluiting voor zachte recreatie, erfgoed en verweving met duurzame landbouw in de hele valleizone en aangrenzende kouters, kan een positief antwoord bieden op actuele en toekomstige dynamieken in en grenzend aan het gebied.

Tegenover harde ontwikkelingen zoals de herinrichting van de R0, het nieuwe Eurostadion en andere ontwikkelingen op Parking C aan de Heizel, sneltramlijnen van het Brabantnet, de voortschrijdende verstedelijking etc. worden kwalitatieve zachte groen-blauw-oranje ontwikkelingen op verschillende schaalniveaus geponeerd.

De dynamiek in de regio, het complexe karakter in ruimte en tijd van de verschillende planningsprocessen en de diversiteit van instrumenten om tot uitvoering te komen (Landinrichting, uitvoering Beheersplan Onroerend Erfgoed, flankerende maatregelen in het kader van de afbakening van het Vlaams Strategisch gebied rond Brussel (VSGB), grote investeringsprojecten, reguliere werking van de verschillende overheden, private investeringen...) is van die aard dat er een helikopterzicht en onderlinge afstemming nodig is. Samenwerking tussen de verschillende spelers en schaalniveaus in het gebied is hierbij het sleutelwoord.

Slimme verdichting

Er werd in 2020 door het Departement Omgeving een opdracht gegund "Begeleiding van workshops i.f.v. het identificeren van de meest strategisch gelegen gebieden voor het verhogen van de leefomgevingskwaliteit en het streven naar meer ruimtelijk rendement in de rand rond Brussel (noordelijk deel R0 – van E40 tot E40)". De opdracht wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de provincie Vlaams Brabant. Verdichting heeft immers een belangrijke link met het ruimtelijk beleidsplan.

De opdrachthouder begeleidt de opdrachtgever bij de organisatie van minstens twee workshops met de betrokken actoren in het gedefinieerde gebied in de rand rond Brussel (omgeving R0).

In de vorm van een enquête zijn plekken geïdentificeerd voor het verhogen van het ruimtelijk rendement, maar ook de plekken die hiervoor eventueel niet geschikt zijn. Op

basis van de enquêteresultaten worden er twee thematische workshops met gebiedsgerichte cases uitgewerkt. Een doorstart van dit project wordt gepland september 2021.

Projectfiche 1.1.b. Gebiedsprogramma Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0) – deel Oost

Probleemstelling en doelstelling van het project

Naar aanleiding van de goedkeuring van de startnota GRUP Ruimtelijke herinrichting van de Ring rond Brussel (R0) – deel noord nam de Vlaamse Regering volgend beslispunt op in haar beslissing:

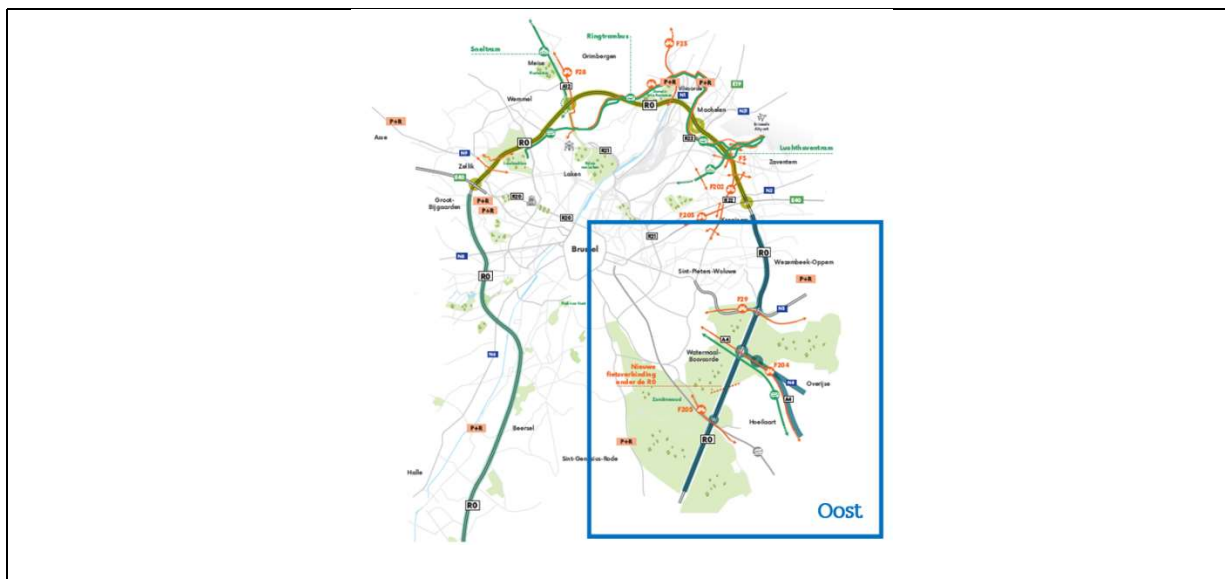
“De Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister, bevoegd voor buitenlands beleid en onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor mobiliteit, openbare werken, Vlaamse rand, toerisme en dierenwelzijn en de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, natuur en landbouw, te gelasten met het uitwerken en uitvoeren van flankerende maatregelen bij de betrokken departementen en agentschappen van de Vlaamse Overheid in het kader van het programma Werken aan de Ring. Het flankerende programma zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. De uitvoering wordt opgevolgd door het coördinatieplatform “Stand van de Rand”.

Geïntegreerde gebiedsontwikkeling is de motor om de ruimtelijke transformatie te realiseren. We maken werk van gezamenlijke gebiedsprogramma's hand in hand met grootschalige infrastructuur- of landschappelijke projecten die hiervoor een hefboom vormen, waarbij we financieringsmogelijkheden bundelen om mobiliteits- en omgevingsdoelstellingen gebiedsgericht, coherent en geïntegreerd te realiseren. We leggen hiervoor een relatie met bestaande gebiedsplatformen.

Het gebiedsprogramma zal werken op 3 thema's:

- Groenblauwe dooradering van het gebied versterken:
  - meer ruimte voor water
  - versterking open ruimte systeem, ook in de bebouwde omgeving
  - productieve landschappen
- Knooppuntontwikkeling versterken via een geïntegreerde uitvoering van het ruimtelijk mobiliteitsbeleid.
  - ruimtelijke ontwikkeling op geschikte verdichtings- of transformatielocaties
  - ontharding op niet geschikte verdichtings- of transformatielocaties
- Omgevingskwaliteit in het gebied verbeteren.

De fiche Oost spitst zich toe op het oostelijk gebied omgeving R0 en is gelinkt aan de fiche over R0-oost. Ook in projecten opgenomen in andere fiches zoals de fiche rond bijkomend toegankelijk groen en landinrichting wordt uitvoering gegeven aan thema's zoals opgenomen in het gebiedsprogramma.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Maarten Hens

Gaëtane Maes

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Veerle Van Hassel

Dirk Boutsgebouw (VAC Leuven)

Departement Omgeving – Afdeling GOP

Diestsepoort 6 bus 91

3000 LEUVEN

veerle.vanhassel@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

De Werkvennootschap, Departement Omgeving, Departement MOW, ANB, VLM, VMM, L&V, BAC, FOD Mobiliteit, Belgocontrol, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, provincie Vlaams-Brabant, gemeenten Zaventem, Machelen en Steenokkerzeel, Dilbeek, Asse, Wemmel, Meise, Grimbergen, Vilvoorde, Kraainem, Stad Brussel, POM Vlaams-Brabant, Citydev, perspective.brussels, Haven van Brussel, OVAM, VOKA, BECI, Brusselse Havengemeenschap Gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, NMBS, De Lijn, MIVB, ministerie van Defensie, VLAIO, Team Vlaams Bouwmeester, Team bouwmeester maître architecte,...

Uitvoerders van het project

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Financiering

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Projectenmonitor	April 2020	Afgerond	In een volgende fase voor de projectenmonitor wordt een intekentool voorzien waardoor actoren in het gebied zelf projecten kunnen intekenen. Er zullen hiervoor protocollen dienen opgemaakt te worden.
Projectenmonitor – online tool	April 2021	Afgerond	De intekentool werd binnen het DOMG ontwikkeld en online geplaatst. Na een periode van testen door enkele nauwbetrokken actoren, zal deze tool binnen de Vlaamse Rand gepromoot worden i.f.v. de gebiedswerking.
Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel	Dec 2021 Fase 1: inventarisatie en opmaak atlas (jan 2020-jun 2020) Fase 2: analyse en visievorming (jun 2020- feb 2021) Fase 3: ontwerpend onderzoek (maart 2021- sept 2021)	Op schema	I.f.v. de gebiedswerking en om de visie te realiseren wordt in het najaar 2021 of begin 2022 een dienstencentrale opgestart waarvan de verschillende partners actief in de

	Fase 4: dienstencentrale (vanaf najaar)		rand gebruik van kunnen maken.
Studie Labo Ruimte – 20 ^{ste} -eeuwse randgebied van en rond Brussel	Aug 2022 Fase 1: Diagnose – februari 2020 tot april 2021 Fase 2: ontwerpend onderzoek – juni 2021 tot januari 2022 Fase 3: synthese – februari 2022 tot zomer 2022	Op schema	Door de opgelegde Coronamaatregelen loopt de opmaak van de diagnose (fase 1) vertraging op.
Strategisch project Horizon+	3de periode 2021-2024	Start	
Strategisch project Walden	Aug 2021- Aug 2024	Start	
GRUP GEN-spoor L124 en fietssnelweg F207	scopingnota april 2021	Op schema	

Stand van zaken juni 2021

In het kader van het gebiedsprogramma lopen 3 acties die gaan over de volledige Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0).

Projectenmonitor

De projectenmonitor is een bundeling van lopende projecten, processen, initiatieven, visies en acties in de Vlaamse rand rond Brussel. De projectenmonitor structureert, visualiseert en deelt alle kennis over projecten op een eenvoudige manier voor alle actoren binnen het gebied. Op termijn moet het een online applicatie zijn die de projecten visualiseert aan de hand van project- / achtergrondinformatie (bv. naam project, type project, status,...) en een grafische weergave op kaart. Het betreft projecten die nog in de informele fase zitten of nog niet in een officiële procedure zijn opgenomen.

De ruimtelijke uitdagingen met betrekking tot mobiliteit, leefbaarheid,... in de rand rond Brussel zijn groot. Zo staan er bv. grote infrastructuurprojecten op stapel (bv.: werken aan de Ring) die enerzijds inspelen op de mobiliteitsuitdaging in het gebied, en anderzijds ook inspelen op uitdagingen met betrekking tot leefbaarheid in het gebied. Het doel is om een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen van (bovenlokale) lopende projecten, processen, visies en acties in het projectgebied. Hierdoor ontstaan meekoppelkansen en dus gedeelde en elkaar versterkende winsten voor het gebied. Het doel is immers te streven naar een coherente gebieds-ontwikkeling voor de Vlaamse rand rond Brussel.

In het verleden (2015) werd reeds in het kader van TOP Noordrand een protocol afgesloten tussen het toenmalige Ruimte Vlaanderen en het toenmalige Brussel Stedelijke Ontwikkeling in functie van de opstart van een projectenmonitor. Op termijn zou het bedoeling moeten zijn om de projectenmonitor langs Vlaamse zijde te

integreren of samen te brengen met de projectenmonitor die langs Brusselse zijde wordt ontwikkeld.

Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel

De studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel is een samenwerking tussen Departement Omgeving, OVAM, ANB, Perspective Brussels en Leefmilieu Brussel. Heel wat andere overheidsinstanties worden eveneens bij de studie betrokken.

Het doel van de opdracht is om via een geïntegreerde aanpak te komen tot de ontwikkeling van een ambitieuze, gezamenlijk gedragen landschappelijke visie m.b.t. de versterking en uitbouw van een regionaal samenhangend open ruimtenetwerk in en rond Brussel. Een netwerk dat de economische en demografische ontwikkelingen ondersteunt en diverse functies (landschappelijk, ecologisch, recreatief, voedselvoorziening, klimaat, ecosystemisch, gezondheid en leefbaarheid) integreert.

Belangrijkste doelstelling is het operationaliseren van deze visie in de projecten en instrumenten van de verschillende partners (RPA, RUP, landinrichtingsplannen, gebiedsprogramma's, lokale projecten, bijkomende oppervlakte toegankelijk groen, bos, Brussels Natuurplan, groen netwerk, vergunningenbeleid,...) in samenwerking met lokale besturen, gebruikers, investeerders en eigenaars van open ruimte gebieden.

De studie wordt uitgevoerd in 3 luiken (+ 1 optioneel luik - dienstencentrale):

- Macroschaal: volledige gebied in en rond Brussel
- Mesoschaal: zone noord, E40-E40
- Microschaal: cases binnen zone noord

Het resultaat van **deel 1**, de analyse van de open ruimte in en rond Brussel, is een atlas die bestaat uit 2 grote delen: een ruimtelijke analyse en een analyse van het ruimtelijk beleid en de lopende projecten. De lezing gebeurde op de verschillende schalen en geeft inzicht in de dynamische netwerken waaruit het territorium bestaat en daarnaast geeft het een evaluatie van het gebied door middel van lopende projecten en visies.

In **deel 2** wordt een visie ontwikkeld op macroschaal, deze benadrukt een reeks robuuste open ruimte corridors waarbij het doel is deze te verbinden om zo coherente corridors te vormen.

In **deel 3** wordt gefocust op ontwerpelijk onderzoek d.m.v. workshops en worden acties in bepaalde gebieden gedefinieerd.

In het **4de deel** zal i.f.v. de gebiedswerking een dienstencentrale opgericht worden om zo tot realisaties in het gebied te komen.

Studie Labo Ruimte transformatie van het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel

De Labo Ruimtestudie is een samenwerking tussen Departement Omgeving (T.OP Noordrand, gebiedsprogramma RO), Perspective Brussels, Team Vlaams Bouwmeester en Brussels Bouwmeester.

Met de opdracht 'Transformatie van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel' starten we een analytisch en prospectief onderzoek op naar de ruimtelijke transformatie en transitie van het stedelijk weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse omliggende steden en gemeenten. De verkenning staat in functie van verder ontwerpelijk onderzoek naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel, rekening houdend met de nieuwe 21ste -eeuwse opgaven op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, en veranderingen in gebruik en spreiding van functies. De verkenning is dus meer dan louter een kaartenbundel die statistische gegevens verzamelt, maar moet - via een

ontwerpgerichte, ruimtelijke lezing - ook de kwaliteiten, de beleving en het gebruik in beeld brengen en uitmonden in de formulering van een aantal sleutelkwesties die we via ruimtelijke instrumenten kunnen aanpakken.

Het verkennend onderzoek schakelt zich in in een breder meso-verhaal dat zijn oorsprong heeft in het VSGB (Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel) en het afbakeningsproces. Het VSGB kijkt in het bijzonder naar 3 'regio's' rond het BHG, met name het ruime Zaventemse (de regio strekkende van Grimbergen tot Tervuren), Zellik-Groot-Bijgaarden en de zuidelijke Kanaalzone.

Bijzondere aandacht gaat in dit VSGB uit naar:

- het open ruimte netwerk
- reconversie, verdichting, sanering en hergebruik van bedrijvigheid en woongebieden waar mogelijk.
- de luchthaven van Zaventem als economische trekpleister op internationaal niveau.
- nauw overleg met de betrokken gemeenten, provincies en verschillende organisaties.

Daarnaast schakelt het zich eveneens in in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) van het Brussels gewest. In dit plan worden volgende 4 grote thema's naar voor geschoven:

- Het grondgebied inzetten om het kader van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te creëren.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van de stedelijke economie.
- Het grondgebied inzetten om multimodale verplaatsingen te bevorderen.

Het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel kent heel wat stedenbouwkundige en maatschappelijke opgaves, onder meer op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, etc . We zien twee gewesten die vervlochten zijn met elkaar maar op een totaal andere manier omgaan met een kwestie zoals de verstedelijkingsdruk.

Dit onderzoek verloopt gelijktijdig met de studie open ruimtenetwerk in en rond Brussel, waarin gefocust wordt op het open ruimtenetwerk. We bewaken gedurende het proces de complementariteit tussen beide studies.

Een verkenningsteam maakte in een eerste fase een diagnose op van het ruimtelijk functioneren en de uitdagingen voor dit gebied, en bundelde de resultaten in een atlas.

Deze atlas is een niet exhaustieve collectie van thematische informatie die het ruimtelijke functioneren van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel beschrijft. Dit document richt zich in het bijzonder op de gebouwde ruimte en haar transformatiepotentieel en is opgemaakt in functie van de randvoorwaarden voor stedelijke vernieuwing.

In een tweede fase zal het verkenningsteam van fase 1 instaan voor de coördinatie van ontwerpend onderzoek op een aantal cases, uitgevoerd door andere ontwerpteam.

In een derde fase maakt het verkenningsteam een synthese van de bevindingen uit die casestudies (fase 2) en formuleert het transformatiestrategieën waarmee de opdrachtgevers verder aan de slag kunnen.

Strategisch project Horizon+

Het Departement Omgeving subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Voor het strategisch project Horizon+ loopt een derde subsidieperiode. De tweede subsidieperiode werd recent beëindigd en de provincie is bezig met de eindrapportage als voorwaarde voor een doorstart naar het derde subsidietraject. Het strategisch project Horizon+ wil de gemeenten en het Zoniënwoud beter met elkaar verbinden door een functieversterking van de open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap. De gemeenten Tervuren, Overijse, Hoeilaart en Sint-Genesius-Rode wensen deze verstedelijking duidelijk te begrenzen en de resterende open ruimte binnen het bebouwd perifeer landschap te vrijwaren en een duidelijke rol te geven. Het project zet daarom prioritair in op de ontwikkeling van recreatieve onthaalpoorten naar het Zoniënwoud en open ruimteverbindingen via binnengebieden.

De derde subsidieperiode heeft een verhoogde ambitie betreft bovenlokale initiatieven. Er worden vier projectgroepen opgestart: Intergemeentelijk beleidsplan, interbestuurlijk beeldkwaliteitplan, interbestuurlijk RUP en verordeningen, en tot slot draagvlakvorming. De startdatum van het project is bepaald op september 2021.

Strategisch project Walden

Het Departement Omgeving subsidieert strategische projecten (SP) in uitvoering van het RSV. Walden staat voor Wouden, Akkers en Landschappen Langsheen de Dijlevallei Ecologisch laten Netwerken. Dit SP wil binnen het grondgebied van de 4 deelnemende gemeenten Oud-Heverlee, Huldenberg, Bertem en Leuven inzetten op ruimtelijke complexe uitdagingen en op de realisatie van voorbeeldprojecten die de ambities van Brabantse Wouden waarmaken.

Inmiddels is er een coördinator aangesteld via de Provincie. ANB start de procedure om een medewerker in te schakelen. De startdatum is bepaald op augustus 2020. De eerste ambitie is een longlist van projecten en werven te herwerken tot een shortlist.

GEN-spoor L124 en fietssnelweg F207

Het geïntegreerde planningsproces dat wordt opgestart omvat de uitbreiding van de bestaande spoorlijn L124, van 2 naar 4 sporen i.k.v. de realisatie van het GEN en de aanleg van een fietssnelweg (F207) parallel aan de spoorweg op het grondgebied van de gemeenten Linkebeek en Sint-Genesius-Rode om zo de ontbrekende link te realiseren tussen Wallonië en Brussel. In functie van de realisatie van de geplande werken voor het GEN is een bestemmingswijziging noodzakelijk.

Projectfiche 1.1.c. Gebiedsprogramma Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0) – deel West

Probleemstelling en doelstelling van het project

Naar aanleiding van de goedkeuring van de startnota GRUP Ruimtelijke herinrichting van de Ring rond Brussel (R0) – deel noord nam de Vlaamse Regering volgend beslispunt op in haar beslissing:

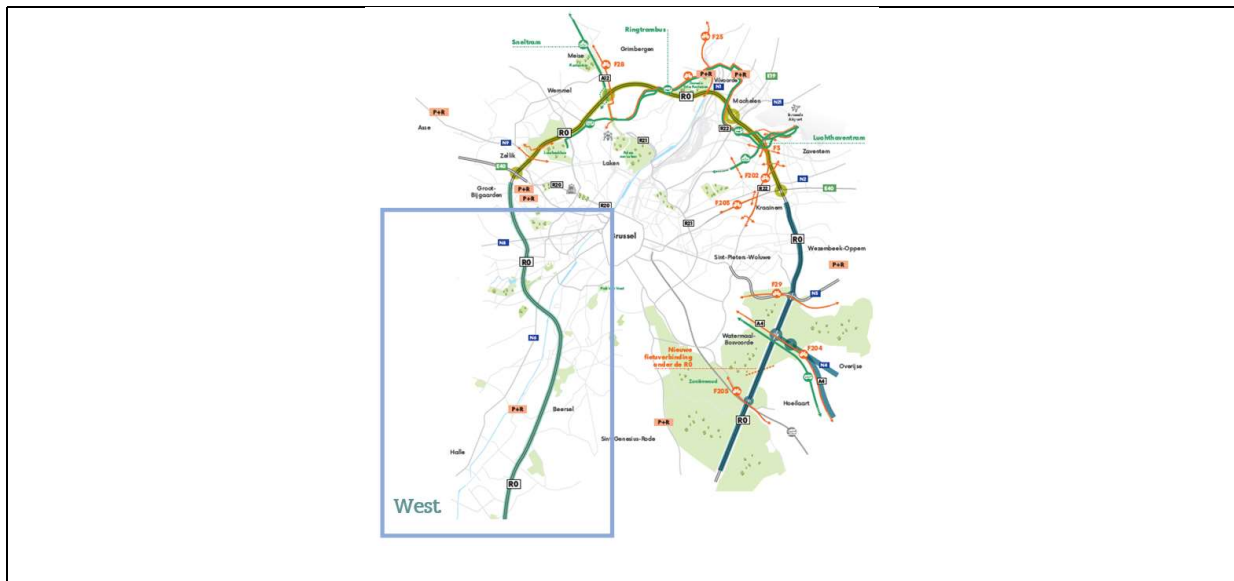
“De Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister, bevoegd voor buitenlands beleid en onroerend erfgoed, de Vlaamse minister, bevoegd voor mobiliteit, openbare werken, Vlaamse rand, toerisme en dierenwelzijn en de Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, natuur en landbouw, te gelasten met het uitwerken en uitvoeren van flankerende maatregelen bij de betrokken departementen en agentschappen van de Vlaamse Overheid in het kader van het programma Werken aan de Ring. Het flankerende programma zal worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. De uitvoering wordt opgevolgd door het coördinatieplatform “Stand van de Rand”.

Geïntegreerde gebiedsontwikkeling is de motor om de ruimtelijke transformatie te realiseren. We maken werk van gezamenlijke gebiedsprogramma's hand in hand met grootschalige infrastructuur- of landschappelijke projecten die hiervoor een hefboom vormen, waarbij we financieringsmogelijkheden bundelen om mobiliteits- en omgevingsdoelstellingen gebiedsgericht, coherent en geïntegreerd te realiseren. We leggen hiervoor een relatie met bestaande gebiedsplatformen.

Het gebiedsprogramma zal werken op 3 thema's:

- Groenblauwe dooradering van het gebied versterken:
  - meer ruimte voor water
  - versterking open ruimte systeem, ook in de bebouwde omgeving
  - productieve landschappen
- Knooppuntontwikkeling versterken via een geïntegreerde uitvoering van het ruimtelijk mobiliteitsbeleid
  - ruimtelijke ontwikkeling op geschikte verdichtings- of transformatielocaties
  - ontharding op niet geschikte verdichtings- of transformatielocaties
- Omgevingskwaliteit in het gebied verbeteren

De fiche West spitst zich toe op het westelijk gebied omgeving R0. Ook in projecten opgenomen in andere fiches zoals de fiche rond bijkomend toegankelijk groen en landinrichting wordt uitvoering gegeven aan thema's zoals opgenomen in het gebiedsprogramma.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Maarten Hens

Gaëtane Maes

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Veerle Van Hassel

Dirk Boutsgebouw (VAC Leuven)

Departement Omgeving – Afdeling GOP

Diestsepoort 6 bus 91

3000 LEUVEN

veerle.vanhassel@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

De Werkvennootschap, Departement Omgeving, Departement MOW, ANB, VLM, VMM, L&V, BAC, FOD Mobiliteit, Belgocontrol, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, provincie Vlaams-Brabant, gemeenten Zaventem, Machelen en Steenokkerzeel, Dilbeek, Asse, Wemmel, Meise, Grimbergen, Vilvoorde, Kraainem, Stad Brussel, POM Vlaams-Brabant, Citydev, perspective.brussels, Haven van Brussel, OVAM, VOKA, BECI, Brusselse Havengemeenschap Gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, NMBS, De Lijn, MIVB, ministerie van Defensie, VLAIO, Team Vlaams Bouwmeester, Team bouwmeester maître architecte,...

Uitvoerders van het project

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Financiering

Departement Omgeving en andere bevoegde overheden, afhankelijk van het voorwerp van de actie.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Projectenmonitor	April 2020	Afgerond	In een volgende fase voor de projectenmonitor wordt een intekentool voorzien waardoor actoren in het gebied zelf projecten kunnen intekenen. Er zullen hiervoor protocollen dienen opgemaakt te worden.
Projectenmonitor – online tool	April 2021	Afgerond	De intekentool werd binnen het DOMG ontwikkeld en online geplaatst. Na een periode van testen door enkele nauwbetrokken actoren, zal deze tool binnen de Vlaamse Rand gepromoot worden i.f.v. de gebiedswerking.
Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel	Dec 2021 Fase 1: inventarisatie en opmaak atlas (jan 2020-jun 2020) Fase 2: analyse en visievorming (jun 2020- feb 2021) Fase 3: ontwerpend onderzoek (maart 2021-sept 2021)	Op schema	I.f.v. de gebiedswerking en om de visie te realiseren wordt in het najaar 2021 of begin 2022 een dienstencentrale opgestart waarvan de verschillende partners actief in de rand gebruik van kunnen maken.

	Fase 4: dienstencentrale (vanaf najaar)		
Studie Labo Ruimte – 20 ^{ste} -eeuwse randgebied van en rond Brussel	Aug 2022 Fase 1: Diagnose – februari 2020 tot april 2021 Fase 2: ontwerpend onderzoek – juni 2021 tot januari 2022 Fase 3: synthese – februari 2022 tot zomer 2022	Op schema	Door de opgelegde Coronamaatregelen loopt de opmaak van de diagnose (fase 1) vertraging op.
Strategisch project Zennevallei	Periode 2020-2023	Op schema	
GRUP Bedrijvenzone 3 Fontein		Op schema	Startnota v2 en procesnota v2 worden voorgelegd aan de VR voor de zomer
GRUP Laekebeek (Lot)		Opstartfase	Voorbereiding startnota en procesnota

Stand van zaken juni 2021

In het kader van het gebiedsprogramma lopen 3 acties die gaan over de volledige Vlaamse Rand rond Brussel (omgeving R0).

Projectenmonitor

De projectenmonitor is een bundeling van lopende projecten, processen, initiatieven, visies en acties in de Vlaamse rand rond Brussel. De projectenmonitor structureert, visualiseert en deelt alle kennis over projecten op een eenvoudige manier voor alle actoren binnen het gebied. Op termijn moet het een online applicatie zijn die de projecten visualiseert aan de hand van project- / achtergrondinformatie (bv. naam project, type project, status,...) en een grafische weergave op kaart. Het betreft projecten die nog in de informele fase zitten of nog niet in een officiële procedure zijn opgenomen. De ruimtelijke uitdagingen met betrekking tot mobiliteit, leefbaarheid,... in de rand rond Brussel zijn groot. Zo staan er bv. grote infrastructuurprojecten op stapel (bv.: werken aan de Ring) die enerzijds inspelen op de mobiliteitsuitdaging in het gebied, en anderzijds ook inspelen op uitdagingen met betrekking tot leefbaarheid in het gebied. Het doel is om een zo volledig mogelijk overzicht te krijgen van (bovenlokale) lopende projecten, processen, visies en acties in het projectgebied. Hierdoor ontstaan meekoppelkansen en dus gedeelde en elkaar versterkende winsten voor het gebied. Het doel is immers te streven naar een coherente gebieds-ontwikkeling voor de Vlaamse rand rond Brussel.

In het verleden (2015) werd reeds in het kader van TOP Noordrand een protocol afgesloten tussen het toenmalige Ruimte Vlaanderen en het toenmalige Brussel Stedelijke Ontwikkeling in functie van de opstart van een projectenmonitor. Op termijn zou het

bedoeling moeten zijn om de projectenmonitor langs Vlaamse zijde te integreren of samen te brengen met de projectenmonitor die langs Brusselse zijde wordt ontwikkeld.

Studie Open ruimtenetwerk in en rond Brussel

Het doel van de opdracht is om via een geïntegreerde aanpak te komen tot de ontwikkeling van een ambitieuze, gezamenlijk gedragen landschappelijke visie m.b.t. de versterking en uitbouw van een regionaal samenhangend open ruimtenetwerk in en rond Brussel. Een netwerk dat de economische en demografische ontwikkelingen ondersteunt en diverse functies (landschappelijk, ecologisch, recreatief, voedselvoorziening, klimaat, ecosystemisch, gezondheid en leefbaarheid) integreert.

Belangrijkste doelstelling is het operationaliseren van deze visie in de projecten en instrumenten van de verschillende partners (RPA, RUP, landinrichtingsplannen, gebiedsprogramma's, lokale projecten, bijkomende oppervlakte toegankelijk groen, bos, Brussels Natuurplan, groen netwerk, vergunningenbeleid,...) in samenwerking met lokale besturen, gebruikers, investeerders en eigenaars van open ruimte gebieden.

De studie wordt uitgevoerd in 3 luiken (+ 1 optioneel luik - dienstencentrale):

- Macroschaal: volledige gebied in en rond Brussel
- Mesoschaal: zone noord, E40-E40
- Microschaal: cases binnen zone noord

Het resultaat van **deel 1**, de analyse van de open ruimte in en rond Brussel, is een atlas die bestaat uit 2 grote delen: een ruimtelijke analyse en een analyse van het ruimtelijk beleid en de lopende projecten. De lezing gebeurde op de verschillende schalen en geeft inzicht in de dynamische netwerken waaruit het territorium bestaat en daarnaast geeft het een evaluatie van het gebied door middel van lopende projecten en visies.

In **deel 2** wordt een visie ontwikkeld op macroschaal, deze benadrukt een reeks robuuste open ruimte corridors waarbij het doel is deze te verbinden om zo coherente corridors te vormen.

In **deel 3** wordt gefocust op ontwerp onderzoek d.m.v. workshops en worden acties in bepaalde gebieden gedefinieerd.

In het **4de deel** zal i.f.v. de gebiedswerking een dienstencentrale opgericht worden om zo tot realisaties in het gebied te komen.

Studie Labo Ruimte transformatie van het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel

De Labo Ruimtestudie is een samenwerking tussen Departement Omgeving (T.OP Noordrand, gebiedsprogramma RO), Perspective Brussels, Team Vlaams Bouwmeester en Brussels Bouwmeester.

Met de opdracht 'Transformatie van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel' starten we een analytisch en prospectief onderzoek op naar de ruimtelijke transformatie en transitie van het stedelijk weefsel in het 20ste-eeuwse randgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Vlaamse omliggende steden en gemeenten. De verkenning staat in functie van verder ontwerp onderzoek naar de kwaliteitsvolle transformatie van het bebouwde weefsel, rekening houdend met de nieuwe 21ste -eeuwse opgaven op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, en veranderingen in gebruik en spreiding van functies. De verkenning is dus meer dan louter een kaartenbundel die statistische gegevens verzamelt, maar moet - via een ontwerpgerichte, ruimtelijke lezing - ook de kwaliteiten, de beleving en het gebruik in beeld brengen en uitmonden in de formulering van een aantal sleutelkwesties die we via ruimtelijke instrumenten kunnen aanpakken.

Het verkennend onderzoek schakelt zich in in een breder meso-verhaal dat zijn oorsprong heeft in het VSGB (Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel) en het afbakingsproces. Het VSGB kijkt in het bijzonder naar 3 'regio's' rond het BHG, met name het ruime Zaventemse (de regio strekkende van Grimbergen tot Tervuren), Zellik-Groot-Bijgaarden en de zuidelijke Kanaalzone.

Bijzondere aandacht gaat in dit VSGB uit naar:

- het open ruimte netwerk
- reconversie, verdichting, sanering en hergebruik van bedrijvigheid en woongebieden waar mogelijk.
- de luchthaven van Zaventem als economische trekpleister op internationaal niveau.
- nauw overleg met de betrokken gemeenten, provincies en verschillende organisaties.

Daarnaast schakelt het zich eveneens in in het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) van het Brussels gewest. In dit plan worden volgende 4 grote thema's naar voor geschoven:

- Het grondgebied inzetten om het kader van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te creëren.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving.
- Het grondgebied inzetten voor de ontwikkeling van de stedelijke economie.
- Het grondgebied inzetten om multimodale verplaatsingen te bevorderen.

Het 20ste-eeuwse randgebied van en rond Brussel kent heel wat stedenbouwkundige en maatschappelijke opgaves, onder meer op vlak van mobiliteit, milieu en gezondheid, kwaliteit en betaalbaarheid van wonen, etc. We zien twee gewesten die vervlochten zijn met elkaar maar op een totaal andere manier omgaan met een kwestie zoals de verstedelijkingsdruk.

Dit onderzoek verloopt gelijktijdig met de studie open ruimtenetwerk in en rond Brussel, waarin gefocust wordt op het open ruimtenetwerk. We bewaken gedurende het proces de complementariteit tussen beide studies.

Een verkenningsteam maakte in een eerste fase een diagnose op van het ruimtelijk functioneren en de uitdagingen voor dit gebied, en bundelde de resultaten in een atlas.

Deze atlas is een niet exhaustieve collectie van thematische informatie die het ruimtelijke functioneren van het 20ste -eeuwse randgebied van en rond Brussel beschrijft. Dit document richt zich in het bijzonder op de gebouwde ruimte en haar transformatiepotentieel en is opgemaakt in functie van de randvoorwaarden voor stedelijke vernieuwing.

In een tweede fase zal het verkenningsteam van fase 1 instaan voor de coördinatie van ontwerp onderzoek op een aantal cases, uitgevoerd door andere ontwerpteams.

In een derde fase maakt het verkenningsteam een synthese van de bevindingen uit die casestudies (fase 2) en formuleert het transformatiestrategieën waarmee de opdrachtgevers verder aan de slag kunnen

Strategisch project Slimme transformatie in de verstedelijkte Zennevallei

Het Departement Omgeving subsidieert strategische projecten in uitvoering van het RSV. Het strategisch project Slimme transformatie in de verstedelijkte Zennevallei startte met

een derde subsidieperiode (subsidieperiode 1: 2011-2014, subsidieperiode 2: 2015-2018, subsidieperiode 3: 2020-2023).

Het strategisch project wil een antwoord bieden op actuele uitdagingen, zoals klimaatsverandering, demografische groei, versnippering van de ruimte en de nood aan zuinig ruimtegebruik. Het transformatieproces dat het project beoogt zet in op vernieuwing en opwaardering van de economische structuur en het huidig woonweefsel, en dit met behoud en versterking van de waardevolle openruimtestructuren. De transformatie wordt getoetst aan het vernieuwde gewestelijk en provinciaal ruimtelijk beleid.

Het strategisch project geeft met verschillende partners en organisaties samen dit transformatieproces vorm door de uitwerking van volgende 3 thema's:

1. De infrastructurele en ruimtelijke uitbouw van openbaar vervoersknooppunten en fietsroutenetwerk
2. Het integraal beschermen en versterken van het watersysteem van de Zennevallei
3. Het optimaliseren van bedrijventerreinen door zuinig ruimtegebruik en samenwerking met ondernemers

Er zal ook ruimte gegeven worden aan creatieve en vernieuwende oplossingen door coalitievorming met het middenveld, actoren en organisaties. De samenwerking zal inzetten op concrete acties en gebieden om de transformatie van de Zennevallei te realiseren.

Bedrijvenzone Drie Fonteinen

In uitvoering van een onderdeel van de visie van het strategisch project Zennevallei werd een geïntegreerd planningsproces opgestart i.f.v. de bedrijvenzone Drie Fonteinen. Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Bedrijvenzone Drie Fonteinen' zal de stedenbouwkundige voorschriften actualiseren om de bedrijventerreinen op een optimale manier te laten ontwikkelen.

Het algemene doel van dit ruimtelijk uitvoeringsplan is de optimalisatie van de bedrijvenzone 'Drie Fonteinen', door:

- de ontwikkeling van verlaten of onbebouwde sites en de intensivering van onderbenutte bedrijvensites;
- het vergroten van de mogelijkheden voor watergebonden bedrijvigheid
- het verbeteren van de bereikbaarheid, zowel voor personen- als goederenverkeer,
- het versterken van het groen-blauwe netwerk en het beperken van de risico's op wateroverlast
- het verbeteren van het woon- en leefmilieu van de aangrenzende woongebieden.

De bedrijvenzone is nagenoeg volledig volgebouwd. Het plan maakt dus niet de ontwikkeling van een nieuw bedrijventerrein mogelijk, maar moet ervoor zorgen dat de bestaande bedrijvenzone ook in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats blijft voor diverse soorten bedrijfsactiviteiten. Dit kan voor een deel gebeuren door vernieuwingsoperaties van de bedrijven zelf. Maar er zijn ook investeringen nodig in het openbaar domein of door bedrijven gezamenlijk om het bedrijventerrein als geheel aantrekkelijk te houden. Al deze grote en kleine vernieuwingsacties worden gezamenlijk de optimalisatie van de bedrijvenzone genoemd.

Laekebeek

In uitvoering van een onderdeel van de visie van het strategisch project Zennevallei wordt een geïntegreerd planningsproces opgestart i.f.v. optimalisatie van de

bedrijvenzone Laekebeek. Daarnaast wordt ook een gebiedsgerichte visie geformuleerd voor de woonomgeving Lot en de omliggende openruimte gebieden.

Projectfiche 1.2. Het sluiten van een samenwerkingsakkoord als basis voor een stabiel en evenwichtig exploitatiekader op lange termijn

Probleemstelling en doelstelling van het project

In het (ontwerp) gewestelijk actieplan omgevingslawaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal, met als planperiode 2019-2023, is als maatregel opgenomen dat het Vlaams Gewest als onderdeel van een lange termijnstrategie zal streven naar de opmaak van een samenwerkingsakkoord tussen de federale regering en de gewesten, steunend op een breed gedragen visie op de ontwikkeling van de luchthaven en haar ruime omgeving, waarbij voldoende garanties worden ingebouwd voor de leefbaarheid van de omgeving enerzijds en de ontwikkeling van de luchthaven als belangrijke economische poort anderzijds.

Hiermee wordt een nadere invulling gegeven aan het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 dat wenst in te zetten op een gedegen en evenwichtig luchthavenakkoord en wenst te streven naar een oplossing voor de geluidshinder en voor de rechtsonzekerheid die tot vandaag op de luchthaven weegt.

Het doel van een globaal samenwerkingsakkoord is een afstemming van federale en gewestelijk bevoegdheden om te komen tot een meer gecoördineerd luchthavenbeleid, dat een rechtszeker en coherent kader moet bieden voor de vliegroutes, de geluidsreglementering, de exploitatiemogelijkheden voor de luchthaven, alsook een rechtszeker kader voor het bouwen en wonen in de luchthavenregio.

Het samenwerkingsakkoord bevat minstens concrete afspraken over het exploitatiekader (vluchtprocedures en exploitatiebeperkingen), het algemeen beheer en de controle van de geluidsoverlast, alsook de formulering van gezamenlijke milieudoelstellingen inzake lawaaivermindering, de benodigde maatregelen om deze doelstellingen te realiseren met de toepassing van de ICAO 'evenwichtige aanpak', alsook de opvolging en de financiering ervan.

In het kader van de toepassing van een 'evenwichtige aanpak', zoals aangenomen door de internationale burgerluchtvaartorganisatie ICAO, kunnen meerdere maatregelen (of een combinatie) van maatregelen overwogen worden om een vooropgestelde milieudoelstelling voor een bepaalde luchthaven te bereiken, namelijk:

- beperking van vliegtuiggeluid aan de bron
- maatregelen in de sfeer van de ruimtelijke ordening
- operationele procedures voor lawaaibestrijding
- exploitatiebeperkingen

In de context van de nationale luchthaven situeren zich de mogelijke maatregelen binnen verschillende bevoegdheidsdomeinen, zowel federaal als gewestelijk, waarbij de afstemming van de uitoefeningen van deze bevoegdheden uitermate aangewezen, zo niet noodzakelijk, is.

De toepassing van de evenwichtige aanpak in het kader van het geluidbeheer rond luchthavens is structureel verankerd in Europese regels. Het gewenste samenwerkingsakkoord moet dan ook de basis leggen voor een gecoördineerde uitvoering van Europese verplichtingen ten aanzien van de luchthaven uit hoofde van de richtlijn 2002/49/EG inzake de evaluatie en beheersing van omgevingslawaaai en de EU-verordening 598/2014 met betrekking tot de regels en procedures voor het vaststellen van geluidsgerelateerde exploitatiebeperkingen binnen het kader van een evenwichtige aanpak.

Mogelijk met sub-projecten (later te bepalen).

De federale regering heeft het initiatiefrecht voor dit project.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Gaëtane Maes

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Departement Omgeving

Afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning (BJO)

Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, bus 8, 1000 Brussel

Rudi Geens

rudi.geens@vlaanderen.be

De afdeling BJO fungeert hier enkel als aanspreekpunt voor de rapportering over dit dossier, niet als verantwoordelijke voor de voortgang. Gezien dit een uitgesproken politiek dossier is, is op Vlaams niveau het kabinet van de minister van Omgeving de trekkende organisatie voor dit dossier.

Meewerkende organisaties

Federale Regering

Departement MOW

Uitvoerders van het project

Federale regering in samenwerking met de gewestregeringen

Financiering

/

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Goedkeuring door de Vlaamse Regering op 10 juni 2016 van het gewestelijk actieplan Omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal in uitvoering van de richtlijn 2002/49/EG	Juni 2016	gerealiseerd	
Goedkeuring van het gewestelijk actieplan Omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal in uitvoering van de richtlijn 2002/49/EG (ronde 3) met als planperiode 2019-2023	Medio 2020	bij te sturen	<p>Het ontwerp van actieplan is na publieke raadpleging klaar voor besluitvorming en goedkeuring door de Vlaamse Regering.</p> <p>Het dossier werd aan het kabinet van minister Demir bezorgd op 6 december 2019.</p> <p>De interne besluitvorming op niveau van Vlaamse Regering is momenteel nog lopende.</p>

Stand van zaken juni 2021

Tijdens de vorige legislatuur werd er nog geen concreet perspectief geboden op een globaal samenwerkingsakkoord als basis voor een stabiel en evenwichtig exploitatiekader voor de luchthaven op lange termijn.

Het politieke overleg in het voorjaar 2017 was gericht op de behandeling van de twee belangenconflicten die door de Vlaamse Regering op 22 december 2016 en 21 februari 2017 werden ingeroepen tegen de beslissing van voormalig Brussels minister van Leefmilieu Céline Fremault van 19 mei 2016 inzake de schrapping vanaf 1 januari 2017 van de tolerantiezone op de vaststelling van overtredingen van de Brusselse normen voor het luchtverkeer. Het belangenconflict tussen de Gewesten inzake de Brusselse normen werd behandeld op het Overlegcomité, in bilaterale gesprekken tussen bevoegde ministers en daarnaast ook in thematische werkgroepen ter objectivering van een aantal elementen in het luchthavendossier. In het kader daarvan werd het sluiten van een samenwerkingsakkoord tussen overheden weliswaar aangehaald als een element van een duurzame oplossing en als basis voor een nader te ontwikkelen flankerend beleid.

Sinds het aantreden van de nieuwe federale regering (De Croo I) in oktober 2020 zijn er nog geen concrete besprekingen tussen de regeringen gevoerd over de inhoud en timing van een mogelijk samenwerkingsakkoord. In de beleidsnota van federaal minister van Mobiliteit Gilkinet wordt wel nader overleg tussen regeringen aangekondigd om het kader vast te stellen waarbinnen verdere werkzaamheden moeten worden verricht om tot evenwichtige oplossingen te komen.

Een aantal juridische procedures, met mogelijke repercussies op de verdere besluitvorming in het luchthavendossier, hebben in eerste aanleg wel hun uitkomst gekregen, maar intussen werden nieuwe procedures opgestart of zijn beroepsprocedures nog in behandeling.

Projectfiche 1.3. De operationalisering en de bekendmaking van een voorschrift voor de akoestische isolatie van woningen

Probleemstelling en doelstelling van het project

In Vlaanderen bestaat er geen akoestische isolatieverplichting voor woningen tegen buitenlawaai. De eisen uit de Belgische norm NBN S01-400-1:2008 gelden weliswaar als 'code van goede praktijk'. In de praktijk worden de eisen nog maar op beperkte schaal toegepast in de woningbouw. Bovendien biedt de norm voor de toepassing rond luchthavens onvoldoende houvast.

In eerder onderzoek werd op gewestelijk niveau een set van ontwerpeisen ontwikkeld en de impact ervan berekend voor de situatie Brussel Nationaal rekening houdend met de immisierandvoorwaarden van de prognose 2020. De gedetailleerde (ontwerp) isolatie-eisen die werden ontwikkeld beschrijven de akoestische kwaliteitseisen waaraan de gevelisolatie van nieuwe wooneenheden moet voldoen bij geluidsblootstelling aan vliegtuiggeluid. Dezelfde eisen kunnen opgelegd worden bij de sanering van bestaande situaties en bij verbouwing of renovatie van bestaande woningen. Uitbreiding is mogelijk naar andere geluidsgevoelige functies (vb. scholen, kinderdagverblijven, rusthuizen,...).

De uitdaging is om deze ontwerpeisen te operationaliseren in een specifiek isolatievoorschrift voor woningbouw en hierrond een aantal acties op te zetten ter bekendmaking en ondersteuning van de toepassing van dit voorschrift in het bijzonder voor nieuwbouwprojecten binnen het 'kerngebied' zoals gedefinieerd in het ontwerp van gewestelijk actieplan omgevingslawaai voor de luchthaven Brussel-Nationaal (2019-2023) in uitvoering van EU-richtlijn 2002/49/EG.

Sub-projecten hierbij zijn:

- *Invoeren van een gewestelijk isolatievoorschrift voor woningbouw*

De eerder ontwikkelde ontwerpeisen (cf. geluidsactieplan Brussel-Nationaal 1^e ronde) vormen de basis voor een 'isolatievoorschrift' dat op gewestelijk niveau zal opgenomen worden in geschikte, verordenende instrumenten. De toepassing van het voorschrift is gericht op de woningbouw, in het bijzonder op gebouwen die geheel of gedeeltelijk voor bewoning bestemd zijn en waarvoor een bouw- of verbouwingsaanvraag vereist is.¹ Het Vlaams gewest zal onderzoeken welke voor invoering ervan de meest geschikte instrumenten zijn. Mogelijke pistes zijn de opname in een (gewestelijke) stedenbouwkundige verordening of het inschrijven in sectorale (milieu)wetgeving.²

¹ , Dit stemt overeen met het huidige toepassingsbereik van de akoestische isolatienorm voor de woningbouw NBN S01-400-1: 2008 (momenteel in herziening).

² Het concrete implementatietraject zal ook afhankelijk zijn van de mate waarin het voorschrift beperkt wordt tot de luchthaven Brussel-Nationaal of ook andere regionale luchthavens worden betrokken. Een combinatie met bijkomende isolatie-eisen voor weg- en spoorverkeerslawaai kan eveneens overwogen worden, waardoor het toepassingsbereik uitgebreid kan worden tot andere geluidsbronnen onder de toepassing van de richtlijn 2002/49/EG. Een algemene invoering voor heel het Vlaams grondgebied en voor alle verkeersmodi krijgt de voorkeur.

- *Ontwikkelen van ondersteunende instrumenten*

Ter ondersteuning van de toepassing van het isolatievoorschrift zal onderzocht worden op welke wijze ondersteunende instrumenten ontwikkeld kunnen worden. Hierin past de ontwikkeling van de nodige applicaties en databanken voor de dimensionering van de vereiste akoestische isolatie volgens internationale standaarden. De dimensionering van de benodigde akoestische isolatie vraagt immers een zekere (gespecialiseerde) kennis van akoestische begrippen en de akoestische performantie van bouwmaterialen en –systemen. Met het oog op een correcte dimensionering kan een rekentool ontwikkeld worden welke via een website van de Vlaamse overheid ter beschikking zal gesteld worden. Deze tool is gericht op kandidaat-bouwers, architecten, studiebureaus, bouwbedrijven ...

- *Promotie en sensibilisering van het isolatievoorschrift*

Er zal bijkomend ingezet worden op maatregelen ter promotie van het isolatievoorschrift in de ruime omgeving van de luchthaven, gekoppeld aan sensibiliseringsacties rond vliegtuiggeluid. De initiatieven zijn gericht op volgende doelgroepen: (lokale) vergunningverleners, ruimtelijke planners, actoren in de vastgoedsector (makelaars, projectontwikkelaars,...), kandidaat-bouwers, architecten, bouwbedrijven,... en omvatten acties ter bewustmaking van doelgroepen van de mogelijke maatregelen ter bescherming tegen vliegtuiggeluid die genomen kunnen worden op gebouwniveau (akoestische isolatie en/of geluidsgedempte ventilatievoorzieningen). De aandacht zal hierbij tevens gaan naar synergiën die bij nieuwbouw mogelijk zijn tussen de hoogperformante eisen inzake geluidwering van bouwdelen en ventilatievoorzieningen en de steeds hogere eisen in Vlaanderen op het vlak van energieprestatie. Om geluidsdkundigen en andere professionals (architecten, ingenieurs, bouwadviseurs, ...) te ondersteunen zal onderzocht worden in welke mate het Vlaams Gewest initiatieven kan nemen in verband met vorming en opleiding.

- *Onderzoek naar de invoering van isolatiepremies voor bestaande woningen*

Er is niet enkel aandacht nodig voor geluidsisolatie van nieuwbouwwoningen. Ook bestaande woningen verdienen de nodige aandacht. Het actieplan omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal stelt daarom voor om nader te onderzoeken of een ondersteuningsprogramma met isolatiepremies kan ingevoerd worden voor het verbeteren van de akoestische gevelisolatie van bestaande woningen, in de eerste plaats gericht op het kerngebied, en op welke basis dit programma gefinancierd kan worden. Dit is tevens als aandachtspunt mee te nemen in het kader van de onderhandelingen over een samenwerkingsakkoord.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Martelaarsplein 7
1000 Brussel
Gaëtane Maes
gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):
Departement Omgeving
Afdeling Beleidsontwikkeling en Juridische Ondersteuning (BJO)
Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel
Rudi Geens
rudi.geens@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Nog te bepalen in functie van voortgang van het project.

Mogelijk meewerkende organisaties:

- Agentschap Wonen Vlaanderen
- Agentschap Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
- Vlaams Energieagentschap
- Departement MOW

Uitvoerders van het project

Departement Omgeving

Financiering

De inzet van de benodigde middelen (budgetten, personeel) en bijhorende timing zullen vastgesteld worden in het kader van de goedkeuring van het van het gewestelijk actieplan Omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal in uitvoering van de richtlijn 2002/49/EG (ronde 3) met als planperiode 2019-2023.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
goedkeuring door de Vlaamse Regering van het gewestelijk actieplan Omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal in uitvoering van de 2 ^e	10 juni 2016	gerealiseerd	

ronde van de richtlijn 2002/49/EG			
oriënterende startnota	juni 2017	gerealiseerd	De nota werd gefinaliseerd in het eerste kwartaal 2018
juridisch-technische analyse binnen BJO van wetgevende instrumenten	december 2018	bij te sturen	De maatregel wordt in principe hernomen voor uitvoering in het ontwerp actieplan 3 ^e ronde (2019-2023) na goedkeuring door de Vlaamse Regering.
start van een beleidsvoorbereidende studie met ontwikkeling van ondersteunende instrumenten	maart 2019	gerealiseerd	De studie werd opgeleverd in juli 2020 en intussen gepubliceerd.
onderzoek naar de invoering van isolatiepremies voor bestaande woningen	voorjaar 2020	bij te sturen	De maatregel wordt in principe hernomen voor uitvoering in het ontwerp actieplan 3 ^e ronde (2019-2023) na goedkeuring door de Vlaamse Regering.
goedkeuring van het gewestelijk actieplan Omgevingslawaaï voor de luchthaven Brussel-Nationaal in uitvoering van de richtlijn 2002/49/EG (ronde 3) met als planperiode 2019-2023)	Medio 2020	bij te sturen	Het ontwerp van actieplan is na publieke raadpleging klaar voor besluitvorming en goedkeuring door de Vlaamse Regering. Het dossier werd aan het kabinet van minister Demir bezorgd op 6 december 2019. De interne besluitvorming op niveau van Vlaamse Regering is momenteel nog lopende.

Stand van zaken juni 2021

Binnen de voorziene en goedgekeurde budgettaire ruimte voor uitvoering van de gewestelijke actieplannen, werden de in 2018 beschikbare middelen georiënteerd naar beleidsmatig onderzoek binnen het thema, niet enkel beperkt tot het isolatievraagstuk in de luchthavenregio maar uitgebreid naar andere geluidsbronnen, rekening houdend met

de voorstellen op dat vlak in de goedgekeurde, gewestelijke actieplannen voor de belangrijke wegen en spoorwegen.

Een specifieke studieopdracht werd toegewezen aan Tractebel-Engie. De studie, gestart op 1 maart 2019, werd in juli 2020 opgeleverd.

De belangrijkste doelstelling van de studieopdracht was om, steunend op de resultaten van voorgaande onderzoek binnen dit thema, een ontwerp van gewestelijk isolatievoorschrift nader te evalueren, uit te werken, indien nodig aan te passen en op punt te stellen, zodanig dat dit inzetbaar is in het kader van het MER-afwegingskader voor nieuwe woonontwikkelingen en later geoperationaliseerd kan worden in geschikte instrumenten binnen het ruimtelijk beleid als onderdeel van een algemene, ruimtelijke strategie om rekening te houden met omgevingslawaai bij nieuwe woonontwikkelingen.

Het uitgevoerde onderzoek bestond uit 3 delen:

- Deel 1 : Internationale verkenning

Ter onderbouwing van de ontwikkeling van een gewestelijk isolatievoorschrift en een latere implementatie in geschikte instrumenten werd vooraf onderzoek gedaan naar de wijze waarop in andere regio's en Europese landen aspecten inzake akoestische gevelisolatie aan bod komen in instrumenten binnen het omgevingsbeleid en de toepassing ervan in de praktijk.

- Deel 2 : De evaluatie van het gewestelijk isolatievoorschrift

In dit deel werd het ontwerp van gewestelijk isolatievoorschrift nader geëvalueerd (inclusief een benchmarking met de Belgische NBN-norm inzake akoestische isolatie en toepassing ervan in praktische casestudies), met als beleidsaanbeveling een voorstel tot vereenvoudiging van het voorschrift in situaties met overwegend weg- en spoorverkeersgeluid.

- Deel 3 : Toepassing en dimensionering

Ter ondersteuning van bouwprofessionals bij de correcte dimensionering van de gevelisolatie op gebouwniveau en in functie van een doorwerking van dit voorschrift, werd in dit deel van de studie een eenvoudige rekentool ontwikkeld en een technische leidraad uitgewerkt.

De deelrapporten van dit onderzoek kunnen geraadpleegd worden op de website van het Departement Omgeving (<https://omgeving.vlaanderen.be/gewestelijk-voorschrift-akoestische-gevelisolatie>) en het [FRIS-onderzoeksporaal](#) van de Vlaamse overheid.

Specifiek voor het isolatievraagstuk rond de luchthaven geeft het eerste deel van de studie een meer genuanceerd inzicht hoe internationaal wordt omgegaan met de implementatie en toepassing van isolatievoorschriften. Als referentiepunt geven deze inzichten verdere input voor de voorziene interne juridisch-technische analyse van mogelijke (wetgevende) instrumenten voor de invoering van een isolatievoorschrift in de luchthavenregio.

De ontwikkelde rekentool voor de dimensionering van de vereiste gevelisolatie en de opstelling van een technische leidraad voor de toepassing dragen bij tot de in het

actieplan voorziene ontwikkeling van specifieke instrumenten ter ondersteuning van de operationalisering van een gewestelijk isolatievoorschrift in de luchthavenregio.

Projectfiche 1.4. Eén miljoen extra bomen in Vlaams-Brabant

Probleemstelling en doelstelling van het project

In Vlaams-Brabant, en dus ook in de Vlaamse Rand, werken we mee aan de aanplant van 1 miljoen bomen in Vlaams-Brabant. Er worden gronden aangekocht die bebost worden met nieuwe bomen. Financiële stimuli worden voorzien voor private eigenaars en openbare besturen die hun grond bebossen.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Jelle Van den Berghe

Gaëtane Maes

jelle.vandenbergh@vlaanderen.be

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Evelien Janssens (ANB)

VAC Herman Teirlinck

Havenlaan 88 bus 75

1000 Brussel

evelien.janssens@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Niet van toepassing.

Uitvoerders van het project

Agentschap voor Natuur en Bos

Financiering

Binnen de beschikbare kredieten van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Het Vlaamse Randfonds draagt ad hoc bij aan de jaarlijkse projectsubsidie 'Groene rand' en de samenwerking met de 'Bûûmplanters'.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Bosteller online	31/12/2020	Gerealiseerd	
Bomenteller online	31/12/2021	Bij te sturen	In onderzoek
Aandeel van 1 miljoen bomen in	31/12/2024	Op schema	

Vlaams-Brabant en 4.000 ha bebossing in Vlaanderen werd in de Vlaamse Rand gerealiseerd			
---	--	--	--

Stand van zaken juni 2021

De Vlaamse Rand is een groene rand. Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 stelt heldere ambities om 4.000 ha bosuitbreiding in Vlaanderen te realiseren en 1 miljoen bomen in Vlaams-Brabant te planten. In de Vlaamse Rand willen we een aanzienlijke bijdrage aan deze doelstellingen leveren. Natuur en Bos zet hierop in door bebossing binnen eigen beheer, samenwerking met partners en initiatieven van derden te ondersteunen.

Bebossing binnen eigen beheer

Natuur en Bos maakt samen met de partners van de Bosalliantie een prioriteit van de realisatie van de bebossingsdoelstelling tijdens deze regeerperiode. Natuur en Bos zal zelf een aanzienlijk deel van deze doelstellingen realiseren en voerde een GIS-analyse uit om binnen haar eigen patrimonium te zoeken naar bebosbare gronden en om de eventuele obstakels die bebossing tot nog toe onmogelijk maakten weg te nemen.

Samenwerking met partners

In 2020 werd een intergewestelijke opdracht uitgeschreven door Perspective Brussels, Omgeving, Leefmilieu Brussel, Agentschap Natuur en Bos en OVAM. Deze opdracht, die werd toevertrouwd aan het consortium BUUR-ANTEA-Hesselteer, beoogt de basis te leggen voor een goed functionerend netwerk van open ruimten door de hele metropool heen. Het [voortgangsrapport](#) van het onderzoek werd voorgesteld op 29 april 2021.

Het onderzoek op algemeen niveau heeft geleid tot het definiëren van 4 specifieke casestudy's in het gebied. Deze vier cases bestrijken heel wat facetten van open ruimten, en dit rond de volgende thema's waarrond nog voor de zomer verschillende workshops worden georganiseerd:

- Verbindingen voor natuur door de bebouwde weefsels heen
- Ruimtelijke implicaties van een strategie voor duurzame voeding
- De grote infrastructuren als elementen van verbinding binnen het netwerk
- Mogelijke performanties binnen een dichtbebouwd stedelijk weefsel

In de noordrand wordt binnen het project 'herbestemming van de site ex-NAVO/Defensie in Evere, Brussel-Stad en Zaventem' gestreefd naar minimaal 20 ha bosuitbreiding. De procedure voor de opmaak van een RUP/PAD is lopende.

ANB kocht in april 2021 samen met de gemeente Asse en het Vlaamse Randfonds van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur ruim 11 ha van het Kravaalbos aan dat tot dan toe in privéhanden en volledig afgerasterd was. Samen met de gemeente en het regionaal landschap werkt ANB aan de openstelling van dit gebied en de bebossing van ruim 2 ha.

In samenwerking tussen de provincie Vlaams-Brabant, het Departement Omgeving, minstens 6 Vlaamse Randgemeenten en een aantal privépartners wordt aan een projectvoorstel gewerkt ter indiening als kandidaat Nationaal Park. Binnen de perimeter van dit projectgebied werden recent twee strategische projecten

Walden en Horizon+, respectievelijk goedgekeurd en verlengd voor een periode van 3 jaar. Beide projecten werken o.a. aan oplossingen voor stedenbouwkundige knelpunten die bebossing op ecologisch belangrijke verbindingslocaties belemmeren. Er werd een strategie uitgewerkt die verwerving door de overheid of realisatie van natuurdoelen door eigenaars moet faciliteren. Dit leidde in 2020 tot een verhoogd aankoopritme.

Na de succesvolle editie in 2020 waarbij meer dan 7800 bomen werden geplant op 36 verschillende locaties in de Vlaamse Rand en de rest van Halle-Vilvoorde, wordt de Bûûmplantcampagne in het kader van het Gordelfestival in 2021 hernomen. Het Agentschap voor Natuur en Bos werkt hiervoor opnieuw samen met het burgercollectief 'de Bûûmplanters' en betreft de initiatiefnemers van het 'bomencharter'.

De Bûûmplanters lanceerden eind mei 2021 ook een oproep naar scholen in de Rand, met als bedoeling om samen met een 10-tal groepen scholieren bomen te planten op die scholen of in hun omgeving. Daarbij wordt ook gezorgd voor een educatieve omkadering, zodat de jongeren tegelijk bijleren over thema's als klimaat en biodiversiteit. Voor deze actie krijgen de Bûûmplanters een subsidie vanuit het Vlaamse Randfonds. Het gaat om een pilootproject dat wellicht de komende jaren een structureel vervolg krijgt.

Begin februari werden 5400 bomen aangeplant op 1,4 ha grond aangrenzend aan het Lembeekbos in Halle. Dit 'Heldenbos' is een burgerinitiatief om de Coronahelden te eren en volgt uit een samenwerking tussen de stad Halle, Natuurpunt, ANB, het plan Boomarter, het Bomencharter en Bos+.

Ondersteuning initiatieven van derden

De projectsubsidie 'Groene Rand' die de aankoop en inrichting van publiek toegankelijke natuur in de Vlaamse Rand ondersteunt, kende in 2020 een groot succes. Er werd 3,5 miljoen euro toegekend aan [24 projecten](#) in de Vlaamse Rand. Het Vlaamse Randfonds droeg 50% van het subsidiebedrag bij. Ook in 2021 werken we samen om de initiatieven voor vergroening van de Vlaamse Rand te ondersteunen. Op 15 mei 2021 wordt de [aanmelding van nieuwe aanvragen voor 2021](#) afgesloten.

Bos- en bomenteller

Er werd een bosteller ontwikkeld die toelaat om de bosuitbreiding in Vlaanderen en de Vlaamse Rand op te volgen. Dit is online mogelijk, zo kan oa voor iedere Vlaamse Randgemeente afzonderlijk info worden opgevraagd voor elke geregistreerde bosaanplanting. In de Vlaamse Rand werd zo al 39,6 ha bos aangeplant, of 90.150 bomen.

Projectfiche 1.5. Via het instrument landinrichting het openruimtenetwerk versterken

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het groene en open karakter van de Rand bewaken en versterken

Planprogramma landinrichting Vlaamse Rand.

- Goedgekeurd op 16 mei 2014
- Drie gebiedsgerichte en één thematische planbegeleidingsgroep zijn opgericht. De gebiedsgerichte zijn operationeel, voor de inwerkingtreding van de thematische zijn extra VTE en financiering nodig.
- Eerste fase van 8,5 miljoen euro landinrichtingssubsidies wordt in 2021 overschreden; vraag om tweede fase met 8,5 miljoen euro subsidies te vervroegen van 2023 naar 2021 om continuïteit in projecten te garanderen ligt voor bij Vlaamse Regering.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Gaëtane Maes

gaetane.maes@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Luc Vander Elst

VLM

Diestsepoort 6/ bus 74

3000 Leuven

luc.vanderelst@vlm.be

Meewerkende organisaties

VLM, VMM, ANB, Landbouw en Visserij, provincie Vlaams-Brabant, Ruimte Vlaanderen, regionaal landschap groene corridor, regionaal landschap Zenne Zuun & Zoniën, regionaal landschap Dijleland, Erfgoed, MOW, AWV, Vlaio, Leefmilieu Brussel, Natuurpunt, Boerenbond, Trage wegen, VELT, fietsmanagers, Infrabel, Brussel mobiliteit, betrokken gemeenten

Uitvoerders van het project

VLM, VMM, betrokken gemeenten, provincie Vlaams-Brabant, regionaal landschap Brabantse Kouters, ANB, AWV, Aquafin, ...

Financiering

VLM, VMM, Ruimte Vlaanderen, Provincie Vlaams-Brabant, Europese programma's Life, Life+, grondenbank, betrokken gemeenten, Visserijcommissie, particulieren, ...

Voortgang (streefdata = telkens start werken)

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Molenbeekvallei	Juni 2019	Kleine afwijking	Moeilijke grondverwerving zorgt voor vertraging. Onteigeningsprocedure voor Schipvijver op Bierenbergsite loopt inmiddels.
Destelheide	April 2020	Op schema	Eerste dossier afgewerkt. Tweede loopt.
Hooghof	Juni 2020	Gerealiseerd	Werken afgerond in mei 2021.
IJsevallei	Voorjaar 2021	Kleine afwijking	Omgevingsvergunning opnieuw ingediend. Werken vanaf najaar 2021.
Maalbeekvallei	Oktober 2022	Op schema	Eerste technische ontwerp klaar voor procedure tegen zomer 2021.
Woluwe-Trawool-Floordambos	Voorjaar 2023	Op schema	Ontwerp-LIP medio 2021. Openbaar onderzoek najaar 2021.
Noskoem	Voorjaar 2024	Kleine afwijking	Wegens capaciteitstekort verschoven in de planning. Ontwerp-LIP in 2023.
Groene Noordrand	Voorjaar 2024	Op schema	Ontwerp-LIP eind 2021. In procedure in 2022.
Zuunbeek-Vogelenzangbeek	2027	Op schema	In meerjarenplanning start ontwerp ingepland vanaf midden 2023.

Stand van zaken juni 2020

Landinrichtingsplannen in aanvraag:

- Landinrichtingsplan Woluwe-Trawool-Floordambos (Vilvoorde en Machelen): opmaak landinrichtingsplan klaar medio 2021. Kan daarna in openbaar onderzoek gaan. Doel: groen-blauwe dooradering van het gebied met aandacht voor versterking open ruimte, extra waterbuffering en waterberging, recreatieve mogelijkheden en snelle fietsverbindingen. Inkantelen van de plannen voor de CAT-site, de plannen voor de sneltrams en de herinrichting van de stationsomgeving in Vilvoorde. Aandacht voor traag verkeer bij oversteken grote infrastructures (E19, Woluwelaan, spoorlijn, Luchthavenlaan, ...). Groene ring rond Machelen.
- Landinrichtingsplan Noskoem (Zaventem): studie landinrichtingsplan heeft inventarisatiefase doorlopen. Wegens tekort aan capaciteit verschoven in de planning naar 2022. Ontwerp-LIP tegen 2023. Doel: groen-blauwe dooradering van het openruimtegebied tussen Zaventem en Nossegem met aandacht voor de

versterking van de open ruimte en verhoging van de biodiversiteit en een toename van de recreatieve beleving: bv. herinrichting van percelen Imbroek met scoutsterreinen, de begraafplaats Nossegem, het bestaand wachtbekken bij de Kleine Beek.

- Landinrichtingsplan Groene Noordrand (Asse, Wemmel, Grimbergen). Ontwerplandinrichtingsplan tegen eind 2021. Daarna in procedure.
- Landinrichtingsplan WaterLandSchap voor de Zennevallei (Sint-Pieters-Leeuw, Beersel, Drogenbos) ontwerpt een eerste landinrichtingsplan in de loop van 2021. Een demonstratieproject rond het Ruusbroechhuis werd al goedgekeurd.
- Landinrichtingsplan Zuunbeek-Vogelzangbeek (Sint-Pieters-Leeuw, Beersel en Drogenbos). Herinrichting hele Zuunbeek- en Vogelzangbeekvallei. Start opmaak planning is, gezien de beschikbare capaciteit bij de VLM, voorzien vanaf midden 2023.

Landinrichtingsplannen in voorbereiding:

- Landinrichtingsplan Molenbeekvallei (Sint-Genesius-Rode en Beersel): de onderdelen op het grondgebied van Beersel zijn in uitvoering. Alsebergse Beemd is afgerond. Gemeenveldsite volgt na sluiting vaccinatiecentrum. Eerste deel werken Destelheide (Zuidflank) afgerond; tweede deel (omgevingswerken) loopt. Overige inrichtingsplannen volgen. Op het grondgebied van Sint-Genesius-Rode zorgt de grondverwerving voor vertraging. Geevaertvijver in extremis in der minne verworven. Schipvijver op Bierenbergsite ULB-VUB: onteigeningsprocedure loopt. Procedures vertragen project. Afstemming met Tuc-rail over onderdoorgang spoorlijn in omgeving station Sint-Genesius-Rode voor trage weggebruikers en fauna. Landinrichtingsplan is uitgebreid met Lansrodevijver en onderdoorgang. Extra financiering voor Kwadebeekvallei in kader van subsidies Blue Deal en natte natuur zorgt voor versnelde uitvoering van die werken.
- Landinrichtingsplan Hooghof (Asse): werken afgerond in mei 2021.
- Landinrichtingsplan IJsevallei (Hoeilaart en Overijse). Eerste werken in najaar 2021. 2de uitvoeringsdossier wordt intern technisch ontworpen, voor 3de uitvoeringsdossier wordt het technisch ontwerp dit jaar uitbesteed.
- Landinrichtingsplan Maalbeekvallei (Grimbergen). Eerste technische ontwerpen klaar. Procedure vanaf de zomer 2021. Uitvoering vanaf 2022.

Landinrichting in uitvoering:

Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel (Tervuren, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Zaventem en Machelen): gedeelte binnen Vlaamse Rand zo goed als volledig afgerond.

Landinrichtingsplan Land van Teirlinck (Beersel en Linkebeek):

- Projecten in uitvoering (zie Molenbeekvallei).
- Projecten uit te voeren door partners: openleggen Molenbeek in provinciedomein Huizingen (provincie); openleggen Molenbeek in Vanderveldelaan (gemeente) wachten op uitvoering. Hoewel de werken deel uitmaken van een geschakeld blauw-groen netwerk overwegen zowel de gemeente Beersel als de provincie Vlaams-Brabant om de werken op hun grondgebied niet uit te voeren (vooral om budgettaire redenen). Subsidie landinrichting moet dan mogelijk naar andere projecten georiënteerd worden of kan niet gebruikt worden.

Landinrichtingsproject Molenbeek-Maalbeek (Asse):

- Project afgerond in 2020.

Studies

- Archeologische studie voor Groene Noordrand loopt.

Grondenbank

- Grondaankopen in de Vlaamse Rand gepland voor 2021 geraamd op 1.000.000 euro, zonder de aankopen in het kader van de boscompensatie. Halverwege 2021 al voor 700.000 euro gerealiseerd.
- Dossier boscompensatie: VLM prospecteert naar bebossingsmogelijkheden en verwerft compensatiegronden voor de Werkvennootschap.

Europese middelen

- Het Life-project Belini, getrokken door de VMM, loopt. Deels al gerealiseerd in Molenbeekvallei (Beersel en Sint-Genesius-Rode – 700.000 euro). IJsevallei (Hoeilaart en Overijse – 300.000 euro) en de Maalbeekvallei (Grimbergen – 200.000 euro) volgen nu.

Extra financieringsmogelijkheden

- Vanuit Blue Deal, dossiers natte natuur en subsidiemogelijkheden vanuit het Vlaamse Randfonds dienen zich nieuwe mogelijkheden aan. VLM en partners dienden dossiers in voor de drie pistes om zo werken die kaderen in het totaalplaatje van landinrichting versneld en met extra middelen te kunnen uitvoeren. Voor Blue Deal werden dossiers goedgekeurd in IJsevallei (Overijse) en Kwadebeekvallei (Sint-Genesius-Rode). Voor natte natuur werden dossiers goedgekeurd in Wemmel, Grimbergen, Vilvoorde, Steenokkerzeel, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw. Voor Vlaamse Randfonds werden zes dossiers ingediend voor in totaal ongeveer 5 miljoen euro. Daarover werd evenwel nog geen beslissing genomen.

Afstemming met andere initiatiefnemers

- Boscompensatie, bosuitbreiding: af te stemmen met andere partners
- Werken RO: af te stemmen met plannen landinrichting en andere partners
- Buda+: we volgen vanuit landinrichting ook de evoluties van de planvorming daar op.
- ...

Projectfiche 2.1. Werken aan de Ring - RO Noord

Probleemstelling en doelstelling van het project

Inleiding

Om de congestieproblematiek in de Brusselse Regio aan te pakken zet het programma 'Werken aan de Ring' in op het verbeteren van de multimodale bereikbaarheid en de leefbaarheid in de regio rond Brussel en de Vlaamse Rand en tegelijkertijd op het verhogen van de verkeersveiligheid en de doorstroming op de RO. Het uitgangspunt van het programma 'Werken aan de Ring' is een aanpak die meer is dan een verzameling prioritaire infrastructuurwerken. Het is een geïntegreerd en samenhangend programma van wegenis-, fiets- en openbaar vervoersprojecten dat tevens inzet op combimobiliteit. Meer dan ooit wordt immers ingezet op meer duurzame verplaatsingen in deze congestiegevoelige regio. Tegelijkertijd willen we de leefbaarheid in de regio verhogen en nemen we acties om functionele, ruimtelijke en landschappelijke barrières weg te werken en zo o.m. bij te dragen tot het herstel van het groenblauwe netwerk.

Binnen het programma 'Werken aan de Ring' zitten een aantal projecten. De deelprojecten 'Brabantnet' en 'RO-Oost' worden in andere fiches besproken. Deze fiche bespreekt de RO-Noord, inclusief fietssnelwegen en mobipunten. Aanvullend wordt er ook actief ingezet op sensibilisering en werken we aan strategieën om de hinder tijdens de werken te minimaliseren, o.a. door nu al in te zetten op een duurzame mobiliteitsshift en mental shift.

De herinrichting van de Ring rond Brussel – deel noord (het gebied tussen, en met inbegrip van, de verkeerswisselaars RO/E40 Groot-Bijgaarden en RO/E40 Sint-Stevens-Woluwe), beoogt de infrastructuur leesbaarder, logischer en verkeersveiliger te maken om zo de doorstroming te verbeteren en het sluipverkeer terug naar de ring te halen. Dit zal de woonkernen in de omgeving meer leefbaar maken. De leefbaarheid in de omgeving zal verder verhoogd worden door de barrièrewerking van de Ring te verminderen: meer ruimte onder, boven en langs de RO voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer vermindert de barrière en verhoogt de multimodale bereikbaarheid van de regio.

Projecten

Op 18 mei 2018 werden de start- en procesnota voor het GRUP "ruimtelijke herinrichting van de Ring rond Brussel (RO) – deel Noord" door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Met deze goedkeuring startte de Vlaamse overheid het **Geïntegreerd planningsproces** (GPP) voor de concrete uitwerking van het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) formeel op. In het kader van het GPP liep er een officiële raadpleging van het publiek van 1 juni t.e.m. 30 juli 2018. Het verwerken van de adviezen, antwoord geven op de gestelde vragen en meenemen van de voorgestelde suggesties, heeft geleid tot alternatieven en varianten die verwerkt werden in een Scopingnota 1 (i.e. alternatieven van 'loop 1'). Deze alternatieven en varianten werden in een eerste fase (*Loop 1*) aan verschillende onderzoeken (waaronder een plan-Milieueffectenbeoordeling en een Maatschappelijke

Kosten-Baten Analyse) onderworpen en – op basis van deze onderzoeken – beoordeeld. Bij deze beoordeling werd gekeken of de alternatieven en varianten al dan niet aan de plandoelstellingen voldoen én waar er ruimte is voor verdere optimalisatie. Deze beoordeling heeft ertoe geleid dat een aantal alternatieven en één variant niet verder in het proces worden meegenomen. De alternatieven en varianten die wel aan de plandoelstellingen voldoen, werden verder geoptimaliseerd. De verschillende onderzoeken en de beoordeling in het licht van de plandoelstellingen van Loop 1, evenals de scope van de tweede fase van het verdere geïntegreerd planningsproces ("Loop 2"), zijn omschreven in Scopingnota 2.

In 2021 zullen de alternatieven en varianten van Loop 2 opnieuw worden beoordeeld op basis van dezelfde onderzoeken, om op die manier te bepalen welk alternatief, in combinatie met welke varianten, het beste aan de plandoelstellingen voldoet, d.i. het voorkeursalternatief.

Dit voorkeursalternatief zal nadien worden vastgelegd in het voorontwerp GRUP dat aan de adviesverlenende instanties wordt voorgelegd, om nadien te resulteren in een ontwerp GRUP dat aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd ter voorlopige vaststelling van het ontwerp-GRUP. In 2022 en 2023 vervolgt de procedure om te komen tot de definitieve vaststelling. In een daaropvolgende projectfase zal een omgevingsvergunningsaanvraag en project-MER worden opgemaakt.

Voor de R0-deel Noord worden er eveneens **deelprojecten** vervroegd aangepakt; het betreft bijvoorbeeld de herinrichting van (verouderde of onveilige) aansluitingscomplexen die voorafgaand aan het nieuwe GRUP al kunnen worden gerealiseerd. Veiligheid voor zachte weggebruikers, en multimodaliteit staan ook hierbij centraal. Voorbeelden hiervan zijn het op- en afrittencomplex van de R0 aan de N209 (Medialaan), het Henneau-complex op de R0, het viaduct van Vilvoorde, de knoop R0 x A201 ter hoogte van Brussels Airport en het op- en afrittencomplex aan de N8.

De Werken aan de Ring omvatten eveneens de uitbouw van de **fietssnelwegen** en de **mobipunten**. In 2018 werd gestart met de aanleg van de eerste fietssnelwegen. Ook de komende jaren wordt er actief geïnvesteerd in een veilig en kwalitatief fiets(snelweg)netwerk.

Mobipunten zijn plaatsen waar kan gewisseld worden tussen verschillende vervoersmodi, die op strategische plaatsen worden aangelegd (of uitgebreid), vaak dichtbij stations. In 2018 werd de studie opgestart. De eerste projecten werden uitgewerkt in 2019 en zijn volop in uitvoering vanaf 2020.

Tot slot werd er een nieuw netwerk opgezet voor bedrijven: het **New Mobility Network**. Het New Mobility Network wil bedrijven wakker schudden en hen helpen om de eerste stappen te zetten richting een toekomstgerichte mobiliteit. Zowel op vlak van werknemersmobiliteit als goederenlogistiek. Het New Mobility Network biedt bedrijven inspirerende events, praktijkgerichte workshopreeksen en coachingstrajecten op maat om samen concreet aan de slag te gaan (zie ook www.newmobilitynetwork.be).

De website www.werkenaandering.be geeft meer uitleg bij de verschillende projecten.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke project:

Ief Janssens

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

ief.janssens@dwv.vlaanderen

Wouter Casteels (plaatsvervanger)

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

wouter.casteels@dwv.vlaanderen

Meewerkende organisaties

De Lijn, Departement MOW – Beleid, het Agentschap Wegen en Verkeer, Departement Omgeving, en vele andere Vlaamse en ook Brusselse administraties, de vele gemeenten rond de ring, de belangenorganisaties, de bedrijvenorganisaties, ...

Uitvoerders van het project

De Werkvennootschap

Financiering

Er wordt verwezen naar het goedgekeurde Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) van het beleidsdomein MOW.

Voortgang			
Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Opdracht dienstenondersteuning: gegund & opdracht opgestart	2017	Op schema	Opdracht van THV MoVeRO (consortium Sweco + Arcadis) is lopende
Opdracht MER gegund	2017	Op schema	Opdracht van consortium tussen Antea en Tractebel is lopende (opstart geïntegreerd planningsproces waarbij dit consortium het plan-MER maakt)
Werkvergaderingen met gemeentebesturen	Opstart in 2017	Op schema	Maandelijks vergaderingen met alle gemeenten rond de R0 – deel Noord
Start verdere uitwerking voorontwerpplannen naar referentieontwerp: in uitvoering	2017	vervangen	Overgegaan in het Geïntegreerd Planningsproces (GPP) dat momenteel lopende is en waarbij de plan-milieueffectenbeoordeling momenteel lopende is.
Opstart deelprojecten rond de R0	2018	Op schema	Herinrichting op- en afrittencomplex Mediaalaan/de Tyraslaan: start uitvoering 2020. Herinrichting op- en afrittencomplex H. Henneaulaan: start uitvoering 2021. Viaduct Vilvoorde: concurrentiedialoog lopende. Herinrichting verkeerswisselaar A201/Leopold III Laan: start uitvoering 2022. Op- en afrit N8: studie lopende start der werken voorzien voor 2022/2023.
Fietssnelwegen	2017	Op schema	Verschillende fietssnelwegen worden bestudeerd, uitgevoerd en reeds gerealiseerd.
Mobipunten	2018	Op schema	Verschillende mobipunten worden bestudeerd en vanaf 2020 zijn de eerste projecten in uitvoering.

Stand van zaken juni 2021

Geïntegreerd planningsproces

De verschillende onderzoeken (plan-MER, MKBA, etc.) die werden doorlopen gaven inzicht in welke mate de alternatieven en varianten voldoen aan de plandoelstellingen. Op basis hiervan kon worden beoordeeld welke alternatieven en varianten van Loop 1 niet aan de plandoelstellingen voldoen en bijgevolg uit het verdere verloop van het proces werden uitgesloten. Vanuit de inzichten van de verschillende onderzoeken was het daarnaast mogelijk om de alternatieven en varianten die wel voldoen aan de plandoelstellingen verder te optimaliseren. Op basis hiervan werden de alternatieven en varianten van Loop 2 bepaald, zoals omschreven in Scopingnota 2.

Deze Scopingnota 2 werd op 23 april 2021 aan de Vlaamse Regering meegedeeld. Van 23 mei tot en met 23 juli 2021 wordt hierover een publieke raadpleging georganiseerd. Alle adviezen en opmerkingen vanuit de publieke raadpleging zullen verwerkt worden in een Scopingnota 3 die gepubliceerd zal worden op de website van het Departement Omgeving en Werken aan de Ring.

Met Scopingnota 2 en 3 wordt tevens een tweede fase van het onderzoek (Loop 2) ingezet. Er zal opnieuw eenzelfde set aan onderzoeken verricht worden, deze keer op de alternatieven en varianten van Loop 2:

- Een milieubeoordeling (plan-MER);
- Ruimtelijke veiligheidsrapportage (RVR);
- Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA);
- Future proof-verkenning;
- Verkeersveiligheidseffectbeoordeling (VVEB);
- Ontwerpend onderzoek.

Er wordt naar gestreefd om het onderzoek van Loop 2 af te ronden tegen het einde van dit jaar, zodat in de eerste helft van 2022 een voorontwerp GRUP kan worden voorgelegd aan de adviesverlenende instanties en een ontwerp GRUP in de tweede helft van 2022 aan de Vlaamse Regering kan worden voorgelegd. In 2022 en 2023 vervolgt de procedure om te komen tot de definitieve vaststelling van het GRUP. In een daaropvolgende projectfase zal een omgevingsvergunningaanvraag en project-MER worden opgemaakt. Start van de werken is voorzien in 2025.

Eerste deelprojecten R0.

- QW-N209: Aanpassing van de aansluiting van het op- en afrittencomplex en het onderliggend wegennet, namelijk De Tyraslaan en de Medialaan. De omgevingsvergunning werd bekomen, de aannemer aangesteld. De werf is gestart in 2020.
- QW-Henneaulaan: Vervanging van de brug op de H. Henneaulaan, inclusief fietsinfrastructuur, vrije busbanen en groenverbinding. De omgevingsvergunning werd verkregen in januari 2021. Het contract met de aannemer Besix werd op 2 maart gesloten en de werken werden opgestart op 30 april 2021. De totale uitvoeringstermijn bedraagt 3 jaar.

- Viaduct Vilvoorde: sanering en renovatie van het viaduct. De aanbestedingsprocedure werd afgerond. De verdere studie wordt uitgevoerd in 2021, waarna de werken begin 2022 zullen van start gaan.
- RO x A201: Herinrichting van de verkeerswisselaar RO x A201 inclusief A201 tot aan het rondpunt Strabet. Het project werd middels een DBFM structuur in de markt gezet. De selectie van kandidaten is gebeurd en de eerste dialogen zijn gevoerd waarbij eerste oplossingen werden uitgevraagd. Op basis van deze oplossingen werd een trechtering van 8 naar 6 oplossingen doorgevoerd. De volgende dialoogronde gaat in mei van start om tegen einde 2021 nieuwe en aangevulde oplossingen op te maken. Na een nieuwe trechtering van oplossingen zal in het voorjaar van 2022 een finale offerte worden opgemaakt om tot Voorkeursbieder te komen. De voorkeursbieder maakt vervolgens de omgevingsvergunning op om in Q2 van 2023 het advies te verwachten. Bij een positief advies kan worden overgegaan tot contract close en kunnen nadien de werken worden aangevat.
- QW N8: Herinrichting van het op- en afrittencomplex N8 – Ninoofsesteenweg. Het ontwerp wordt momenteel uitgewerkt. Samen met een aantal buurtpanels wordt ook het effect op de omliggende wijken bekeken en besproken. De start der werken is voorzien eind 2022 of begin 2023.

Fietssnelwegen.

Tot op heden werden volgende fietssnelwegen aangelegd:

- QWA12 (fietssnelweg F28 parallel aan de A12 in Grimbergen / Meise)
- QW R22 (Fietssnelweg F202 langsheen Woluwedal tussen grens Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het kruispunt Kloosterstraat)
- QW E40 (Fietssnelweg F203 langs de E40 Kraainem – Brussel)

Volgende projecten zijn in uitvoering/werffase:

- QW N260 (Fietssnelweg F29 Kanaalroute Noord (langs kanaal Brussel - Willebroek));
- QW HST (Fietssnelweg F3 parallel met de HST spoorlijn, tussen de Keibergstraat in Zaventem en de L. Vankeerberghenstraat in Machelen, incl. de fietsbrug over de RO, de aantakking Keiberg-Kouterveld en de aantakking naar de Da Vincilaan)

Volgende projecten zijn aanbesteed en in opstart:

- QW A201K (Fietsbrug op de FR0 over de A201 aan de grens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- QW F2 (Dilbeek) zijn in studiefase.

Volgende projecten zijn in studiefase:

- QW F203 (Zaventem – vervolg op de QW E40).
- QWFR0 – Fietssnelweg Vilvoorde – Haren: opgestart.

Mobipunten

Deze mobipunten zijn uitgevoerd:

- Sint-Genesius-Rode (in samenwerking met Agentschap Natuur en Bos en Agentschap Onroerend Erfgoed)

De volgende mobipunten zijn in uitvoering/voorbereiding:

- Wezembeek-Oppem

- Vilvoorde (Rubenstraat)
- Groot-Bijgaarden (station)
- Asse

Onderstaande mobipunten bevinden zich nog in studiefase:

- Vilvoorde (CAT-site)
- Groot-Bijgaarden (minder-hinderparking)

Projectfiche 2.2. Werken aan de Ring - Brabantnet

Probleemstelling en doelstelling van het project

Inleiding

Om de congestieproblematiek in de Brusselse Regio aan te pakken zet het programma 'Werken aan de Ring' in op het verhogen van de multimodale bereikbaarheid van de regio rond de R0, en dit door te investeren in de verschillende infrastructuurnetwerken en in knooppunten. Meer dan ooit wordt immers ingezet op meer duurzame verplaatsingen in deze congestiegevoelige regio. Tegelijkertijd willen we de leefbaarheid in de regio verhogen en nemen we acties om functionele, ruimtelijke en landschappelijke barrières weg te werken en zo bij te dragen tot het herstel van het groenblauwe netwerk.

Binnen het programma 'Werken aan de Ring' zitten een aantal projecten. De deelprojecten 'R0-Noord' en 'R0-Oost' worden in andere fiches besproken. Deze fiche bespreekt het Brabantnet, inclusief fietsinfrastructuur en mobipunten die in het kader van deze projecten wordt gerealiseerd. Aanvullend wordt er ook actief ingezet op sensibilisering en werken we aan strategieën om de hinder tijdens de werken te minimaliseren, o.a. door nu al in te zetten op een duurzame mobiliteitsshift en mental shift.

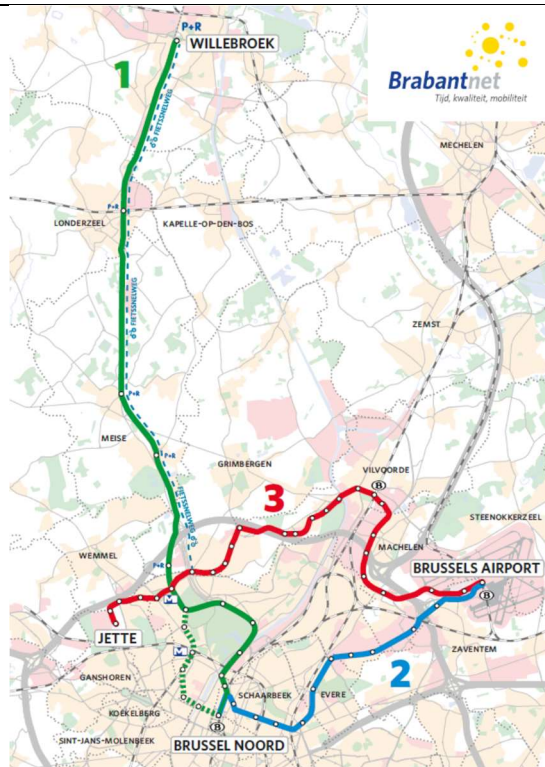
Binnen Werken aan de Ring werden de drie tram(bus)lijnen van het Brabantnet opgenomen als prioritair te realiseren openbaar vervoerverbindingen. Het gaat over de Sneltram A12 van Willebroek naar Brussel-Noord, de Luchthaventram van Brussel-Noord naar Brussels Airport en de Ringtrambus van Brussels Airport naar het UZ Brussel in Jette.

De projecten van het Brabantnet

Voor de **Luchthaventram** werd de projectnota, die zowel de herinrichting van de Leopold III- laan A201 als de Luchthaventram zelf omvat, goedgekeurd op 12 mei 2021. Het finaliseren van de project-MER, de aanvraag van de omgevingsvergunning en de start van de opmaak van het bestek is gepland voor 2022.

Voor de **Sneltram A12** werden in 2020 de grondinnames verdergezet. In 2020 werd de startnota goedgekeurd die de krijtlijnen vastlegt voor wat betreft de verkeersstructuur rond de Sneltram A12 en de verschillende tramhalte-omgevingen. Voor deze halte-omgevingen wordt verder afgestemd met de gemeenten: voor een aantal kan een gemeentelijk RUP worden opgesteld. De goedkeuring van de projectnota is voorzien in de 2^e helft van 2021 en het finaliseren van de project-MER en aanvraag van de omgevingsvergunning is gepland voor 2022.

De **Ringtrambus** rijdt vanaf 28 juni 2020 op het Ringtraject van lijn 820 (UZ Brussel in Jette – Vilvoorde centrum – Brussels Airport). Ondertussen wordt verdergewerkt aan de aanleg van de vrije busbanen in Vilvoorde, Machelen en Diegem.

De website www.werkenaantering.be geeft nog meer uitleg bij de verschillende projecten.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke project:

Ief Janssens

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

ief.janssens@dwv.vlaanderen

Wouter Casteels (plaatsvervanger)

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

wouter.casteels@dwv.vlaanderen

Philippe Jacobs

De Lijn

Motstraat 20

2800 Mechelen

Tel 015 40 87 11

Philippe.jacobs@delijn.be**Meewerkende organisaties**

De Werkvennootschap, De Lijn, MIVB, Agentschap Wegen en Verkeer, DMOW Beleid, Brussel Mobiliteit, MIVB.

Uitvoerders van het project

De Werkvennootschap en De Lijn

Financiering

Op 25 november 2016 besliste de Vlaamse Regering om trambussen in te zetten op de Ringverbinding als opstap naar de tram, en tevens als belangrijke minder hinder maatregel bij de aanloop naar de werken aan de R0. De trambussen werden besteld door De Lijn. Exploitatie zal eveneens door De Lijn gebeuren.

De infrastructuurwerken voor de 3 prioritaire OV verbindingen van het Brabantnet worden samen geraamd op een totale investeringskost van 655 miljoen euro. Deze investeringen zullen gebeuren door De Werkvennootschap.

Voor de jaarlijkse ingeschatte financiering wordt verwezen naar het Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) van het beleidsdomein MOW.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
De Vlaamse Regering geeft opdracht om voor de drie tramverbindingen van het Brabantnet de opmaak van het RUP en het Project-MER op te starten.	6 december 2013	Beslist	
De Vlaamse Regering beslist om Trambussen in te zetten op de Ringverbinding	25 november 2016	Beslist	
De Vlaamse Regering stelt het GRUP voor de Sneltram A12 definitief vast	23 februari 2018	Beslist, publicatie BS op 22 maart 2018	twee beroepen aangetekend bij de Raad van State : 1 afgewezen, 1 ingetrokken

Stand van zaken juni 2021

Voor de **Luchthaventram** werd de projectnota, die zowel de herinrichting van de Leopold III- laan A201 als de Luchthaventram zelf omvat, goedgekeurd op 12 mei 2021. Het finaliseren van de project-MER, de aanvraag van de omgevingsvergunning en de start van de opmaak van het bestek is gepland voor 2022.

Voor de **Sneltram A12** werden in 2020 de grondinnames verdergezet. In 2020 werd de startnota goedgekeurd die de krijtlijnen vastlegt voor wat betreft de verkeersstructuur rond de Sneltram A12 en de verschillende tramhalte-omgevingen. Voor deze halte-omgevingen wordt verder afgestemd met de gemeenten: voor een aantal kan een gemeentelijk RUP worden opgesteld. De goedkeuring van de projectnota is voorzien in de 2^e helft van 2021 en het finaliseren van de project-MER en aanvraag van de omgevingsvergunning is gepland voor 2022.

Om het **Ringtrambus**-project optimaal te krijgen, zal de aanleg van de vrije busbanen nog tijd nemen tot einde 2023:

Voor de aanleg van de vrije busbanen voor de Ringtrambus zijn er verschillende werven. Een aantal werken werden reeds uitgevoerd, een aantal werken zijn lopende en een aantal werken moeten nog beginnen. Op het einde van 2023 zullen alle vrije busbanen zijn aangelegd en zal de reistijd tussen het UZ Brussel in Jette en Brussels Airport meer dan 10 minuten korter zijn dan vandaag. Een overzicht van de werven vind je ook op de website van De Werkvennootschap:

<https://www.werkenaantering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/ringtrambus>

Je zal zien dat er linken zijn naar 6 grote werven:

1. Albert I-laan (Vilvoorde) = reeds uitgevoerd:
<https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/werken-albert-i-laan>
2. Sint-Annalaan (Strombeek & Koningslo) = lopende, einde werken is voorzien eind 2022: <https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/werken-sint-annalaan>
3. Heldenplein (centrum Vilvoorde) = lopende, einde werken is voorzien 2e helft 2022: <https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/heldenplein-vilvoorde>
4. Woluwelaan = lopende, voor deel Machelen is het einde voorzien eind 2021, voor deel Diegem is het einde voorzien eind 2023:
<https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/busbanen-woluwelaan>
5. Het Voor (Koningslo) = start dit jaar, einde werken is voorzien eind 2023:
<https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/herinrichting-het-voor>
6. Vlierkensstraat (Kassei) = start volgende jaar, einde werken is voorzien eind 2023:
<https://www.werkenaandering.be/nl/werken-aan/openbaar-vervoer/werken-vlierkensstraat>

Projectfiche 2.3. Voltooiing Ring Asse (N9k)

Probleemstelling en doelstelling van het project

De Ring van Asse is ontstaan uit de wens van een autostrade te leggen van Brussel over Dendermonde naar de kust, de A11. Op basis van de reservatiestrook van deze autosnelweg in het gewestplan werd het industriegebied Mollem ingeplant. De reservatiestrook werd geschrapt en vanaf de jaren '80 werd er gezocht naar een lokale oplossing voor de ontsluiting van Mollem en de ontlasting van het centrum.

Eind jaren '90 werd deze oplossing gevonden in een kleine driekwartsring, dit tracé werd in 2000 door de Vlaamse Regering vastgelegd in een gewestplanwijziging. Er werd gestart met de ontwerpplannen en de eerste fase, aanleg van de N9k, werd gerealiseerd. De reservatiestrook werd echter in 2009 geschrapt door de Raad van State.

Hierop werd beslist om het rondwegdossier in de afbakening van het kleinstedelijk gebied Asse mee te nemen. De opstart van dit dossier liep gelijktijdig met de herziening van het mobiliteitsplan van Asse. Vanuit beide dossiers kwam de nood naar voor om nieuwe tellingen uit te voeren om de evolutie van het verkeer tastbaar te maken. Beleid voerde een gedetailleerd H/B onderzoek en bouwde een werkmodel om de verkeersstromen/Ringverkeer in kaart te brengen. Hieruit bleek dat de aanleg van een ringweg rond Asse een zinvol project is in functie van de mobiliteit.

Het plan-MER werd in maart 2015 goedgekeurd en het PRUP werd opgemaakt. Het PRUP is definitief vastgesteld op 28 juni 2016.

Tot op heden is de doelstelling van het project nog altijd het terug leefbaar maken van het centrum van Asse.

Reikwijdte van het project:

- Aanleg fase 2 (tussen Huinigem en Kalkoven)
- Aanleg knooppunt Kalkoven
- Aanleg fase 3 (tussen Kalkoven en Edingsesteenweg)
- Aanleg kruispunt Edingsesteenweg

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Tel.: 02 553 77 36

Ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)

Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant

VAC gebouw,

Diestsepoort 6

3000 Leuven

Tel.: 016 66 58 45

Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Provincie Vlaams-Brabant als opstellers van de afbakening van het kleinstedelijk gebied Asse: MER, PRUP.

Gemeente Asse als betrokken gemeente en als inrichters van de doortocht na realisatie van de ring.

MOW Beleid /team modellering.

Tractebel als uitvoerder studie.

Uitvoerders van het project

Projectleider AWV.

Financiering

Studies:

Recent opgestarte studie (eerste van tweeluik) gegund aan Tractebel ter waarde van 346.755,75 € incl. BTW, meerjarenprogramma AWV 2018. 3MH210. Studie gestart 24 mei 2018. – intussen afgerond.

Tweede studie van tweeluik is op 2 april 2021 opgestart (gegund aan Tractebel, vastgelegd bedrag: 1.065.771,18 euro op 5/01/2021).

Onteigeningen:

De onteigeningen zijn als volgt gefinancierd, voorzien:

◦ Goedgekeurd GIP 2020: 2.500.000,00€

◦ Goedgekeurd GIP 2021: 3.000.000,00€

◦ Voorstel

	GIP	AWV	2022-2023
- 2022		-	1.500.000,00€
- 2023	1.500.000,00		

Uitvoering:

De werken zelf zijn gezien de net gestarte tweede studiefase en de uit te voeren onteigeningen, nog niet gebudgetteerd / gefinancierd.

Voortgang			
Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Eerste fase	2008	Gerealiseerd	
Mobiliteitsstudie met ANPR-camera's en planmodel Beleid	2014	Gerealiseerd	Model geeft aan dat de Ring rond Asse voor mobiliteit zinvol is.
Aanbesteding eerste studieopdracht	Juni 2017	Gegund mei 2018	Gegund aan Tractebel ter waarde van 346.755,75 € incl. BTW, Opgestart 24 mei 2018.
Startnota	4 ^e kwartaal 2018	Gerealiseerd	Startnota afgerond juni 2019 Zie onder.
Opstart minnelijke verwervingen	2019	Gerealiseerd - lopende	Minnelijke verwerving eerste reeks percelen worden opgestart na infomomenten. (4 ^{de} kwartaal 2019).
Aanbesteding tweede studieopdracht	Mei 2020	Gegund januari 2021	In opmaak bestek opdracht diensten: studie opmaak definitief ontwerp (projectnota), onteigeningsplannen, projectMER, omgevingsvergunningsdossier, aanbestedingsdossier

Stand van zaken juni 2021
<p>18 juni 2019 werd de GBC met het voorontwerp in consensus afgerond. Via deze link naar het persbericht Ring rond Asse krijgt u een volledig overzicht juni 2019.</p> <p>Samengevat:</p> <p>Het voorontwerp voor de Rondweg is goedgekeurd.</p> <p>Het voorontwerp voor de Rondweg is een ambitieus plan voor een aangename, verkeersluwe dorpskern, een rondweg die mooi ingebed is in het groene landschap en een dicht netwerk van comfortabele fietspaden en fietsbruggen.</p> <p>Aanleg ontbrekende stukken absoluut noodzakelijk.</p> <p>De twee ontbrekende delen van de Rondweg (ook wel 'Noordtangent' en 'Westtangent' genoemd) zijn absoluut noodzakelijk om het doorgaande verkeer definitief uit het centrum te weren. In de huidige situatie stropt het verkeer nog altijd op door de flessenhals aan de spooroverweg en Kalkoven.</p> <p>Open ruimte bewaard.</p> <p>De rondweg wordt relatief dicht bij het centrum van Asse ingeplant. Daardoor blijven de valleien van de Krameibek en de Broekebek bewaard. Asse zal er met dit project groener en duurzamer op worden.</p> <p>Compact kruispunt voor Kalkoven, tunnel onder spoorweg</p> <p>Het ontwerp van een klassiek, gelijkgronds kruispunt bleek de beste oplossing. Er dient dan minder ruimte ingenomen voor voorsorteerstroken en hoge bomen kunnen worden geplant (voor de "landschappelijke verbinding" waarvan sprake hierboven). Voor de</p>

spoorwegovergang is er een duidelijke voorkeur voor een passage onder het spoor, omdat op die manier het landschap niet verstoord wordt.

Na uitgebreide infomomenten zijn de minnelijke verwervingen gestart (4de kwartaal 2019).

De ontwerpstudie voor het definitief ontwerp, de verdere onteigeningsplannen, projectMER, omgevingsvergunningsdossier en aanbestedingsdossier is aanbesteed op 11/5/2020. De studie is na vastlegging op 5/01/2021 gestart op 2/04/2021.

Projectfiche 2.4. Knooppunt Londerzeel-Zuid

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het project kadert enerzijds in het *missing link*-project van omvorming van de A12 tot autosnelweg en past anderzijds in het streefbeeld van de A12 Strombeek-Bever – Willebroek. De locatie van dit nieuw complex bevindt zich ter hoogte van het kruispunt van de A12 met de Kerkhofstraat/Londerzeelsesteenweg. Dit kruispunt is eveneens opgenomen op de lijst van de *gevaarlijke kruispunten* (TV3V) waar ingrijpende werken nodig zijn. Op deze locatie werd in 2010 reeds werken uitgevoerd ten einde het kruispunt, in afwachting van de ingrijpende werken, reeds veiliger in te richten.

Het project voorziet in een ongelijkgrondse aanleg van de A12 onder de Kerkhofstraat, met een tweede brug over de A12 voor de afwikkeling van het verkeer van de op- en afritten, van de bestaande bedrijvigheid (Sarens, Geeroms).

Voor het project is reeds een *studiebureau* aangesteld voor de uitwerking van het ontwerp tot aanbestedingsdossier, evenals voor het opstellen van de rapporten in het kader van de bepaling van de *milieueffecten* (MER).

Gelet op de reeds lange historiek van het project zijn ook reeds een groot deel van de *onteigeningen* gerealiseerd, doch op basis van de eerdere versies van het ontwerp.

In het project is eveneens reeds een afstemming gebeurd met het project van de *sneltram* (A12) van De Lijn, dit zowel op vlak van ontwerp als op het procedureel vlak

Betreffende de vergunningen, bestonden er twee mogelijke denkplaatjes:

- Enerzijds de ‘klassieke’ procedure waarbij gebruik zou worden gemaakt van het besluit “Kleine wijziging van algemeen belang”. Dit betekent dat er geen GRUP - en dus plan-MER - opgemaakt zou moeten worden, maar wel een plan-MER-ontheffing en een volledige project-MER.
- Anderzijds de procedure van de “Complexe projecten”.

Er werd gekozen voor de eerste piste.

Contactgegevens

Rubriek 3: contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandemeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel
Tel.: 02 553 77 36
Ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)
Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant
VAC gebouw,
Diestsepoort 6
3000 Leuven
Tel.: 016 66 58 45
Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

De Lijn in de hoedanigheid van De Werkvennootschap

Uitvoerders van het project

Bouwheer: AWW
Studiebureau: Technum
MER-procedure: Antea groep
Aannemer: nog onbekend

Financiering

Benodigde budget: 55,5M€, waarvan 10M€ tlv De Lijn / De Werkvennootschap
Op het voorlopig GIP budget voorzien op 2022. Momenteel wordt onderzocht dit project als PPS-project naar uitvoering te brengen.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
In 2012 werd door AWW een studie opgestart om het knooppunt uit te werken op basis van de streefbeeldstudie 2006. De nieuwe ontwikkelingen in de omgeving werden in rekening gebracht: GRUP Saerens, PRUP Berg, Tramlijn/HOV A12. Hierbij werd een consensus bereikt voor opmaak verdere plannen.	2012	Gestart	
Update van het project.	07-06-2016	Gestart	

Na terugkoppeling met kabinet Weyts wordt beslist dat de optie van de klassieke procedure (besluit Kleine wijzigingen van algemeen belang) gevolgd dient te worden.			
Het ontwerpproces werd in oktober 2016 herstart, waarbij het studiebureau bijkomende optimalisaties uitwerkte. Het doel is om op basis van opgemaakte voorontwerpplannen enerzijds optimalisaties uit te voeren aan het ontwerp zodat deze goedkoper zou worden en de fietssnelweg in de plannen geïntegreerd zou kunnen worden, en anderzijds er beter zicht is op de benodigde ruimte.	14-02-2017	Gerealiseerd	
Toelichting van het aangepast ontwerp werd aan de gemeenten gegeven, hierbij zijn de laatste optimalisaties en aanvullingen getoond. De bezorgdheden van de gemeenten worden mee verder genomen in het proces van de startnota.	23-05- 2017	Gerealiseerd	
Update startnota en verwerking terugkoppeling met gemeentebesturen	Voor bouwverlof 2017	Gerealiseerd	
iGBC startnota	29/09/2017	Gerealiseerd	
Goedkeuring RMC startnota	November 2017	Gerealiseerd	
Infomomenten ontwerp	Juni 2018	Gerealiseerd	
Goedkeuring RMC projectnota	Medio 2018	Gerealiseerd	
Onteigeningsplannen	Medio 2019	Gerealiseerd	
Onteigeningsprocedure	Eind 2020	Gestart	
Pompproef in uitvoering	Juni 2021	Gestart	Nodig voor de opmaak van de aanvraag omgevingsvergunning.

Aflevering definitief ontwerpbundel/aanbestedings bundel	Midden 2021	Op schema	Budget voorzien op voorlopig GIP 2022 (PPS). Na ontvangst omgevingsvergunning zodat opmerkingen nog verwerkt kunnen worden
Aanvraag omgevingsvergunning	Najaar 2021	Op schema	Timing aangepast aan budget op het GIP 2022 (PPS). Vergunning ook slechts 2 jaar geldig, dus timing moet op start der werken afgestemd worden. Dit zal ook verder afgestemd moeten worden met de beslissing om het project al dan niet als PPS uit te schrijven, en het hiermee gewijzigd projectverloop (vrijheid inschrijver ikv DBFM-opdracht).
Aanbestedingsprocedure*	Start: begin 2022 Gunning: zomer 2022	Nog niet gestart	Aanbestedingsprocedure nu voorzien in 2022 gezien het budget op het GIP in 2022 staat. Dient ook nog verder afgestemd te worden met de beslissing om het project al dan niet als PPS op de markt te brengen (=> aanvullingen in de opdrachtdocumenten).
Start der werken*	Voorjaar 2023	Nog niet gestart	Aanbesteding voorzien in 2022 (ivm budget) + voorbereidingstijd van de werf

* afhankelijk van de beslissing over PPS. Dit heeft namelijk impact op het verloop van het project.

Stand van zaken juni 2021

Het project wordt voor het ogenblik technisch verder gefinaliseerd. De onteigeningsplannen van de bijkomende onteigeningen ten gevolge van de aanpassingen van het project zijn eveneens afgewerkt en zitten nu in de flow voor aankoop van de goeden bij de afdeling vastgoedtransacties.

Het omgevingsvergunningsdossier wordt verder voorzien voor indiening najaar 2021.

In aanloop van deze aanvraag en de feedback op het reeds opgemaakte archeologieonderzoek, worden deze zomer al reeds werken uitgevoerd ten einde de archeologienota verder te stofferen. De eerste versie van de archeologienota werd namelijk niet goedgekeurd door Departement Omgeving gezien de locatie van het project mogelijk interessante vondsten zou kunnen produceren. Ten einde de mogelijke vertraging zoveel als mogelijk te beperken worden daarom via een apart contract al onderzoeken uitgevoerd, zodat deze nota verder aangevuld en onderbouwd kan worden. Zo kan er ook reeds ingegaan worden op de opmerkingen geformuleerd door Departement Omgeving. Het bijkomend onderzoek is ondertussen ook gerealiseerd en staat klaar voor indiening bij het Departement Omgeving.

In het najaar 2019 is een minder-hinder werkgroep opgestart voor het bespreken van de fasering van de werken, de omlleidingen en de mogelijke minder-hinder maatregelen die genomen kunnen worden tijdens de werken. Doel hiervan is om de fasering der werken en minder-hinder-maatregelen met omwonenden en belangengroepen voor opmaak bestek door te spreken en in te passen in de aanbestedingsdocumenten. Een deel van die input is reeds verwerkt in het dossier (vooral naar fasering en tijdelijke wegenis toe), een ander deel zal in aanloop van de start van de uitvoering verder uitgerold worden (communicatieacties, kleine ingrepen voor de verbetering van de veiligheid op omlleidingswegen voor fietsers, enz...). Met deze Minder Hinder-werkgroep zijn ook de nodige terugkoppelingen gebeurd en zijn de nodige afspraken gemaakt als input voor de omgevingsvergunning en aanbestedingsdocumenten.

Dit onderdeel kan mogelijks wel nog wijzigingen kennen in het kader van het plaatsen van de opdracht als DBFM PPS-opdracht.

Het ontwerp is de voorbije maanden is ook technisch uitgewerkt en op punt gezet. Project-MER is afgerond en klaar om bij de aanvraag van omgevingsvergunning toegevoegd te worden.

Teneinde de omgevingsvergunning verder te stofferen en meer zekerheid te bieden bij uitvoering - zowel bij de opdrachtnemer als bij de omwonenden ifv eventuele zettingen - zijn voor het ogenblik ook een reeks pompproeven aan de gang ten einde beter zicht te krijgen in de doorlatendheid van de ondergrond. Deze zijn nodig gebleken in de voorbereiding van de aanbestedingsdocumenten gezien de langdurige bemaling die nodig gaan zijn. Deze zouden in de zomer 2021 afgerond moeten zijn.

Projectfiche 2.5. Fietsnelwegen

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het Vlaamse ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken, het Brusselse ministerie van Openbare Werken en Vervoer, en de provincie Vlaams-Brabant stelden in december 2012 het gemeenschappelijke Fiets-GEN voor. Naar analogie met het Gewestelijk Expresnet voor trein, maar dan als een fietsnetwerk voor woon-werk en woon-school fietsnetwerk Brussel en de Vlaamse Rand. Het strekt zich uit over een straal van ca. 15 km rond Brussel.

Ondertussen wordt gewerkt aan een uitbreiding van dit fietsGEN tot een volwaardig netwerk van fietsnelwegen. Het fietsGEN dient als startbasis, maar wordt uitgerold tot een volwaardig netwerk van fietsnelwegen, met aansluiting op het bovenlokale functionele fietsroutenetwerk (BFF) in Vlaanderen.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel
Tel.: 02 553 77 36
Ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)
Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant
VAC gebouw,
Diestsepoort 6
3000 Leuven
Tel.: 016 66 58 45 0492 347192
Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het Brusselse ministerie van Openbare Werken en Vervoer, De Werkvennootschap en de provincie Vlaams-Brabant.
Gemeentebesturen; Vlaamse Agentschappen zoals De Vlaamse Waterweg, Wegen en Verkeer, Natuur en Bos, Vlaamse Land Maatschappij; de NMBS/Infrabel/TUCRail.

Uitvoerders van het project

De uitvoerder van een fietssnelwegproject varieert volgens de eigendomsstructuur en de beheerscontracten van de wegenis. Hierbij spelen de volgende overheden een rol: gemeentebesturen, Vlaamse agentschappen zoals De Vlaamse Waterweg, Wegen en Verkeer, Natuur en Bos, Vlaamse Land Maatschappij en de NMBS/Infrabel.

De Werkvennootschap is sinds 1 januari 2017 van start gegaan (beslissing VR 23 december 2016). Ze sturen het project Werken aan de Ring aan. Binnen het kader van de multimodale aanpak van de R0 werden ook een aantal cruciale fietsknelpunten, en deelroutes toevertrouwd aan De Werkvennootschap. DWV speelt sinds 2018 een belangrijke rol in de uitvoering van de fietssnelwegen om en rond de Vlaamse Rand.

Deze overheden kunnen een project geheel of gedeeltelijk uitvoeren. Meestal is er per traject een mengvorm van uitvoerders aanwezig.

Voor de gewestgrensoverschrijdende projecten dient afgestemd met deze respectievelijke diensten binnen het Vlaams en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Specifiek voor deze kwestie loopt het driemaandelijks fietsGEN overleg met daarin de Vlaamse en Brusselse ambtenaren, de betrokken ambtenaren van provincie Vlaams-Brabant en hun respectievelijke bevoegde kabinetten.

Het in kaart brengen van de bevoegdheden en trajecten is bij deze een cruciaal een noodzakelijk element.

<http://vlaamseoverheid.maps.arcgis.com/apps/StoryMapBasic/index.html?appid=50e805c28ecd41d2a4810d269ab55d84>

Financiering

Er is geen aparte 'fietssnelwegen' begroting voorhanden binnen de Vlaamse Overheid.

- Voor fietssnelwegen op gemeentewegen wordt geput uit de budgetten van het zogenaamde “fietsfonds”, als subsidie aan gemeentes. Sinds 2006 werken de Vlaamse Overheid en de provincies samen, onder de noemer **Fietsfonds**, om fietsinfrastructuur gelegen op het BFF op gemeentewegen te subsidiëren. Via het Fietsfonds krijgen de gemeenten minstens 90% subsidies voor de aanleg van fietspaden langs gemeentewegen. 50% komt van het Vlaamse Gewest en minstens 40% van de provincie. In de praktijk betaalt de provincie 90 of 100% van de subsidie uit aan de lokale overheid. De provincie krijgt nadien 50% van de subsidies terug via het Vlaamse Gewest.
- Anderzijds worden de werken aan fietsvoorzieningen op infrastructuur van de Vlaamse Agentschappen opgenomen in het Geïntegreerd InvesteringsProgramma (GIP), dat binnen het beleidsdomein wordt opgesteld. Hierin wordt ook het fietsaandeel vermeld, waarbij het soms om exclusieve ‘fietswerken’ gaat, soms maken ze ook deel uit van grootschaligere werken.
- Binnen het project werken aan de Ring heeft DWV extra middelen verkregen voor fietssnelwegen, zie Quick Wins VR 2020 ; “- *Vlaamse Regering van 10 juli 2020 De Werkvennootschap nv: uitvoering quick wins programma ‘Werken aan de Ring’*”
- Ook via de “relance” budgetten 2020 2021 werden extra middelen voor financiering van fietssnelwegen in de Vlaamse Rand toegevoegd. Uitrol nog nader te bepalen. Nog niet opgenomen in deze fiche.

Voortgang

Het Departement MOW, Beleid Vlaams Brabant heeft de analyse van de fietssnelwegprojecten gemaakt, en een globaal overzicht vindt u op deze kaart: <http://vlaamse-overheid.maps.arcgis.com/apps/StoryMapBasic/index.html?appid=50e805c28ecd41d2a4810d269ab55d84>

Stand van zaken juni 2021

Prioritaire routes

We zetten prioritair in op de HST-route Leuven-Brussel, Kanaalroute Noord-Zuid, Asse-Brussel, en de “Zenneroute”, als onderdeel van de fietssnelweg verbinding Antwerpen -Brussel.

Tevens wordt prioritair ingezet op de integrale fietsverbindingen om en rond de ring R0, waar fiets(snelwegen) een belangrijk deel van de multimodale aanpak vormen. Deze worden aangelegd door De Werkvennootschap.

Vermits heden ook gewerkt wordt met de F nummering voor fietssnelwegen voegen we die hier ook illustratief aan de routes van het fietsGEN toe.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 1 NOORD ZUID. (F213-F205)

Deze route loopt hoofdzakelijk door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het noordelijk deel komende van Wemmel tot aan R0 wordt heden bestudeerd, in het kader van de herinrichting van R0 en de knoop met R0. Deze opdracht wordt behartigd door De Werkvennootschap, en bevindt zich in de studiefase.

Het deel ten zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Groenendaal) moet nog verder worden gerealiseerd. Hier wordt de fietsinfrastructuur op de N275 geoptimaliseerd door het Agentschap Wegen en Verkeer. De uitvoering is opgenomen in het GIP en start in augustus 2021. Ter hoogte van het station Groenendaal is een ontwerp uitgewerkt door DWV, dit in overleg met de betrokken partijen, met een fietstunnel die onder het spoor doorgaat. Het ontwerp voor de tunnel werd door de PSG goedgekeurd (gecombineerde start- en projectnota). Dit vereist een wijziging van het tracé van de fietssnelweg F205. Deze werd door de vervoerregioraad Leuven op 28/4/2021 gunstig geadviseerd en zal nu aan de minister worden voorgelegd. DWV heeft de verdere doortrekking van de FSW langs de N275 tot aan het Waals Gewest uitgewerkt (dubbelrichtingsfietspad zuidkant). Een startnota- en projectnota met ontwerpplannen is door de projectstuurgroep goedgekeurd.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 2 MEISE WATERLOO (F28-F206)

Het noordelijk deel Meise-Grimbergen N276 parallel aan de A12 is uitgevoerd medio juli 2019. (F28)

Het deel ten zuiden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Waterloo) moet nog verder worden ontworpen en gerealiseerd. Dit hangt samen met het dossier rond de herinrichting van de Waterloosesteenweg-N5. Dit proces blijft lopen maar er is heden mei 2021 nog geen vooruitgang geboekt.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 3 KANAALROUTE

Kanaalroute Noord (F23)

Het ontwerp van de fietssnelweg langs de N260, en het deel langs de Westvaardijk met fietsleuven tunnels is door De Werkvennootschap afgewerkt en goedgekeurd. De werken zijn aangevangen en zullen lopen tot begin 2023. F23 aansluitend op F1.

Kanaalroute Zuid (F20)

De Vlaamse Waterweg werkt heeft – met steun van EFRO - de fietssnelweg kanaalroute zuid uitgewerkt. De werken zijn uitgevoerd van de Waterloobrug tot de sluis van Ruisbroek.

De werken vanaf de sluis van Ruisbroek tot de grens met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn aan de gang. De Vlaamse Waterweg verwacht dit gedeelte tegen de zomer van 2021 af te ronden.

Via het Fietsfonds worden voor dit traject tevens alle oversteken op gemeentewegen aangepakt. Dit proces loopt parallel met de aanleg van de

paden langs het kanaal. Beiden processen zijn wél op elkaar afgestemd. De laatste GBC projectgroep heeft al de resterende projecten en plannen goedgekeurd op 14 juni 2019. Realisatie samen met De Vlaamse Waterweg.

Zenneroute (F1) (palend aan kanaalroute Zuid.)

(Dit tracé maakt strikt genomen geen deel uit van het Fiets Gen.)

De Vlaamse Waterweg heeft deze Zenneroute afgewerkt in 2019. Deze fietssnelweg legt de link tussen de Vlaamse Rand en Mechelen.

De nodige aanpassingen en aansluitingen aan de Vlaamse gewestwegen worden aangelegd door AWW.

De stad Vilvoorde is trekker voor missing link over de site Forges de Clabecq, de projectnota werd goedgekeurd in PSG. Momenteel is de omgevingsvergunning ingediend met een negatief advies van De Vlaamse Waterweg.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 4 NOORDTANGENT (RING) /FRO F217 F214 F20

Deze tangent wordt deels aangelegd samen met de doorstromingswerken voor de Ringtrambus. Deze verbindt Jette met de luchthaven van Zaventem. Deze werken lopen vanaf juni 2019 en zijn aanbesteed.

FRO

Het deel van deze route nl door Koningslo wordt door de gemeente Vilvoorde aangepakt. Daar is voor de route door Koningslo en Kassei een startnota en projectnota goedgekeurd. De intentie van de gemeente is om in het voorjaar 2021 te starten met het ontwerp om tegen de zomer 2022 te starten met de aanleg. Hierbij wordt afgestemd met de werken van de ringtrambus.

FRO en F214

Voor het deel van de route tussen het station Vilvoorde en de Haachtstesteenweg heeft de provincie Vlaams-Brabant een startnota opgemaakt voor de verdere detaillering van het tracé. Deze zijn goedgekeurd. De Werkvennootschap neemt het project over ter uitvoering. (Quick Win 2020.)

FIETS-GEN HOOFDRUTES 5 EN 6 NOORD-ZUID LUCHTHAVENROUTE HST (F3 F216-F201-F207)

Noorden van Brussel

HST-verbinding Leuven Brussel- ontsluiting luchthaven

F3

De werken aan de HST-brug over ring R0 worden uitgevoerd door De Werkvennootschap De brug zal in het voorjaar 2022 zijn afgewerkt.

De HST route is verder op Vlaams grondgebied reeds uitgevoerd en ter hoogte van Kortenberg. Via het Fietsfonds werden in 2018 en 2019 twee ongelijkgrondse kruisingen aangelegd in Erps-Kwerps en Everberg.

In samenwerking met BAC werd in 2021 de S-bocht die de HST route met de luchthaven verbindt, afgerond.

Bijkomend wordt – binnen de studie van de knoop A201 – bekeken hoe de HST brug kan aangesloten worden op het achterliggende gebied Diegem (langs zone van de A201) zo tot aan de luchthaven. Dit loopt samen met de geplande aanleg van de verbinding voor de “luchthaventram.”

F3

De route 6 (uit fietsGEN) loopt samen met de geplande aanleg van de verbinding voor de “luchthaventram.” De fietsroute zal samen met de tram over de R0 lopen (aanpassing in het netwerk is positief geadviseerd door de VVR en aangevraagd bij de minister)

F201

Zuiden van Brussel.

FietsGENroute 5 loopt ten zuiden van Brussel. Dit traject loopt parallel aan de spoorlijn L124 De startnota is uitgewerkt, heden wordt bekeken hoe de projectnota, en de werken kunnen uitgerold worden. Het project is toegewezen aan De Werkvennootschap t in nauwe samenwerking met TUCrail gezien de link met de aanleg van bijkomende sporen.

De Werkvennootschap heeft hiervoor een budget van 20.000.000 toegewezen gekregen voor werkjaar 2024

F207

FIETS-GEN HOOFDRUTE 7 E40 F203

Deze route wordt integraal gepland en is deels gerealiseerd

1 loopt van Sterrebeek tot aan de knoop R22. Dit planproces is in mei 2021 afgerond de fietssnelweg loopt over de Tramlaan en deels de Molenstraat.

2.De knoop R22 is heraangelegd met fietsinfrastructuur en afgewerkt in 2021.

De bijkomende aansluiting van de F203 op deze knoop is eveneens goedgekeurd

3.Het traject van 1,5 km langs de E40 werd in april 2021 afgerond.

In het fietsGEN stopt deze route in Sterrebeek. De Werkvennootschap bekijkt in hoeverre de fietssnelweg kan worden doorgetrokken tot Leuven en thv. Bertem kan aansluiten op de fietssnelweg Leuven-Tervuren-Brussel (F29), hoofdroute 8. F203

FIETS-GEN HOOFDRUTE 8 OOST-WEST RADIAAL (TERVUREN-ZELLIK) (F29-F211)

Tussen het Vierarmenkruispunt en het Brussels Gewest (Zoniënwoud) wordt het ontwerp bekeken door DWV. Er is gevraagd aan DWV te onderzoeken of het traject van een bestaand fietspad, ten zuiden van de N3, niet kan worden verbreed en aangepast, zodat het als fietssnelweg kan dienen.

Ter hoogte van het Vierarmenkruispunt wordt een fietsbrug voorzien door DWV.

De N3 Tervurenlaan is door AWW heraangelegd en afgewerkt.

Het deel door de Koninklijke Moestuin werd de heraanleg gefinaliseerd door de gemeente Tervuren. Voor de Broekstraat is een fietsfondsdossier lopende. Voor de Keizerinnedreef zijn er geen plannen. Deze as is geasfalteerd maar intussen autovrij, zodat zich hier momenteel geen urgente problemen stellen. Het MB van 15 maart 2018 stelt dat deze FSW vanaf de Keizerinnedreef doorloopt tot in Leuven, maar een tracéstudie dient nog te gebeuren. DWV is hier momenteel mee bezig. Het overleg loopt en interfereert met de studie naar de F203 Leuven-Sterrebeek.

F29

Voor het deel van de route gelegen te Zellik, heeft de gemeente een ontwerp opgemaakt van de fietsroute tussen de N9 en de Baron J. Greindlaan. Dit ontwerp werd goedgekeurd door de PSG. De uitvoering is voorzien najaar 2021-2022.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 9 WOLUWEDAL (F202 FRO)

Deze route loopt grotendeels langs de R22. De Werkvennootschap zal de bestaande fietspaden langs dit tracé opwaarderen tot fietsnelwegniveau, in casu 4 meter breed. Dit loopt samen met de integrale herinrichting van de R22 op grondgebied Machelen-Vilvoorde.

De werken voor het traject van 2,7 km tussen Sint-Lambrechts-Woluwe en Sint-Stevens-Woluwe werd in april 2021 afgerond. Inclusief een fietstunnel onder de N2 (Zaventem).

FRO/F202

Fiets-GEN hoofdroute 10 deel "OMA-B"

De route OMA-B is afgerond op het grondgebied van Asse, omgeving station Zellik. Later zal de onderdoorgang ter hoogte van de R0 verder worden aangepast en geïntegreerd in het kader van de herinrichting van de R0 en de knoop R0/N9.

Dit zal worden gerealiseerd door De Werkvennootschap.

Het deel van Asse richting Noord wordt heden binnen het fietsfonds afgerond.

F212

FIETS-GEN HOOFDRUTE 10 "ZUID" DEEL GROOT BIJGAARDEN

F2 traject parallel aan spoorlijn 50 Gent Brussel.

Vanaf station Sint-Martens-Bodegem langs Groot-Bijgaarden tot aan de gewestgrens, (S-A-Berchem) is het project ingepland en goedgekeurd. De Werkvennootschap hoopt in functie van het vergunningstraject, vanaf het najaar 2021 de werken te kunnen starten.

FIETS-GEN HOOFDRUTE 11 (F209-F204)

De westelijke route langsheen spoorlijn L50A is heden in planfase, dit via de procedure fietsfonds. Hierbij worden vooral knelpunten weggewerkt aangezien een groot deel van de route befietsbaar is.

F209

De zuidoostelijke route vanaf Herrmann-Debroux en Jezus-Eik is gekoppeld aan de herinrichting van het Leonard kruispunt door DWV/Vlaams Gewest en de downgrading van de E411 en Herrmann-Debroux door het Brussels Gewest.

In het MB van 15 maart 2018 werd beslist dat de FSW van Jezus-Eik zou worden doorgetrokken naar Wallonië. De Werkvennootschap heeft een tracéstudie en ontwerp voor het volledige traject uitgewerkt tussen Brussel en Wallonië. De huidige voorkeurspiste is dat de FSW langs de E411 zou lopen (zuidkant). Het ontwerp is op conceptniveau (startnota) goedgekeurd voor de volledige lengte. Voor het gedeelte tussen Jezus-Eik en Frans Verbeekstraat is ook een voorontwerp (projectnota) goedgekeurd. De aansluitingen naar het Brussels Gewest en de aansluiting naar het Waals Gewest, alsook de knoop thv. complex Maleizen, dient nog verder te worden bekeken. Het Waals Gewest werkt intussen aan een ontwerp zodat de fietssnelweg ook in Wallonië kan worden doorgetrokken.

F204

FIETS-GEN HOOFDRUTE 12 F208

De fietsroute ligt in het talud van spoorlijn L26 die doorheen een reliëfrijk gebied gaat. In 2013 werd er een tracéstudie opgemaakt.

Heden is via het fietsfonds het planproces voor deze route opgestart voor het deel vanaf Halle (Huizingen) over station Beersel tot aan de gewestgrens.

FIETSGEN HOOFDRUTES 13 14 VALLEN INTEGRAAL BINNEN HET BHG

FIETS-GEN HOOFDRUTE 15

AWV is gestart met een inrichtingsstudie voor de N8, hierbij zal de mogelijkheid tot realiseren van een fietssnelweg op de N8 mee worden onderzocht. Het tracé langs de Itterbeeksebaan is ook onderzocht maar niet weerhouden als fietssnelweg

NIEUWE ROUTES WERKEN AAN DE RING R0 – QUICK WINS

Nieuw is dat de Vlaamse Regering opdracht heeft gegeven om te bestuderen of en hoe een fietssnelweg langs ring R0 kan worden aangelegd. Dit komt dus bijkomend aan de zogenaamde FRO/Noordtangent in de fiche van het FietsGEN *“Aanleg fietssnelweg langsheen de R0 – studie en uitvoer Quick Wins. Het gaat hier om een eerste deel tussen Vilvoorde en Haren, waar de FRO verknoopt met de F3 (fietssnelweg Brussel.)*

De planning op basis van relancemiddelen wordt aangevuld en geactualiseerd tegen de volgende planning binnen Stand van De Rand.

Projectfiche 2.6. SpoorGen Voorstadsnet Brussel (S-Net)

Probleemstelling en doelstelling van het project

Deze fiche heeft betrekking op het voorstedelijk treinaanbod van NMBS. De onderliggende infrastructuur en eventuele infrastructuurwerken worden beheerd door Infrabel en maken geen deel uit van de scope van deze fiche.

NMBS werkt aan een duidelijke identiteit en een betere zichtbaarheid van het S-aanbod. Om haar S-aanbod zo goed mogelijk bij het publiek in gang te doen kennen, heeft NMBS voor dit aanbod een logo gecreëerd. Het S-logo wordt duidelijk aangegeven in de betreffende dienstregeling alsook in de stations en treinen die deel uitmaken van het aanbod.

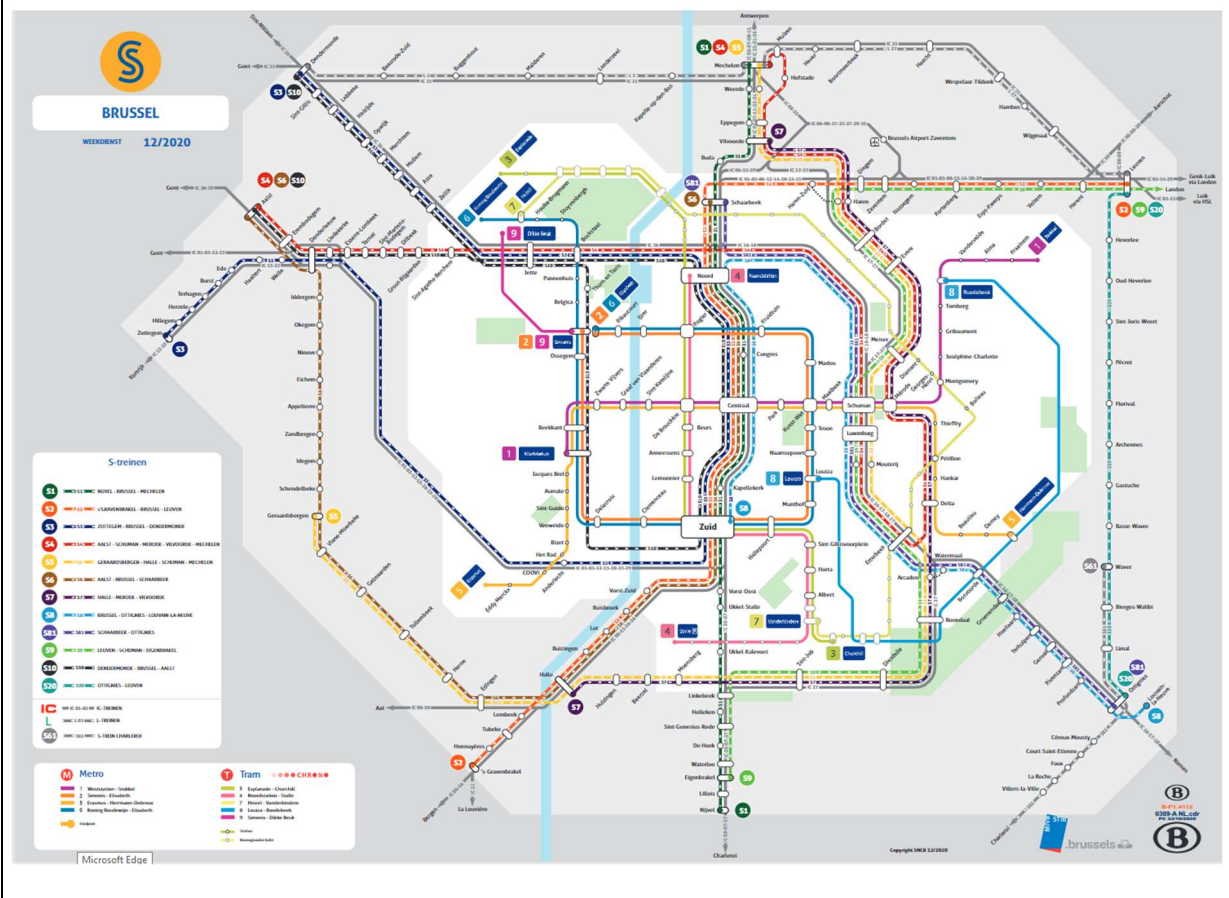
 aanbod

 verbindingen

 trein

Op dit moment is al een groot deel van het S-aanbod operationeel. Met de opening van het station Anderlecht in december 2020, telt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voortaan 35 treinstations. In het totaal telt de S-zone 144 stations in een straal van 30 kilometer rond Brussel. Na een sterke uitbreiding van het S-aanbod in de laatste jaren rijden nu meer dan 700 S-treinen per dag.

Voorstadsverkeer in Brussel

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Bevoegd minister:

Georges Gilkinet

Kruidtuinlaan 50 - Bus 156

FINTO - 5de verdieping (voorlopig)

1000 Brussel

b) - Verantwoordelijke administratie

Koen Christiaen (NMBS Public Affairs)

NMBS

Hallepoortlaan 40

1060 Brussel

koen.christiaen@belgiantrain.be

Meewerkende organisaties

NMBS, MIVB, De Lijn en TEC

Uitvoerders van het project

Het voorstedelijk treinaanbod van de NMBS wordt ontworpen en geëxploiteerd door NMBS zelf. Dit voorstedelijk treinaanbod is trouwens een onderdeel van en is volledig geïntegreerd met haar algemeen treinaanbod.

Financiering

/

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Treinaanbod april 2016		Gerealiseerd	Opening tunnel Schuman-Josaphat
Treinaanbod december 2016		Gerealiseerd	
Treinaanbod december 2017-2020		Gerealiseerd	
Treinaanbod december 2020		Gerealiseerd	Opening station Anderlecht, S3 Zottegem-Brussel-Schaarbeek rijdt op zaterdag en zondag.

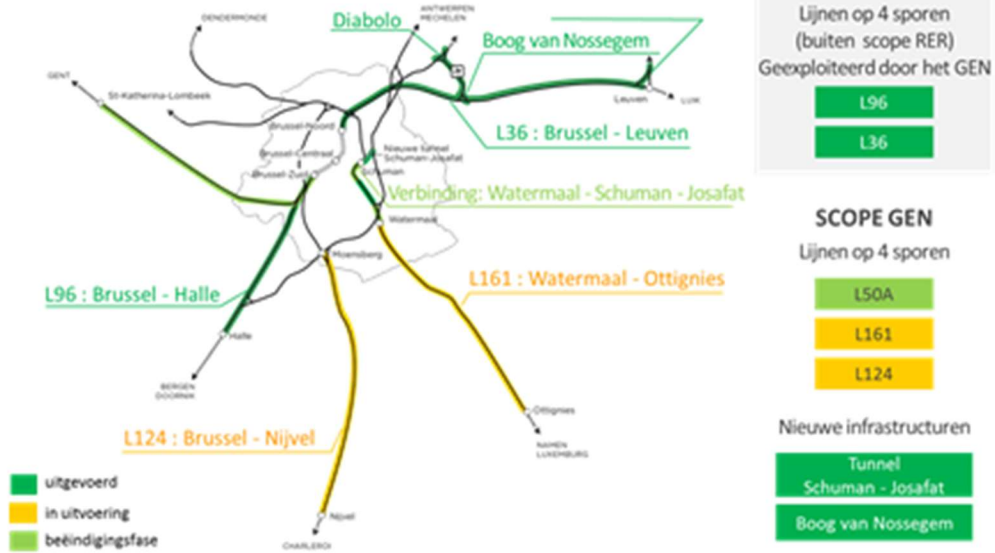
Het voorstadsnet (S-net) in en rond Brussel zal verder evolueren in functie van de veranderende behoeften en prioriteiten. Het wordt incrementeel gerealiseerd d.m.v. zogenaamde bouwstenen.

Stand van zaken juni 2021

Evolutie van het treinaanbod zie bijlage.

Evolutie van de uitvoering van de investeringswerken:

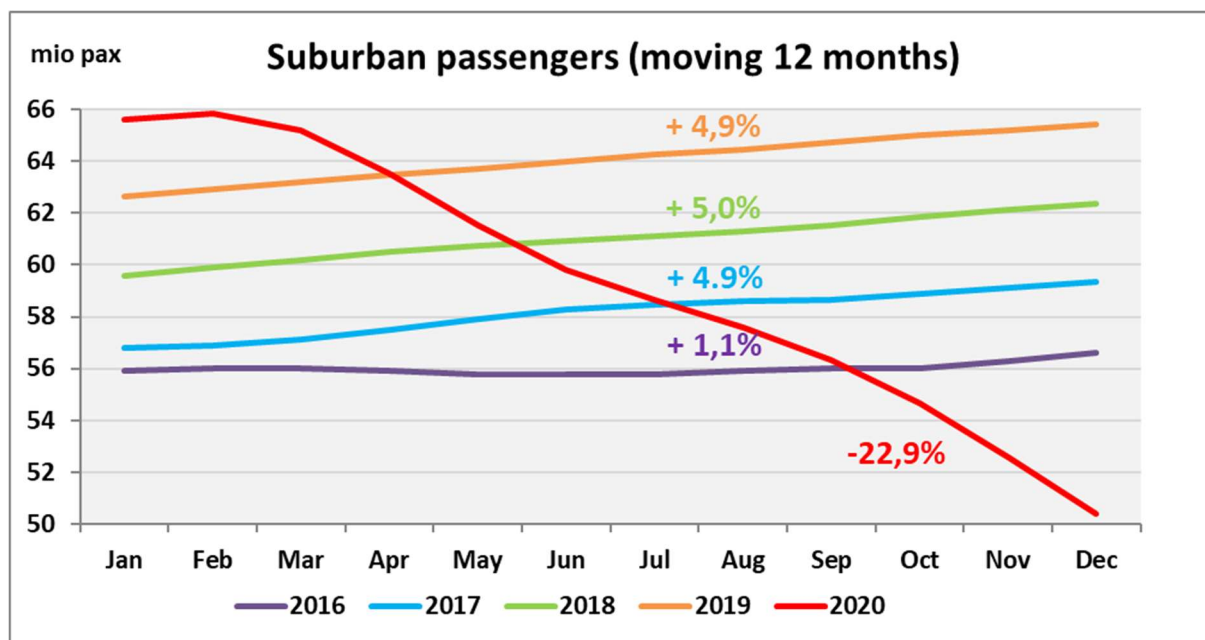
Afwerken van het Gewestelijk Expresnet

Voor een gedetailleerder overzicht en stand van zaken m.b.t. het GEN wordt verwezen naar de toelichtingen in het ECMM (en in afgeleide daarvan in de stuurgroep).

Voortgangsrapportering GEN BRUSSEL - 2020
Info voor het overlegplatform "Stand van de Rand"

1. Evolutie reizigersverkeer in de zone van het GEN Brussel

Het aantal gebruikers van het S-aanbod kende een groei sinds de lancering ervan in de herfst van 2015. Deze continue groei bereikte meer dan 4,5% per jaar, waardoor de Brusselse voorstadszone begin 2020 een totaal van meer dan 65 miljoen reizigers telde.

De gezondheidscrisis van 2020 heeft deze trend tijdelijk omgebogen, met een daling van 23% ten opzichte van het jaar 2020 (glijdend gemiddelde).

2. Evolutie van het aanbod S-treinen

- S1 Antwerpen - Brussel - Nijvel rijdt om het halfuur ook op zaterdag.
- S2 's Gravenbrakel - Brussel - Leuven krijgt een ruimere amplitude en rijdt op zaterdag ieder halfuur (sinds december 2018).
- In december 2020 opende het nieuwe station Anderlecht. Dit station wordt door de S3 Zottegem – Brussel - Dendermonde bediend (1/u).
- Sinds december 2020 rijdt S3 ook in het weekend tussen Zottegem en Schaarbeek (1/u).
- Sinds december 2020 wordt S4 Aalst - Schuman – Vilvoorde verlengd tot Mechelen met een ruimere amplitude.
- S5 Edingen - Schuman - Mechelen rijdt om het halfuur tot Edingen. S5 rijdt ook in het weekend.
- Sinds december 2020 rijdt S7 Halle – Mechelen niet verder dan Vilvoorde.
- Meer treinen van de lijn S8 Brussel - Ottignies rijden door naar Louvain-la-Neuve.

3. Onthaal van de reizigers

NMBS wil haar reizigers een kwalitatieve reisbeleving aanbieden. De behoeften van de reizigers die opstappen in de kleinere stations (<10.000 reizigers) werden bestudeerd. Een nieuw stationsconcept en standaarduitrusting werden ontwikkeld met volgende doelen:

1. De stations volledig toegankelijk maken: perrons 75 cm hoog, toegankelijk voor reizigers met beperkte mobiliteit
2. Stations uitbouwen die sterk inzetten op intermodaliteit: fiets en auto
3. Gestandaardiseerde stations die een gebruiksvriendelijk, veilig en functioneel onthaal garanderen: stationsuitrusting, basisinfrastructuur en comfort, signaletica, branding.

De uitrol van dit nieuwe concept begon in 2019.

4. Communicatie

Op de NMBS-website werd een speciale pagina ontworpen voor de S-trein en het GEN Brussel: <https://www.belgiantrain.be/nl/travel-info/train-offer/s-train/s-train-brussels>

S-trein Brussel

Jouw sluipteg in en rond Brussel.

[Home](#) > [S-trein](#) > Reis makkelijk naar, in en rond Brussel: S-trein Brussel | NMBS

Win tijd met de S-trein

Hoe laat je ook vertrekt, aan de Brusselse verkeersdrukte valt niet te ontsnappen. Of toch wel: met de S-trein van NMBS omzeil je moeiteloos de files en reis je eenvoudig naar je bestemming.

In tegenstelling tot de vorige jaren werd in 2020 wegens Covid-19 geen communicatiecampagne uitgevoerd die de S-trein bij het grote publiek promoot. Om de bekendheid van het voorstedelijk aanbod met S-treinen verder te versterken bij de inwoners en de werknemers van de Gen-zone gaat NMBS verder met het implementeren van haar branding beleid en het installeren van S-zuilen in de stations die door S-treinen worden bediend.

5. GEN-infrastructuurwerken

- De werken op lijn 161 Brussel – Namen werden heropgestart en lopen op het traject Watermaal – Bakenbos.
- Voor de werken op lijn 124 Brussel – Nijvel loopt de GRUP-procedure (baanvak Linkebeek – De Hoek) en werden de werken tussen Waterloo en Nijvel heropgestart.

Projectfiche 2.7. Regionaal mobiliteitsplan van de Vervoerregio Vlaamse Rand.

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het [decreet basisbereikbaarheid van 26 april](#) 2019, bepaalt in artikel 8 “*de vervoerregioraad is verantwoordelijk voor het voorbereiden, opmaken, opvolgen, evalueren en, in voorkomend geval, herzien van het regionaal mobiliteitsplan.*”

Verder wordt het regionaal mobiliteitsplan als volgt omschreven:

“Een regionaal of lokaal mobiliteitsplan vormt de basis voor het mobiliteitsbeleid. Het voldoet inhoudelijk aan de doelstellingen, vermeld in artikel 4, en is afgestemd op de Vlaamse Mobiliteitsvisie. Het beoogt samenhang te brengen in de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van beslissingen over personenmobiliteit en goederenvervoer met betrokkenheid van de aanverwante beleidsdomeinen. Het is realisatiegericht.

§ 2. Een mobiliteitsplan bestaat uit:

- 1° een strategische visie op de gewenste mobiliteitsontwikkeling;
- 2° operationele beleidsdoelstellingen;
- 3° een actieplan.”

Gezien de belangrijke mobiliteitsimpact van dit regionaal mobiliteitsplan wordt in deze fiche een overzicht gegeven van de ontwikkeling en uitrol van dit plan..

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

Kathleen Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

Tel.: 02 553 77 36

ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)

Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant

VAC gebouw,
Diestsepoort 6
3000 Leuven
Tel.: 016 66 58 45
Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Vervoerregio Vlaamse Rand met de vaste leden lokale besturen, team MOW (AWV, DWV, DVW, De Lijn.)

Uitvoerders van het project

Departement Mobiliteit en Openbare Werken, SWECO/STG concern in opdracht via "Raamovereenkomst 'ondersteuning vervoerregio's en opmaak geïntegreerde mobiliteitsplannen' Vervoerregio".

Financiering

De raamovereenkomst werd gegund ter waarde van 1.200 223.20 € BTW inclusief, via de reguliere werkingmiddelen van MOW. (Opgemerkt wordt dat de subsidie van de onafhankelijke lokale mobiliteitsplannen wordt stopgezet.)

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ³	Opmerking
Oriëntatienota		afgerond	Terug te vinden op de website
Opmaak scenario's	Zomer 2021	lopende	
Workshops			
Doorrekening verkeersmodel	11/2021		
Workshops			
Keuze scenario	05/2022		
Workshops			
Uitwerking actieplan	11/2022		

Stand van zaken juni 2021

De oriëntatiefase van het RMP is afgerond en is integraal terug te vinden via deze [link](#). Momenteel worden de eerste bouwstenen, deelelementen van de mobiliteitskeuzes via de "Movemeter" gekanaliseerd: welke mobiliteitskeuzes hebben modelmatig de meeste impact? Deze bouwstenen worden dan in scenario's gegoten.

In de zomermaanden van 2021 worden deze samen met de leden van de vervoerregio uitgewerkt in twee scenario's voor het RMP. Deze scenario's zullen dan omstreeks november worden doorgerkend in het verkeersmodel. Nadien volgt de keuze van

scenario en uitwerking in acties. Alles in overleg en via workshops met de betrokken partners.

Het luik 'vrachtverkeer' binnen het RMP is uitgewerkt op regionaal niveau en verwacht de komende maanden verdere lokale invulling.

Het RMP wordt ook onderworpen aan een MER-procedure. Er is bepaald dat dit een strategisch MER wordt dat in een geïntegreerd proces met het RMP verder zal lopen. Dit heeft enige invloed op de planning en de participatie.

Momenteel staat de 'voorwaardelijke' goedkeuring van de Hoppinpunten op de agenda van de VVR. Dit zal ook deel uitmaken van het RMP.

Projectfiche 2.8. Combiparkings HOPPINpunten

Probleemstelling en doelstelling van het project

Vlaamse Regering 2014-2019

De "Beleidsnota MOW Beleidsprioriteiten 2014-2019" vermeldde het verknopen van de verschillende vervoersnetwerken (voetganger, fiets, openbaar vervoer, auto) als doelstelling. Daartoe behoort ook het voorzien van voldoende Park en Rides (P+R's) en transitzones om de overstap naar en binnen het openbaar vervoer te faciliteren.

Om het aantal voertuigkilometers beperkt te houden, blijft Vlaanderen in Vlaams-Brabant mikken op een netwerk van relatief kleine overstappunten richting BHG, zo dicht mogelijk bij de woonplaats. Daartoe werd door afdeling Beleid een studie opgezet die zowel theoretisch/modelmatig, als praktisch onderzocht waar en hoe welke combiparkings, P+R 'konden gerealiseerd worden. Gedetailleerd onderzoek werd uitgevoerd om te kijken op welke OV-knooppunten in de Rand faciliteiten zowel wenselijk als technisch haalbaar zijn. Ook de prioriteit en het potentieel van een reeks potentiële locaties werd onderzocht. De studie werd afgerond in Mei 2018.

Vlaamse Regering 2019-2024

Beleidsnota 2019-2024 Mobiliteit en Openbare Werken verlengt de globale visie voor combimobiliteit. We citeren 5/51; . " *Met oog op een modal shift is een eerste belangrijke stap het inzetten op combimobiliteit, op multimodaal reisgedrag waarbij personen voor hun verplaatsingen verschillende vervoersmiddelen combineren.../... Eén van de beloftevolle modellen is daarbij het uitbouwen van stations, verkeersknooppunten en Park & Rides tot herkenbare en gebruiksvriendelijke mobipunten. Dit zijn knooppunten waar mensen kunnen overstappen van de wagen of de fiets naar het openbaar en collectief vervoer, en waar je de wagen of fiets kan parkeren en waar eventueel ook extra functies aan toegevoegd kunnen worden .../... We investeren fors in maatregelen die erop gericht zijn vlot te kunnen schakelen tussen verschillende vervoersmiddelen. Daarbij waken we erover dat deze investeringen in netwerken en knooppunten gericht en efficiënt aangepakt worden, met scherpe uitvoeringstermijnen. Deze beleidsbeslissing werd aangevuld met de formele keuze voor de merk en [inrichtingsstructuur Hoppin/](#)*

Coördinatie met het BHG

Aansluitend op de gesprekken tussen het BHG, en het Vlaamse Gewest, zoals bevestigd binnen de werkgroepen rond SmartMove, werd door de beide gewesten afgesproken om op vlak van prijs, toegang, koppeling OV, en lay out een gemeenschappelijke aanpak uit te rollen.

In de Vlaamse Rand wordt

1. Gewerkt aan de afronding van het P+R combiplan van de vorige Vlaamse Regering.
2. Een nieuwe Hoppinplanning wordt uitgerold, waarbij terzelfdertijd moet worden toegezien hoe de bestaande planning kan worden ingekanteld en gecoördineerd met de nieuwe planning van Hoppinpunten.
3. Op korte termijn een coördinatie met het BHG uitgewerkt, eventueel Hoppin gewestgrensoverschrijdend.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Tel.: 02 553 77 36

ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)

Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant

VAC gebouw,

Diestsepoort 6

3000 Leuven

Tel.: 016 66 58 45

Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

De studie werd uitgevoerd door Mint nv.

Er werd voorzien in een stuurgroep, waarin behalve MOW ook De Lijn, De Werkvennootschap en NMBS zitten. Behalve de stuurgroep was er ook een klankbordgroep.

Daarin zitten provincie Vlaams-Brabant (RO en mobiliteit), TEC, MIVB, Ruimte Vlaanderen, ANB, AWV, Erfgoed, Landbouw & Visserij en het Brussels Gewest (Leefmilieu Brussel, Brussel Mobiel, Brussels Parkeeragentschap en Perspective Brussels).

De afdeling Beleid stuurt van uit de planning van het RMP de uitrol van Hoppin aan en coördineert de bestaande planning.

De Werkvennootschap legt de combiparkings aan zoals bepaald in de studie 2018, deels Quick Win budget deels co-investeringen NMBS (Spoorinvest.)

Deels ook AWV en één project via ANB.

Uitvoerders van het project

De studie P&R-beleid wordt geleid door afdeling Beleid, cel Vlaams-Brabant met studie bureau MINT als opdrachtnemer.

De daadwerkelijke van de keuzes zoals opgemaakt 2014-2019 gebeurt in hoofdzaak door De Werkvennootschap, NMBS (Spoorinvest), AWV, of AenB..

Voor Hoppin zal de gemeente als uitvoerder van de eigenlijke (her)aanleg instaan, zo nodig i.s.m. NMBS Stations.

Voor Brussels Airport worden de nodige samenwerkingsverbanden uitgerold.

Financiering

De studie werd aanbesteed en opgeleverd ter waarde van: 120.270,80€ (excl. BTW)

Met betrekking tot de aanleg van de projecten (2014-2019) heeft De Werkvennootschap in het kader van haar opdracht om te werken aan de Ring, de opdracht gekregen een aantal combiparkings aan te leggen. Tevens is DWV uitvoerende partij voor de projecten Spoorinvest. De nodige middelen werden hiervoor voorzien. AWV neemt de aanleg van een aantal de combiparkings op in haar reguliere werking.

Voor Hoppin heeft werd een subsidieregeling uitgewerkt: [besluit van de Vlaamse Regering betreffende de mobipunten en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 25 januari 2013 tot bepaling van de nadere regels betreffende de financiering en de samenwerking voor het mobiliteitsbeleid](#);

Hiervoor wordt in totaal 100 miljoen euro voorzien.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ⁴
Opstart studie Combimobiliteit P+R	Maart 2017	Gerealiseerd
Afronding studie en bekendmaking keuzes MOW , en keuzes inkanteling Spoorinvest	Mei 2018	
Uitrol Combipunten (Quick Wins 2021- andere 2030). en Spoorinvest	2021-2030	202
Hoppinpunten BVR gepubliceerd	Lancering BVR	Publicatie
Goedkeuring planning Hoppinpunten Vervoerregio Vlaamse Rand	1 juni 2021	OK
Unieke verantwoordingsnota opmaken voor de Hoppinpunten	Juli 2021	Niet gerealiseerd nog geen middelen voorzien.
Uitrol van de netwerklogica RMP	December 2021	-

Stand van zaken juni 2021⁵

De studie werd afgerond. Er is een theoretische algemene visie voor de Vlaamse Rand. Daarnaast is er een infofiche voor de gekozen locaties. Voor een beperkt aantal zogenaamde Quick Wins locaties werd een gedetailleerdere uitwerkingsfiche gemaakt.

Tevens werd bij uitbreiding de co-investering voor NMBS stopplaatsen mee “gecoördineerd” binnen dit project.

Gezien de wijzigingen aan het GRUP “BrabantNet” zal de verdere uitrol van de P&R langs de A12 door De Werkvennootschap worden opgenomen.

De studie leverde een lijst op met concreet aan te leggen of aan te passen combiparkings. In deze fiche zal dan ook de opvolging van de aanleg van deze parkings een plaats krijgen. Deze zullen uitgevoerd worden door verschillende beheerders zoals NMBS, De Werkvennootschap, AWV en de gemeenten. De gemeenten zullen betoelaagd worden voor de aanleg ervan indien dit valt onder de categorie mobipunt zoals zal gedefinieerd worden in het in opmaak zijnde BVR. Een BVR, een subsidiereglement en ontwerp van samenwerkingsovereenkomst is hiervoor in opmaak.

Uitrol Combiparking Quick Wins 2018

We nemen in eerste plaats de lijst van Quick Wins 2018 combiparkings t als planningsnorm.

De extra parkeerplaatsen voor fiets en auto zijn ideaal voor de vele pendelaars in de ruime Vlaamse Rand rond Brussel. Er is een groot potentieel bij deze doelgroep: 40% tot 50% van de beroepsbevolking van de Vlaamse Rand pendelt elke dag naar Brussel en doet dat nu nog vooral met de auto. De forse investering in combiparkings moet daar verandering in brengen. “We hebben veel studiewerk verricht”, zegt Weyts. “We hebben alle mogelijke locaties onder de loep genomen en onderzocht waar er welk potentieel zit. Er is nu een goed onderbouwd plan, dat ik zo snel mogelijk wil uitvoeren, samen met de verschillende betrokken overheden”.

Contact: Jeroen Tiebout, woordvoerder Ben Weyts, 0477/99.80.88

Quick Wins

Extra Parkeerplaatsen (Quick Wins)

Locatie	Huidige plaatsen	Extra	Toekomstig aantal plaatsen
Asse Station	209	+231	440
Bertem carpooparking	36	+ 94	130
Erps-Kwerps Station	35	+ 82	117
Essene-Lombeek Station	100	+ 116	216
Groot-Bijgaarden Station	63	+ 200	263
Kampenhout N21 x Kerkstraat	0	+ 128	128
Kraainem E40 x R22	13	+ 41	54
Lot Station (West)	0	+ 250	250
Maleizen carpoolparking	37	+ 153	190
Ruisbroek station	132	+ 240	372
Sint-Genesius-Rode Middenhut N5	80	+ 20	100
Vilvoorde N211 Rubensstraat	0	+ 106	106
Weerde Station	80	+ 158	238
Wezembeek-Oppem tramterminus	0	+ 86	86

⁵ PowerPoint presentatie april 2018, persbericht Minister Weyts.

Vervoer Regio	Locatie/ gemeente	Station- stopplaats	Spo oi	HOV auto	Datum werken	Trekker uitvoerde	Werken uitvoering	Extra plaatsen	Huidig	Totaal
VI. Rand	Asse	Asse	60		2021	DWV	Parking op Asphaltosite start maart 2021, www.werkenaantering.be/nl/werken-aan/hoppinpunten/asse-station	250	209	459
Leuven	Bertem carpool			Bertem carpoolparking E40 N3	2021 - 2022	AWV	Deels uitgevoerd, wordt aangepast conform fietssnelweg en Lijnhaltes-inrichting.	40	94	134
VI. Rand	Erps Kwerps Kortenberg	Erps-Kwerps	36		2020	TUC Rail (DWV)	uitgevoerd	83	35	118
VI. Rand	Essene-Lombeek Ternat	Essene-Lombeek	50		2022	DWV	Ontwerpstudie lopende - vergunningsaanvraag voorzien tweede helft 2021	116	100	216
VI. Rand	Groot-Bijgaarden station Dilbeek	Groot-Bijgaarden	50		2021	DWV	Stationsomgeving "lokaal", wordt gerealiseerd binnen de werken F2. www.werkenaantering.be/nl/werken-aan/hoppinpunten/groot-bijgaarden-station	250	63	313
VI. Rand	Kampenhout N21 xKerkstraat			Kampenhout N21	2022	AWV		128	0	128
VI. Rand	Kraainem E40 R22			Knoop E40 R22 MIVB De Lijn FR	2023	AWV TV3V	De oorspronkelijk voorziene parking werd niet aangelegd binnen de TV3V AWV procedure. Conform aanleg fietssnelwegknoop en F203 wordt heden naar aangepast locatie gezocht. Zo mogelijk samen aanleg met F203 knoop.	41	13	54
VI. Rand	Lot station Beersel	Lot West	96		2022	DWV	De keuzes uit studie 2018 werden herbekeken. Heden 2021 vermoedelijk keuze voor oorspronkelijk plan + beperkt "Wonitrol" realisatie 2022.	250	0	250
Leuven	Maleizen carpoolparking			E 411 TEC De Lijn	2023	DWV	Onderhandeling lopen	100	0	100
VI. Rand	Ruisbroek Station	Station Ruisbroek	96			DWV	*er komt een grote ontwikkeling, combiparking integreren/vertraging project wegens betwisting bouwstop *kneipunt: financiering van een gedeelde parking in een grote	132	240	372
VI. Rand	Sint-Genesius-Rode Middenhut N5				Klaar mei 2021	DWV AenB	Gecombineerde parking Natuur en Bos	80	70	150
VI. Rand	Vlvoorde N211 Rubensstraat			Kassei Ringtambus	2021	DWV				0
VI. Rand	Weerde station	Weerde	25 27		2021	DWV	https://www.efro-projecten.be/nl/zoek-eeu-ropees-project/mobipunt-weerde-station-853/	160	80	240
VI. Rand	Wezembeek-Oppem tramterminal museum			Tramterminal MIVB	2021	DWV	Gecombineerde parking OV/Museum Tervuren	280	0	280

We stellen vast dat de integrale lijst gerealiseerd is, of op korte termijn wordt uitgerold. Met uitzondering van Ruisbroek en Kraainem.

Uitrol Spoorinvest Vlaamse Rand

De vorige Vlaamse Regering sloot een samenwerkingsakkoord met de federale overheid, die bevoegd is voor die NMBS-stations. In dat akkoord is voorzien dat Vlaanderen zal investeren in extra capaciteit voor fiets en de auto bij treinstations. Concreet zal De Werkvennootschap, de studies en de aanbestedingsprocedure voor de combiparkings op zich nemen. Binnen het huidig Beleid is de verderzetting van deze aanpak bevestigd. Bevorderen van de combimobiliteit in de GEN zones Brussel, Antwerpen en Gent: volledig project.

Oorspronkelijk werden voor Vlaams-Brabant enkel Kortenberg, Tollembeek, Herne en Sint-Martens Bodegem opgenomen.

(Latere herschikkingen met toevoeging van Epegem Weerde, en herschikking van Asse Weerde en Essene-Lombeek. Spoorinvest ipv Quick Win MOW.)

We stellen vast dat de integrale lijst gerealiseerd is, of op korte termijn wordt uitgerold, met uitzondering van Epegem Weerde.

Vervoer Regio	Station-stopplaats	stad gemeente	Lijn NMBS		Werken uitvoering
Leuven	Kortenberg				uitgevoerd
VI. Rand	Tollembeek	Galmaarden	123	Cofinanciering MOW NMBS	OVA ingediend - uitvoering 2021
VI. Rand	Herne	Herne	123	Cofinanciering MOW NMBS	Uitvoering lopende - oplevering juli 2021
VI. Rand	Sint-Martens-Bodegem	Dilbeek	50	Cofinanciering MOW NMBS	Vergunningsaanvraag ingediend maart/2020, start der werken najaar 2020
VI. Rand	Epegem	Zemst	25 27	Toegevoegd was eerst middenlang MOW	Vergunningsaanvraag was ingediend niet verkregen. Dossier op te starten mei 2021.

Hoppin

Heden loopt stemming en bespreking van de Hoppinkaart en categorisering. (Vervoerregio Vlaamse Rand juni. De boven vermelde projecten zijn hierin uiteraard opgenomen.

Zie link: [Hoppin-kaart Vlaamse Rand - Google My Maps](#).

We werken verder aan de volgende aspecten, die we tegen de volgende rapportering wensen op te nemen:

- Raming per Hoppinpunt dat men beoogt;
- Jaartal per te realiseren Hoppinpunt;
- Financiering.

Afstemming en samenwerking BHG

Oprichting werkgroep MOW Vervoerregio Vlaamse Rand & BHG

Startoverleg heeft plaats gevonden op 27 mei. Principieel akkoord tot gewestgrensoverschrijdende samenwerking i.v.m Hoppin.

Projectfiche 2.9. Omvorming N203a Halle

Probleemstelling en doelstelling van het project

De N203a is 1 van de missing links in het snelwegennetwerk (RSV-Vlaanderen & Mobiliteitsplan Vlaanderen).

Het doel van het project is om deze missing link weg te werken door de huidige weg om te vormen naar een autosnelweg conform de normen en zo zowel de veiligheid als de doorstroming te verhogen terwijl ook ingegrepen wordt op de huidige onleefbaarheid voor de bewoners in de omgeving.

Reikwijdte van het project:

- Aanpassing complex R0 x A8, incl. 4de rijstrook tot afrit 20 Huizingen;
- Heraanleg N203a (ondergrondse aanleg volgens laatste studie), aandacht voor kruising met de Rodenemweg, Nijvelsesteenweg en Halleweg;
- Aanleg nieuw op- en afrittencomplex Halle-West; schrappen van complex Halle-Centrum.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Ilse Hoet

Departement MOW

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Tel.: 02 553 77 36

Ilse.hoet@mow.vlaanderen.be

Jaak Boon (plaatsvervanger)

Departement MOW- Afdeling Beleid Vlaams-Brabant

VAC gebouw,

Diestsepoort 6

3000 Leuven

Tel.: 016 66 58 45

Jaak.boon@mow.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Tot nu toe werden er nog geen samenwerkingsovereenkomsten afgesloten (een samenwerkingsovereenkomst dient afgesloten te worden met de stad Halle voor wat betreft de omgevingsinrichting (in het geval van de ondergrondse N203a zijn zij verantwoordelijk voor de inrichting bovenop de tunnel (park)). Er zijn hierover enkel principiële akkoorden maar nog geen overeenkomsten gemaakt gezien de financiering van het project nog niet bepaald is.

Het plan-MER en het bijhorend RUP noodzakelijk voor het project van de A8 werd in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant uitgevoerd. De provincie heeft het A8-project in het afbakeningsproces van het Kleinstedelijk Gebied rond Halle mee opgenomen, waarvan AWV bijgevolg een deel van de kosten voor zich neemt.

Een voorontwerp is klaar, werd geraamd op bijna €400.000.000 en is te duur om op korte termijn te realiseren. In dit ontwerp worden de Rodenemweg, Nijvelsesteenweg en Halleweg volledig ondertunneld.

Op het driejarenprogramma van AWV is een budget voorzien om een knelpuntenstudie te lanceren en om op korte termijn een aantal quick-wins te implementeren in functie van verkeersveiligheid en doorstroming. Deze knelpuntenstudie van de A8 werd gegund aan Sweco en is afgerond.

Deze studie heeft een oplossing voor de knelpunten Rodenemweg, Nijvelsesteenweg, Halleweg en complex met de ring. Hiervoor werd een aantal alternatieven concreet uitgewerkt worden naar haalbaarheid, oplossingsvermogen en betaalbaarheid. Deze alternatieven werden onderling vergeleken en vergeleken met het oorspronkelijk voorontwerp op vlak van voordelen, nadelen, raming, het hypothekeren door deze oplossing van bepaalde alternatieven in de omgeving, onteigeningen,...

De doelstelling van de studie was om een oplossing te vinden, die op korte(re) termijn uitvoerbaar was zonder de realisatie van de 'ideale' oplossing op (middel)lange termijn te hypothekeren. Uit de knelpuntenstudie bleek dat dergelijke oplossingen echter niet gevonden werden en dat de weerhouden scenario's eerder als alternatief voor de lange termijnoplossing moeten beschouwd worden, met hun voor- en nadelen zoals hoger aangehaald.

Uit de studie zijn ook voorstellen voortgevloeid om op korte termijn de verkeersveiligheid op de huidige kruispunten te verbeteren, in eerste instantie voor voetgangers en fietsers met (tijdelijke) fietsers- en voetgangersbruggen en in tweede instantie voor het gemotoriseerd verkeer, waarbij het ook de bedoeling is de doorstroming op de A8 (beperkt) te verbeteren.

Na het voorstellingsmoment van de lange termijnoplossingen uit de knelpuntenstudie (kabinet – AWV – stad Halle, 10/05/2019) verklaart de stad in te stemmen met een alternatief waarbij de Nijvelsesteenweg en de Halleweg volledig ondertunneld worden, maar de Rodenemweg niet meer in de weerhouden lange termijnoplossing. In haar standpunt formuleert de stad wel een bijkomende randvoorwaarde voor de ontsluiting van de wijk Rodenem.

Om hier een antwoord op te bieden voert AWV een beknopte studie uit. In deze studie worden ook de effecten van en de verschillen tussen de scenario's 2 en 3 verder uitgediept en beschreven.

Uitvoerders van het project

AWV

Financiering

Tot op heden is op budget AWV een knelpuntenstudie voorzien.
Er is eveneens 20 miljoen euro voorzien om op korte termijn een aantal maatregelen te nemen aan de drie kruispunten in functie van verkeersveiligheid en een betere doorstroming.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ⁶	Opmerking
Startvergadering knelpuntenstudie Sweco – AWV – Kabinet	22/03/2017	gerealiseerd	doel van de opdracht afgestemd
Werkvergadering Sweco – AWV – Beleid – Kabinet	21/04/2017	gerealiseerd	Korte termijnoplossingen voorgesteld
Werkvergadering Sweco – AWV – Beleid – Kabinet – Halle	3/05/2017	gerealiseerd	Korte termijnoplossingen voorgesteld
Werkvergadering Sweco – AWV – Beleid – Kabinet – Halle	8/06/2017	gerealiseerd	Korte termijnoplossingen voorgesteld
Voorstellingsmoment korte termijnoplossingen Sweco – AWV – Beleid – Kabinet – Halle	4/07/2017	gerealiseerd	Beslissing over korte termijnoplossingen voor fietsers en voetgangers
Werkvergadering Sweco – AWV – Beleid – Halle	25/08/2017	gerealiseerd	Bespreking resultaten mesomodel korte termijnoplossingen auto
Werkvergadering AWV – Beleid – Kabinet	12/12/2017	gerealiseerd	Lange termijnoplossingen voorgesteld

⁶ Keuze uit: nog niet gestart, op schema, kleine afwijking, bij te sturen, gerealiseerd, uitgesteld, stopgezet, vervangen

Werkvergadering AWV – Halle	2/03/2018	gerealiseerd	Middellange termijnoplossing auto voorgesteld
Werkvergadering AWV – TOV	28/03/2018	gerealiseerd	Bespreking risicoanalyse tunnelveiligheid
Werkvergadering AWV – DVW – Halle – provincie	23/04/2018	gerealiseerd	Bespreking korte termijnoplossing auto – interactie met jaagpad
Werkvergadering AWV – kabinet	15/05/2018	gerealiseerd	Bespreking korte termijnoplossingen auto en lange termijnoplossingen
Onderzoek risicoanalyse tunnelveiligheid	1/04/2019	gerealiseerd	Bijkomend onderzoek op vlak van tunnelveiligheid van de verschillende scenario's voor de lange termijnoplossingen
Onderzoek inschatting kostprijs van de scenario's	1/04/2019	gerealiseerd	Bijkomend onderzoek om een eerste inschatting van de kostprijs van de verschillende scenario's voor de lange termijnoplossingen te bepalen
Voorstellingsmoment lange termijnoplossingen AWV – Kabinet – Halle	10/05/2019	gerealiseerd	Voorstelling van de langetermijnoplossingen aan de stad
Beknopte studie: startvergadering	21/04/2020	gerealiseerd	Beknopte studie: ontsluiting wijk Rodenem + uitdieping onderscheid scenario's 2 en 3 – opmaak startnota
Beknopte studie: overlegvergadering 1	11/05/2020	gerealiseerd	Beknopte studie: ontsluiting wijk Rodenem + uitdieping onderscheid scenario's 2 en 3 – opmaak startnota
Beknopte studie: overlegvergadering 2	26/05/2020	gerealiseerd	Beknopte studie: ontsluiting wijk Rodenem + uitdieping onderscheid scenario's 2 en 3 – opmaak startnota
Beknopte studie: eindvergadering	Juni 2021	te doen	Beknopte studie: ontsluiting wijk Rodenem + uitdieping onderscheid scenario's 2 en 3 – opmaak startnota
Plan van aanpak vervolgtraject lange termijnoplossing	--	te doen	Met de stad Halle moet nog de verdere aanpak bepaald worden

Stand van zaken juni 2021⁷

Het studiebureau Sweco heeft een eerste set aan korte termijnoplossingen uitgewerkt voor de knelpunten Rodenemweg, Nijvelsesteenweg, Halleweg en complex met de ring. Dit zijn voornamelijk infrastructurele aanpassingen aan de drie kruispunten om de verkeersveiligheid te verhogen (vb. conflictvrije regeling, rechts-in/rechts-uit).

Daarnaast is er specifiek aandacht voor de zwakke weggebruikers. Er wordt gezocht naar ongelijkvloerse kruising(en) voor fietsers en voetgangers (vb. fiets/voetgangersbrug tussen de Nijvelsesteenweg en Halleweg).

De set aan middellange termijn oplossingen worden in juli/augustus/september verder afgewerkt.

Tijdens het verloop van de studie wordt een maandelijks werkoverleg met de dichtst betrokken partijen (Sweco - Kabinet - AWV - Beleid - Halle), om de concrete uitwerking van de studie nauw op te volgen en tijdig bij te sturen indien nodig.

Andere partners als provincie, ANB, ... zullen steeds betrokken worden na een afgeronde fase. Hierbij zullen concrete voorstellen gepresenteerd en besproken worden.

Op basis van het verloop van de studie zijn volgende afspraken gemaakt:

1. Fase 1: Korte termijn (KT) – voetgangers en fietsers:

- Doel: Verkeersveilige oplossing voor zachte weggebruiker thv alle 3 de kruispunten
- Keuze oplossingsstrategie (deadline begin juni 2017) – gebeurd op 4/07/2017
- Uitvoering: voor 2019
- Dit worden tijdelijke oplossingen zijn (vb. noodbrug), die de uiteindelijke lange termijnoplossing niet hypothekeren
- Belangrijk: het doel is een snelle oplossing, geen eindeloos overleg over meest ideale oplossing

Deze fase is afgerond.

Voor de voetgangersbrug thv de Rodenemweg is de omgevingsvergunning aangevraagd en verkregen. Het ontwerp is gefinaliseerd en de eerste stappen in de aanbestedingsprocedure zijn lopende.

Voor de fietsersbruggen thv Nijvelsesteenweg en Halleweg zal het proces om tot uitvoering te komen volgend jaar starten.

2. Fase 2: Korte termijn (KT) - auto:

- Nadruk op realiseerbaar (~betaalbaar):
- start uitvoering binnen 3 tot 5 jaar – eerder middellange termijn omwille van onteigeningen
- 3 knelpunten aanpakken (Rodenemweg, Nijvelsesteenweg, Halleweg) ifv verkeersveiligheid en verkeersafwikkeling (zowel N203 als omliggende woongebieden Essenbeek, Rodenem en Sint-Rochus)

Over deze maatregelen is er momenteel nog geen akkoord met de stad Halle. Hun standpunt over het voorstel van AWV wordt tijdens de zomermaanden verwacht.

⁷ Gedetailleerde informatie, tabellen, kaarten, cijfergegevens mogen altijd als bijlage worden toegevoegd, zo blijft de projectfiche overzichtelijk.

3. Fase 3: Lange termijn (LT) - auto:

- Nadruk op realiseerbaar (~betaalbaar):
- Start uitvoering binnen 5 tot 10 jaar?
- Terug naar de kern nl. 5 knelpunten aanpakken (Rodenem, Nijvelse, Halle, Welkomstlaan, Aansluiting R0) ifv omvorming tot hoofdweg (doorstroming auto op de E429 en aansluiting op de R0) en (verkeers)leefbaarheid voor omliggende woongebieden Essenbeek, Rodenem en Sint-Rochus;
- Timing studie volgens bestek;
- Verder onderzoek van de tunnelveiligheid en risicoanalyse zal een belangrijk aspect zijn bij de keuzes en beslissingen over deze lange termijnoplossingen. Dit is de eerste stap in het verdere onderzoek van de lange termijnoplossingen.

Na de voorstelling van de verschillende scenario's op 10/05/2019 zal de stad Halle haar standpunt bepalen. In een [persbericht](#) liet de stad Halle intussen weten, zich te kunnen vinden in een tunnel die enkel de kruispunten Halleweg en Nijvelsesteenweg ondertunnelt. Hierdoor kan verder gewerkt worden aan een haalbare oplossing. De stad geeft wel een bijkomende randvoorwaarde voor de ontsluiting van de wijk Rodenem.

Om hier een antwoord op te bieden voert AWV een beknopte studie uit. In deze studie worden ook de effecten van en de verschillen tussen de scenario's 2 en 3 verder uitgediept en beschreven. Deze studie is gestart en heeft een beperkte doorlooptijd (6-tal weken).

Projectfiche 2.10 Werken aan de ring - Ring Oost

Probleemstelling en doelstelling van het project

Inleiding

Om de congestieproblematiek in de Brusselse Regio aan te pakken zet het programma 'Werken aan de Ring' in op het verhogen van de multimodale bereikbaarheid van de regio rond de RO en dit door te investeren in de verschillende infrastructuurnetwerken en in knooppunten. Meer dan ooit wordt immers ingezet op meer duurzame verplaatsingen in deze congestiegevoelige regio. Tegelijkertijd willen we de leefbaarheid in de regio verhogen en nemen we acties om functionele, ruimtelijke en landschappelijke barrières weg te werken en zo bij te dragen tot het herstel van het groenblauwe netwerk.

Binnen het programma 'Werken aan de Ring' zitten een aantal projecten. De deelprojecten 'Brabantnet' en 'RO-Noord' worden in andere fiches besproken. **Deze fiche bespreekt de RO-Oost, incl. quick wins.** Aanvullend wordt er ook actief ingezet op sensibilisering en werken we aan strategieën om de hinder tijdens de werken te minimaliseren, o.a. door nu al in te zetten op een duurzame mobiliteitsshift en mental shift.

Projecten

Het oostelijke deel van de Ring rond Brussel (RO) (RO vanaf zone Vierarmen, over Leonard, tot Groenendaal en ten oosten van de RO op de E411 tot rond zone Brabantlaan) is sterk verouderd en heeft moeite om de huidige verkeersstromen vlot te laten verlopen, wat leidt tot sluipverkeer in de omliggende gemeenten. Ook daar is de Ring als een barrière – voor de mens, voor fauna en flora – in de omgeving ingeplant. De studie voor RO oost neemt de streefbeeldstudie 2005-2006 als basis voor verder onderzoek. De actualisatiestudie werd in mei 2019 opgeleverd. Vervolgens wordt de optimalisatie van de grote knopen binnen het projectgebied verder bestudeerd en wordt ook werk gemaakt van de eerste 'Quick Wins'.

De website www.werkenaanandering.be geeft nog meer uitleg bij de verschillende projecten.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke project:

Ief Janssens

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

ief.janssens@dwv.vlaanderen

Wouter Casteels (plaatsvervanger)

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

wouter.casteels@dwv.vlaanderen

Meewerkende organisaties

Het Agentschap Wegen en Verkeer, departement Mobiliteit en Openbare Werken, departement Omgeving, Agentschap voor Natuur en Bos, Brussel Mobiliteit, Leefmilieu Brussel, Brussel Perspective, Waals Gewest, gemeenten (Hoeilaart, Tervuren, Overijse, Oudergem, Watermaal-Bosvoorde, Wezembeek-Oppem ,...).

Uitvoerders van het project

De Werkvennootschap

Financiering

Er wordt verwezen naar het goedgekeurde Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) van het beleidsdomein MOW.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ⁸	Opmerking
Actualisatiefase Actualisatie van het streefbeeld + zoeken naar Quick wins	Start sept 2018	Gerealiseerd in voorjaar 2019	Duur: 6 kalendermaanden
Planfase Doorlopen planproces voor het aanpassen van bestemmingen + uitvoeringstechnische dossiers voor Quick wins		Op schema	Duur: 3 kalenderjaar
Vergunnings- en aanbestedingsfase		Nog niet gestart	Duur: 2,5 kalenderjaar

⁸ Keuze uit: nog niet gestart, op schema, kleine afwijking, bij te sturen, gerealiseerd, uitgesteld, stopgezet, vervangen

Opstarten van (een deel) van de vergunnings-en aanbestedingstrajecten			
---	--	--	--

Stand van zaken juni 2021⁹

In de actualisatiefase van de studie R0-oost werd enerzijds een actualisatie van het bestaande streefbeeld uitgevoerd, anderzijds werd ook bekeken of er rond de geselecteerde verkeersknooppunten oplossingen zijn die op korte termijn al een verlichting kunnen bieden voor de mobiliteitsproblematiek in de regio.

Voor de projecten met het oog op de realisatie van het streefbeeld voor de vier grote verkeerscomplexen zijn bestemmingswijzigingen nodig. In september 2019 werden hiervoor de voorbereidingen voor de opstart van de nodige procedures opgestart. In 2020 werd gewerkt aan de start- en procesnota's die na goedkeuring door de Vlaamse Regering het effectieve startpunt van de GRUP-procedures zullen betekenen. Alvorens tot goedkeuring te kunnen overgaan (gepland juli 2021) dient de samenhang van de 4 knopen en hun effecten uitgebreid bestudeerd te worden. Dit onderzoek loopt momenteel en zal worden opgenomen in de vermelde starnota's.

Uit de resterende projecten is een selectie gemaakt van 10 quick wins (QW's) die De Werkvennootschap als eerste in uitvoering wil brengen. Deze QW's brengen alvast perspectief in de zwaar gecongesteerde regio. De geselecteerde QW's focussen zich hoofdzakelijk op het voorzien van alternatieven voor het gemotoriseerde verkeer bij wijze van realisatie van fietsinfrastructuur, een mobipunt en maatregelen ter ondersteuning van het openbaar vervoer. Het projectgebied bevindt zich in het Zoniënwoud (Natura 2000-gebied en Unesco-erfgoed). Om ook hier een integraal verhaal te voorzien worden twee ontsnipperingsmaatregelen voorzien.

In de onderstaande tabel wordt de voorziene timing voor de geselecteerde quick wins weergegeven.

	2020	2021	2022	2023	2024
FIETS					
	Fietstunnel Welriekendreef Fietssnelweg F29	Fietsbrug F29 Fietstunnel F205 Fietssnelweg F205	Fietssnelweg F204 fase 1	Fietssnelweg F204 fase 2	
OV en Mobipunt					

⁹ Gedetailleerde informatie, tabellen, kaarten, cijfergegevens mogen altijd als bijlage worden toegevoegd, zo blijft de projectfiche overzichtelijk.

			Mobipunt Jezus-eik		
doorstroming					
					Herinrichting Vierarmenkruispunt Realisatie linksafbewegingen Leonardkruispunt
leefbaarheid					
	Ecorecreaduct Gravendreef			Ecoduct Dry Borren	

De projecten Welriekendedreef en Gravendreef (onlangs omgedoopt tot ecorecreaduct De Priorij) werden aanbesteed en zullen net voor het bouwverlof (De Priorij) of net er na (Welriekendedreef) van start gaan.

Het onderzoek is lopende voor de verbetering van de fietskwaliteit ter hoogte van de Tervurenlaan, namelijk de fietssnelweg F29 die Tervuren met Brussel verbindt,

In 2021 staan er nog een aantal fietsinvesteringen gepland: namelijk de fietssnelweg F205 en de bijhorende nieuwe tunnel onder de spoorweg. Ook ter hoogte van het Vierarmenkruispunt wordt een nieuwe fietsbrug voorzien voor de fietssnelweg F29. Hiervoor worden momenteel alle vergunningsaanvragen en aanbestedingsprocedures voorbereid.

Ook de overige projecten zitten op schema om tijdig aanbesteed te kunnen worden, en dit in afwachting van de grote werken aan de 4 grote knopen.

Projectfiche 2.11 Werken aan de ring - Ring West-Zuid

Probleemstelling en doelstelling van het project

Inleiding

Om de congestieproblematiek in de Brusselse Regio aan te pakken zet het programma 'Werken aan de Ring' in op het verhogen van de multimodale bereikbaarheid van de regio rond de R0 en dit door te investeren in de verschillende infrastructuurnetwerken en in knooppunten. Meer dan ooit wordt immers ingezet op meer duurzame verplaatsingen in deze congestiegevoelige regio. Tegelijkertijd willen we de leefbaarheid in de regio verhogen en nemen we acties om functionele, ruimtelijke en landschappelijke barrières weg te werken en zo bij te dragen tot het herstel van het groenblauwe netwerk.

Binnen het programma 'Werken aan de Ring' zitten een aantal projecten. De deelprojecten 'Brabantnet', 'R0-Noord' en 'R0-Oost' worden in andere fiches besproken. Deze fiche bespreekt de R0-West-Zuid. Aanvullend wordt er ook actief ingezet op sensibilisering en werken we aan strategieën om de hinder tijdens de werken te minimaliseren, o.a. door nu al in te zetten op een duurzame mobiliteitsshift en mental shift.

Opstart studie R0 West-Zuid

Momenteel omvat het programma Werken aan de Ring het deel vanaf Groot-Bijgaarden (E40) tot aan de Waalse grens (in wijzerzin). Dit zijn de delen Noord en Oost. Om een antwoord te kunnen bieden aan de mobiliteitsproblemen aan de westelijke zijde van de Ring rond Brussel (R0) (van de Waalse grens tot Groot-Bijgaarden) en om de regio nog meer te kunnen omvormen tot een regio waar alle modi een plaats hebben, is het aangewezen om ook het studietraject op te starten rond dit westelijke deel. Vanuit verschillende stakeholders, waaronder ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, wordt gevraagd ook het westelijk deel te bestuderen.

Waar er voor de delen Noord en Oost reeds sinds lange tijd aan een visie wordt gewerkt, is dit voor het westelijk deel van de ring niet het geval.

De regio kampt met gelijkaardige mobiliteits- en leefbaarheidsproblematieken als de delen Noord en Oost. Veel op- en afritten op korte afstand, en aansluitingen met de ring die niet vlot werken zodat structurele files ontstaan. Bovendien zijn er te weinig kwalitatieve en veilige over- en onderdoorgangen voor fietsers én dito fietsroutes van/naar Brussel. Ook langsheen de ring ontbreken verbindingen tussen de verschillende woonkernen en tewerkstellingsgebieden. Doorstroming van het openbaar vervoer in deze filegevoelige regio blijkt ook hier vaak een probleem en het blijft bijgevolg moeilijk om een volwaardig alternatief voor de wagen te kunnen aanbieden.

De opstart van de studieopdracht wordt toegewezen aan De Werkvennootschap. Een visie op inrichting van het Westelijk deel van de Ring moet de neuzen in dezelfde richting zetten over de noodzakelijke ingrepen aan de R0 en aan de op- en afritcomplexen en kan perspectief bieden op het aanpakken van Quick Wins, i.e. snelle ingrepen die op kortere termijn al mobiliteits- en leefbaarheidsoplossingen bieden.

Gelet op de gedeelde bevoegdheid met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over dit wegdeel, wordt gestreefd naar een intensieve samenwerking met de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en administratie. Bij voorkeur wordt een gemeenschappelijke studie opgestart. Alleszins zullen, net als in het Noordelijk en Oostelijk deel de andere gewesten en de omliggende gemeenten belangrijke partners zijn om de bereikbaarheid en de leefbaarheid in de omgeving van de ring rond Brussel (R0) te verbeteren.

De website www.werkenaandering.be geeft nog meer uitleg bij de verschillende projecten.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20

1000 Brussel

Kathy Vandenmeersschaut

Tel.: 0476 67 29 40

kathy.vandenmeersschaut@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke project:

Ief Janssens

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

ief.janssens@dwv.vlaanderen

Wouter Casteels (plaatsvervanger)

De Werkvennootschap

Botanic Tower,

Sint-Lazaruslaan 4-10

1210 Brussel

wouter.casteels@dwv.vlaanderen

Meewerkende organisaties

Het Agentschap Wegen en Verkeer, departement Mobiliteit en Openbare Werken, departement Omgeving, Agentschap voor Natuur en Bos, Brussel Mobiliteit, Leefmilieu Brussel, Brussel Perspective ...

Uitvoerders van het project

De Werkvennootschap en Brussel Mobiliteit.

Financiering

Er wordt verwezen naar het goedgekeurde Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP) van het beleidsdomein MOW.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
Overleg met Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de opstart van de studie			

Stand van zaken juni 2021

Project dient nog opgestart te worden samen met Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Beleidsveld Onderwijs

Projectfiche 3.1. Infrastructuur en Capaciteit

Probleemstelling en doelstelling van het project

Uitvoering geven aan de engagementen van de Vlaamse Regering betreffende het lenigen van de capaciteitsnoden inzake schoolinfrastructuur, specifiek in de gemeenten in de Vlaamse Rand. Daarnaast moeten toekomstige capaciteitsnoden tijdig worden voorzien zodat overheid, lokale besturen en schoolbesturen tijdig de nodige maatregelen kunnen nemen.

Deze engagementen omvatten de beslissing van de Vlaamse Regering van 18 februari 2016 met betrekking tot capaciteitsuitbreiding, en de doelstellingen zoals afgesproken in het Regeerakkoord van de Vlaamse Regering en de beleidsnota Onderwijs 2019-2024.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

1000 Brussel

Pieter-Jan De Geest

Tel: 0477 92 61 54

pieter-jan.degeest@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Wouter Janssens

departement onderwijs en vorming - afdeling strategische beleidsondersteuning

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II - laan 15

1210 Brussel

Tel: 02 553 95 60

wouter.janssens@ond.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

- Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (toekenning infrastructuurmiddelen - opvolging projecten)
- Gemeentebesturen
- Inrichtende machten van de verschillende scholen
- Koepels van inrichtende machten en het GO!

Uitvoerders van het project

Departement Onderwijs en Vorming

Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (toekenning infrastructuurmiddelen - opvolging projecten)

Afdeling Infrastructuur van het GO!

Inrichtende machten van de verschillende scholen

Financiering

Voor de periode 2010-2018 is er 27,8 miljoen euro toegewezen voor investeringen in capaciteit in de Vlaamse Rand, voornamelijk voor bijkomende plaatsen in het basisonderwijs.

Sinds 2010 werd voor in totaal 71 miljoen euro capaciteitsmiddelen geïnvesteerd in capaciteit in scholen in de Vlaamse Rand. Dat vertegenwoordigt in totaal 8841 bijkomende plaatsen.

In de meerjarenbegroting voor de periode 2022-2024 zijn in totaal 180 miljoen euro ingeschreven om bijkomende capaciteit te creëren in het Vlaamse onderwijs. Die middelen zullen worden verdeeld op basis van de resultaten van de derde afname van de capaciteitsmonitor.

Onderstaande tabel bevat meer details over de extra plaatsen op niveau gemeente in de Vlaamse Rand.

	Aantal projecten	Geplande plaatsen basisonderwijs	Geplande plaatsen secundair onderwijs	Capaciteitsmiddelen
Onderwijszone Dilbeek	23	1.785	908	21.151.556 €
Asse	8	960	0	7.150.000 €
Dilbeek	5	338	400	7.317.411 €
Kapelle-op-den-Bos	1	0	125	651.912 €
Londerzeel	1	0	120	973.400 €
Meise	3	187		1.800.000 €
Merchtem	1	0	140	1.233.625 €
Opwijk	1	0	33	135.000 €
Ternat	1	0	90	515.083 €
Wemmel	2	300	0	1.375.124 €
Onderwijszone Halle	19	1.333	1.137	19.795.066 €
Alsemberg (Beersel)	1	0	40	79.040 €
Halle	14	845	797	11.987.760 €
Sint-Pieters-Leeuw	4	488	300	7.728.266 €

Onderwijszone Vilvoorde	32	1.950	1.728	30.007.683 €
Grimbergen	7	642	50	7.700.000 €
Hoeilaart	1	0	150	766.000 €
Machelen	3	174	0	1.060.000 €
Overijse	1	0	144	1.382.248 €
Vilvoorde	15	1.134	748	14.449.169 €
Zaventem	5	0	636	4.650.266 €
Totaal	74	5.068	3773	70.954.305 €

Onderstaande tabel geeft tenslotte aan hoeveel projecten in onderwijszones Dilbeek, Halle en Vilvoorde waaraan sinds 2010 capaciteitsmiddelen zijn toegewezen in december 2020 reeds volledig waren opgeleverd (werken uitgevoerd) en waarvan de plaatsen normaliter reeds beschikbaar konden gesteld worden voor inschrijvingen in schooljaar 2021-2022. Via de projecten die in december 2020 nog niet volledig waren opgeleverd, zullen de komende schooljaren dus nog extra plaatsen beschikbaar komen in zowel het gewoon basisonderwijs als het gewoon secundair onderwijs, maar komt 1 september 2021 te vroeg om nog aanvullende plaatsen open te stellen ten opzichte van het huidige aantal beschikbare plaatsen.

	Aantal projecten	Geplande plaatsen basisonderwijs	Geplande plaatsen secundair onderwijs	Geplande plaatsen BaO en SO	Aantal plaatsen BaO en SO (%)	Totaal toegekend bedrag
2010-2018	45	4.580	100	4.680	100,0%	35.653.053 €
1. Werken uitgevoerd	32	3.252	50	3.302	70,6%	23.256.247 €
2. Werken gestart	5	443	50	493	10,5%	5.084.140 €
3. Werken nog niet gestart	8	885	0	885	18,9%	7.312.666 €
2019-2022	29	488	3.673	4.161	100,0%	35.301.251 €
1. Werken uitgevoerd	1	0	80	80	1,9%	750.000 €
3. Werken nog niet gestart	16	488	2.249	2.737	65,8%	23.899.411 €
Extra 2021	12	0	1.344	1.344	32,3%	10.651.840 €
Totaal	74	5.068	3.773	8.841		70.954.305 €

Stand van zaken juni 2021¹⁰

De onderbouwing voor de besteding van deze middelen is de capaciteitsmonitor.

Afname capaciteitsmonitor om de 3 jaar:

- 2015 (focus gewoon basisonderwijs)
- 2018 (focus gewoon basisonderwijs en secundair onderwijs)
- 2021 (focus gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs) – wordt einde 2021 opgeleverd.

In de beleidsnota Onderwijs 2019-2024 staan volgende engagementen voor het lenigen van de infrastructuurnoden die van toepassing zijn op de Vlaamse Rand:

- Maatregelen om extra plaatsen te creëren, zoals het verhogen van investeringen en het controleren van de snelle en effectieve realisatie van capaciteitsprojecten.
- Bij het creëren van extra plaatsen ligt de focus in de eerste plaats op het secundair onderwijs, omdat de capaciteitsnoden daar het hoogst zijn.
- Er zal onderzocht worden of het voorkeurecht ten bate van schoolbesturen in capaciteitsgebieden mogelijk gemaakt kan worden.
- Er is specifieke aandacht voor infrastructuur- en capaciteitsnoden in het kleuter- en leerplichtonderwijs in Brussel.
- Er wordt onderzocht of er in het inschrijvingsdecreet een voorrangsregel kan worden ingevoerd ten voordele van leerlingen uit de Vlaamse gemeenschap.
- In dialoog met Brussel wordt een haalbare en doeltreffende aanpak uitgewerkt om de recente forse toename van Brusselse kinderen die schoollopen in de Vlaamse Rand af te remmen.
- Investeringen in de renovatie van verouderde schoolgebouwen.
- Verlenging van de termijn waarbinnen subsidies voor scholenbouw geheel of gedeeltelijk terugbetaald moeten worden bij het opheffen van de onderwijsbestemming van het gesubsidieerde gebouw van 20 naar 30 jaar.
- Blijven aanbieden van huursubsidies.

De ervaring met multifunctionele scholenbouwprojecten en de aanbevelingen en tips uit het onderzoek naar kostenefficiënt bouwen worden blijvend onder de aandacht gebracht ter ondersteuning van de scholen.

Er wordt een nieuw masterplan scholenbouw opgemaakt dat verschillende strategische doelstellingen bevat, waaronder ook een focus op capaciteitstekorten.

Een onderdeel van de derde capaciteitsmonitor, die einde 2021 wordt opgeleverd, zal de capaciteitsnoden in het buitengewoon onderwijs voor de eerste keer in kaart brengen. Op grond daarvan zal gericht ingezet worden op het wegwerken van tekorten in het aanbod buitengewoon onderwijs in de Vlaamse Rand. Een gerichte analyse van het leerlingenvervoer en de duur van de ritten zal daarop aansluiten. In deze fiche zal voortaan dus ook specifieke aandacht gaan naar de noden in het buitengewoon onderwijs.

---

¹⁰ Gedetailleerde informatie, tabellen, kaarten, cijfergegevens mogen altijd als bijlage worden toegevoegd, zo blijft de projectfiche overzichtelijk.

Projectfiche 3.2. Taal

Probleemstelling en doelstelling van het project

Doelstelling van het project is de taalachterstand bij leerlingen in het basis- en secundair onderwijs in scholen in de Vlaamse Rand te verkleinen. Daarbij wordt beleid ingezet dat voor het gehele Vlaamse onderwijs geldt, en worden beleidsinitiatieven genomen die specifiek gericht zijn op de Vlaamse Rand.

Het regeerakkoord zet sterk in op taalkennis en taalvaardigheid Nederlands verhogen (OD 1.1). Daartoe worden initiatieven gepland inzake taalscreening, een actief taalintegratietraject voor leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen (in het algemeen en specifiek in de Vlaamse Rand), zomerscholen Nederlands en een behoud van OKAN. Internationaal onderzoek naar taalkennis sluit eveneens aan bij de doelstellingen rond taalbeleid.

Ook worden de eindtermen basisonderwijs en voor de tweede en derde graad secundair onderwijs geactualiseerd, met aandacht voor ambitieuze doelen voor Nederlands.

De beleidsnota geeft ook aan dat er een gebiedsdekkend aanbod NT2 moet zijn. (OD 1.9)

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

1000 Brussel

Pieter-Jan De Geest

Tel: 0477 92 61 54

pieter-jan.degeest@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Wouter Janssens

departement onderwijs en vorming - afdeling strategische beleidsondersteuning en afdeling horizontaal beleid (beleid)

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II - laan 15

1210 Brussel

Tel: 02 553 95 60

wouter.janssens@ond.vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

- Niet van toepassing.

Uitvoerders van het project

- Departement Onderwijs en Vorming

Financiering

/

Stand van zaken juni 2021

Verschillende algemene beleidsinitiatieven inzake taalbeleid ondersteunen het taalbeleid in de Vlaamse rand.

- Taalscreening kleuters: afname vanaf schooljaar 2021-2022 bij kleuters aan het begin van de derde kleuterklas

De opdracht tot ontwikkeling van de taalscreening voor kleuters is gegund aan het Centrum voor Taal en Onderwijs (KU Leuven) en loopt van 1 mei 2020 tot 30 juni 2021. Vanaf schooljaar 2021-2022 kan de taalscreening effectief afgenomen worden bij kleuters aan het begin van de derde kleuterklas. Kleuters die het Nederlands onvoldoende beheersen, zullen een actief taalintegratietraject moeten volgen. Over dat traject is bij mijn weten verder niets bekend.

- Peilingen

De minister heeft beslist dat in mei 2022 een peiling zal plaatsvinden naar Nederlands in de 1ste graad van het secundair onderwijs. (Ter info: De resultaten worden ten laatste in het voorjaar van 2023 bekendgemaakt.)

- PIRLS 2021

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) is een internationaal vergelijkend onderzoek dat de vaardigheden in begrijpend lezen van leerlingen van het vierde leerjaar lager onderwijs in kaart brengt. Vlaanderen neemt deel aan dit onderzoek.

- PISA 2021

PISA (Programme for International Student Assessment) is een internationaal vergelijkend onderzoek dat onder meer de leesvaardigheid van 15-jarigen in kaart brengt. Vlaanderen neemt deel aan dit onderzoek.

- Gevalideerde, standaardiseerde en genormeerde proeven

Volgens de huidige planning zou een eerste afname van deze proeven plaatsvinden aan het einde van schooljaar 2022-2023. Het zou onder andere gaan om een proef Nederlands aan het einde van de eerste graad SO.

De projecten voor taalstimulerende activiteiten Nederlands in de schoolvakanties en de buitenschoolse opvang voor kinderen en jongeren werden voor het eerst in de zomer van 2020 uitgevoerd. Ze worden, via een beslissing van de Vlaamse regering, verdergezet in 2021-2022. Analoog worden de projecten voor leesbevorderende initiatieven op school (Lezen op School – de eerste keer uitgerold in 2020-2021) verdergezet in 2021-2022. Beide projectlijnen nemen dus een doorstart vanaf 1 september 2021.

Projectfiche 3.3. Onderwijs en Welzijn

Probleemstelling en doelstelling van het project

In tegenstelling tot de capaciteitsmonitor in het gewoon onderwijs, is er geen gedegen monitoring voor Vlaanderen en de Vlaamse Rand wat het buitengewoon onderwijs betreft.

Wel blijkt dat er een tekort is aan buitengewoon onderwijs in Vlaamse Rand en bij uitbreiding geheel Halle-Vilvoorde.

Afhankelijk van de verschillende types, is er al dan niet een grotere nood aan capaciteit. In het bijzonder zou de problematiek zich stellen in type 3 (kinderen met een emotionele of gedragsstoornis die geen verstandelijke beperking hebben).

Daarnaast lopen kinderen met beperkingen ook school in het gewoon onderwijs.

Bovendien is er nog de problematiek van jongeren met een beperking of jongeren in een instelling die geen of gebrekkig onderwijs krijgen.

Allemaal elementen die maken dat de puzzel nog moet gelegd worden en het beeld over de noden in het buitengewoon onderwijs in de Vlaamse Rand scherper moet gesteld worden. In die zin is het van belang om het tekort aan aanbod van een bepaald type in de Vlaamse Rand af te zetten tegenover het tekort in het algemeen. Daarbij moet enerzijds ook gekeken worden naar de behoeften voor kinderen met hoge zorgnoden die leerplichtig zijn, en anderzijds kinderen in een instelling.

Gelet op de betrachting in het onderwijs om te gaan naar gedeelde infrastructuur, moet ook in kaart gebracht worden welke onderwijsinstellingen aansluiten op een welzijnsinstelling. Naast het infrastructurele, is het ook belangrijk om te kijken naar de ondersteuning in scholen, zowel het buitengewoon als het gewoon onderwijs.

Onderzoek bij de ondersteuningsnetwerken duidde immers op een problematiek voor heel Vlaanderen, namelijk dat er te weinig ondersteuning is. Ook hier is het van belang om na te gaan hoe die samenwerkingen in de Vlaamse Rand verlopen.

Deze projectfiche heeft raakvlakken met meer algemene beleidsprojecten binnen onderwijs: M-decreet, capaciteitsmonitor, begeleidingsdecreet.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

1000 Brussel

Pieter-Jan De Geest

Tel: 0477 92 61 54

pieter-jan.degeest@vlaanderen.be

b) - Bevoegd minister(s):

Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35
B-1030 Brussel

Mattias Willems

mattias.willems@vlaanderen.be

c) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Wouter Janssens

departement onderwijs en vorming - afdeling strategische beleidsondersteuning
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II - laan 15
1210 Brussel

Tel: 02 553 95 60

wouter.janssens@ond.vlaanderen.be

d) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Erwin Daenen

Departement WVG,
afdeling Beleidsontwikkeling,
Koning Albert II-laan 35
B-1030 Brussel

Tel.: 02 553 31 66

erwin.daenen@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

- team coördinatie Vlaamse Rand van het Agentschap Binnenlands Bestuur
- lokale besturen
- de lokale overlegplatforms
- het departement WVG
- Centra voor leerlingenbegeleiding

Uitvoerders van het project

Departement Onderwijs en Vorming

Financiering

- Er worden geen specifieke middelen voor deze projectfiche voorzien

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
3de capaciteitsmonitor	Eind 2021	Stopgezet	De 3 ^{de} capaciteitsmonitor onderwijs wordt eind 2021 opgeleverd en zal voor de eerste keer ook de capaciteitsnoden in

			het buitengewoon onderwijs in kaart brengen. Deze fiche wordt dus overbodig en kan geïntegreerd worden in fiche 3.1.
--	--	--	---

Stand van zaken juni 2021

Een onderdeel van de derde capaciteitsmonitor, die eind 2021 wordt opgeleverd, zal de capaciteitsnoden in het buitengewoon onderwijs voor de eerste keer in kaart brengen. Op grond daarvan zal gericht ingezet worden op het wegwerken van tekorten in het aanbod buitengewoon onderwijs in de Vlaamse Rand.

Aangezien het hier ook om uitdagingen gaat die in hoofdzaak te maken hebben met onderwijsinfrastructuur en capaciteit, werd besloten om deze fiche niet meer te behouden en de focus op het buitengewoon onderwijs mee onder te brengen in fiche 3.1. rond capaciteit en infrastructuur.

Beleidsveld Welzijn

Projectfiche 4.1. Vlabzorginvest als instrument voor de inhaalbeweging m.b.t. de historische achterstand inzake welzijnsvoorzieningen

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het uitvoeren van de opdracht aan de provincie Vlaams-Brabant om bestaande en nieuwe welzijns- en zorgvoorzieningen in de Vlaamse Rand te ondersteunen, in het kader van de Vlaams-Brabantse achterstand aan welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, en hiertoe "Vlabzorginvest" uit te bouwen.

Het uitvoeren van het vervolgtraject mbt sectorale initiatieven (Opgroeien, VAPH, Welzijn en Samenleving, Zorg en Gezondheid en VIPA) voor Vlaams-Brabant ifv het wegwerken van de achterstand.

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35
B-1030 Brussel

Mattias Willems

mattias.willems@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie (op niveau van de Vlaamse overheid):

Erwin Daenen

Departement WVG,
afdeling Beleidsontwikkeling,
Koning Albert II-laan 35
B-1030 Brussel

Tel.: 02 553 31 66

erwin.daenen@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Provincie Vlaams-Brabant – apb Vlabinvest
Agentschap Opgroeien
Agentschap voor personen met een handicap
Agentschap Zorg en Gezondheid
Departement WVG, afdelingen Welzijn en Samenleving en VIPA

Uitvoerders van het project

Provincie Vlaams-Brabant en Vlaamse overheid

Financiering

Er wordt een recurrent jaarbedrag van 2,5 mio euro vrijgemaakt voor Vlabzorginvest-initiatieven. Vanaf 2020 ligt dat bedrag 6% lager door de besparingen die de Vlaamse Regering doorvoerde.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ¹¹	Opmerking
Decreet Vlabzorginvest in voege	1 januari 2018	Gerealiseerd	
Toetsing bij de Vlaamse overheid van de ondersteuningsaanvragen bij Vlabinvest	Mei en november 2020	Gerealiseerd	
Voeren van het decreetaal voorziene overleg tussen Vlabinvest en de verschillende agentschappen en afdelingen	Februari 2021	Gerealiseerd	

Stand van zaken juni 2021¹²

Op 1 januari 2018 startte het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest met het voeren van een specifiek welzijns- en gezondheidsinfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant (uitvoering van het gewijzigde decreet van 31 januari 2014 dat de provincie Vlaams-Brabant daartoe de opdracht geeft). Het derde werkjaar en het in het decreet voorziene structureel overleg tussen Vlabinvest en de Vlaamse Gemeenschap zijn achter de rug. In mei en november 2020 werden de aanvragen die Vlabinvest ontving voor infrastructuursubsidies afgetoetst bij de Vlaamse entiteiten en afdelingen om na te gaan of deze initiatieven sporen met het Vlaamse beleid. In 1 dossier werden tegenindicaties geformuleerd.

In februari-maart 2021 coördineerde het departement het structureel overleg tussen Vlabinvest en de verschillende agentschappen en afdelingen. Vlabinvest informeerde de Vlaamse entiteiten over de meest relevante en actuele gegevens m.b.t. aanwezige/nog ontbrekende capaciteit. De Vlaamse entiteiten lichtten hun beleid toe m.b.t. programmatie en uitbreidingen. Het verslag van het overleg werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Beleidsraad WVG en na beslissing van de Beleidsraad bezorgd aan Vlabinvest.

In 2020 werden bij Vlabinvest 21 aanvragen voor infrastructuursubsidie ingediend: 7 dossiers uit de Vlaamse Rand en 14 uit arrondissement Leuven. De dossiers uit de Vlaamse Rand ontvingen daarbij ongeveer 40% van de totale subsidies die Vlabinvest toekende in 2020. De voorrang voor aanvragen uit de Vlaamse Rand is structureel gegarandeerd door de basiswerkingsregels die Vlabinvest uitwerkte voor de behandeling van de subsidieaanvragen.

Het uitbreidingsbeleid van de entiteiten WVG is divers: per agentschap en per (sub)sector worden vaak andere criteria gehanteerd voor de toekenning van uitbreidingen. De persoonsvolgende financiering in de sector voor personen met een handicap zorgt er dan weer voor dat aanbodsmeting en -vergelijking niet meer mogelijk is. De tendens naar meer

¹¹ Keuze uit: nog niet gestart, op schema, kleine afwijking, bij te sturen, gerealiseerd, uitgesteld, stopgezet, vervangen

¹² Gedetailleerde informatie, tabellen, kaarten, cijfergegevens mogen altijd als bijlage worden toegevoegd, zo blijft de projectfiche overzichtelijk.

gebiedsgerichte en intersectorale programmatie is ingezet middels de komst van de eerstelijnszones en de focus op snellere en meer geïntegreerde zorg waarin de persoon met de zorgnood centraal staat. Het zal allicht nog enkele jaren duren vooraleer er voor elke regio een afgestemd uitbreidingsbeleid is voor elke aanbodsform, maar de koers is ingezet. Op dit moment aligneert het agentschap Opgroeien al sterk op deze gebiedsgerichte benadering met de organisatie van zijn lokale teams, de uitbreiding van de één gezin – één plan samenwerkingsverbanden en de Overkophuizen.

Beleidsveld Wonen

Projectfiche 5.1. Wonen in eigen streek

Probleemstelling en doelstelling van het project

Het project “Wonen in eigen streek” betreft de verdere juridische uitbreiding van de principes taalbereidheid en band met de streek.

Het Grond- en Pandendecreet uit 2009 introduceerde een regeling rond wonen in eigen streek. Doelstellingen waren betaalbaar wonen in de eigen regio mogelijk maken en sociale verdringing tegengaan. De regeling rond wonen in eigen streek werd bij arrest van 7 november 2013 vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Dat gebeurde op aangeven van het Europees Hof van Justitie, dat had geoordeeld dat de regeling strijdig is met het vrij verkeer binnen de Europese Unie.

Het hoofdstuk Wonen van het Vlaams regeerakkoord 2019-2024 bevat de volgende passage rond ‘wonen in eigen streek’:

“Voor regio’s waar de betaalbaarheid van het wonen in het gedrang komt en sociale verdringing een probleem vormt, versterken we de instrumenten, al dan niet via een alternatieve regeling rond wonen in eigen streek (WIES).”

Onder het hoofdstuk Vlaamse Rand stelt het regeerakkoord :

“Het recht op wonen in eigen streek is verre van evident. Veel jongeren en gezinnen worden weggedrukt door de stijgende grond- en woonprijzen. Daarom zorgen we er ervoor dat een band met de gemeente of streek steeds voorrang geeft voor wie kandidaat is voor een sociale huur- of koopwoning. Daarnaast grijpen we ook in op de private woonmarkt door het grond- en pandendecreet zo aan te passen dat gemeenten desgewenst een specifiek aandeel kavels of percelen exclusief kunnen voorbehouden voor inwoners die een duidelijke band met de gemeente of streek kunnen aantonen. We blijven inzetten op Vlabinvest en Vlabzorginvest.”

In de beleidsnota 2019-2024 Wonen komt “wonen in eigen streek” aan bod onder de operationele doelstelling “OD 2.4 Verwerven van de eigen woning stimuleren voor wie het nodig heeft”:

“Voor de regio’s waar de betaalbaarheid van het wonen in het gedrang komt en de sociale verdringing een probleem vormt, versterken we de instrumenten, al dan niet via een alternatieve regeling rond wonen in eigen streek.”

In de beleidsnota 2019-2024 Vlaamse Rand werd volgende beleidsvisie ingeschreven met betrekking tot “Wonen in eigen streek”:

“In samenspraak met het Vlaams Parlement wordt, voor de Vlaamse rand, een decretaal initiatief genomen dat het steden en gemeenten mogelijk maakt een specifiek aandeel kavels of percelen in grote woonontwikkelingen voor te behouden voor huishoudens met een modaal inkomen die een lokale binding hebben.”

Contactgegevens

a) - Bevoegd minister(s):

Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Martelaarsplein 7

1000 Brussel

Simon Gheysen

Simon.Gheysen@vlaanderen.be

b) - Verantwoordelijke administratie: (beleidsdomein omgeving, beleidsveld wonen):

Johan Baeten

Havenlaan 88 bus 40D

1000 Brussel

Tel.: 0473 70 68 20

johan.baeten@vlaanderen.be

Meewerkende organisaties

Niet van toepassing.

Uitvoerders van het project

Nog niet gekend.

Financiering

Nog niet gekend.

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status ¹³	Opmerking
Decretaal initiatief	onbepaald	Nog niet gestart	

Stand van zaken juni 2021

Op basis van het beleidsvoornemen in het regeerakkoord werden er nieuwe pistes onderzocht die het burgers makkelijker maken om in de eigen streek te blijven wonen. Op basis van dat onderzoek werken we momenteel een regeling uit waarbij gemeenten desgewenst een specifiek aandeel woongelegenheden kunnen voorbehouden voor inwoners die een duidelijke band met de gemeente of streek kunnen aantonen.

¹³ Keuze uit: nog niet gestart, op schema, kleine afwijking, bij te sturen, gerealiseerd, uitgesteld, stopgezet, vervangen

Projectfiche 5.2. Vlabinvest

Probleemstelling en doelstelling van het project

In de beleidsnota Wonen 2019-2024 wordt m.b.t. Vlabinvest het volgende weergegeven:

“Omwille van de specifieke context met hoge woningprijzen en beperkte grondvoorraden komt in de provincie Vlaams-Brabant - en specifiek in de rand rond Brussel - de betaalbaarheid van het wonen in het gedrang en doet het fenomeen van de sociale verdringing zich voor. Een Vlaams woonbeleid met specifieke aandacht voor deze regio dringt zich dan ook op.

De provincie Vlaams-Brabant en het autonoom provinciebedrijf Vlabinvest apb zijn bevoegd om een specifiek grond- en woonbeleid voor Vlaams-Brabant te voeren. Het werkingsgebied is bepaald op 39 gemeenten in de provincie, gelegen rond Brussel. Die bevoegdheid bevat het voeren van een grondbeleid en het realiseren van woonprojecten met sociaal karakter in de 39 gemeenten van de provincie Vlaams-Brabant, en de uitbouw van voorzieningen die noodzakelijk worden geacht om het Vlaamse karakter en een hoogwaardige woonkwaliteit in deze regio te behouden of te bevorderen. Ik evalueer de bestaande afwijkingen binnen het instrumentarium van het woonbeleid en ga na of die tegemoet komen aan de specifieke situatie van Vlaams-Brabant.”

Contactgegevens

Vlabinvest
Sarah Claeys
Provincieplein 1
3000 Leuven
Tel.: 016 26 79 88
management@vlabinvest.be

Meewerkende organisaties

Niet van toepassing

Uitvoerders van het project

Vlabinvest apb
Provincieplein 1
3010 Leuven
Tel: 016 26 79 89
info@vlabinvest.be

Financiering

Vlaams Financieringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant

Voortgang

Mijlpaal	Streefdatum	Status	Opmerking
----------	-------------	--------	-----------

<p>Sinds 1 januari 2014 voert Vlabinvest apb (voluit het agentschap voor woon- en zorginfrastructuurbeleid voor Vlaams-Brabant) onder provinciale sturing en met steun van de Vlaamse overheid een actief grond- en woonbeleid, in partnerschap met lokale besturen en initiatiefnemers binnen het gecreëerde kader.</p>	<p>nvt</p>	<p>gerealiseerd</p>	
--	------------	---------------------	--

Stand van zaken juni 2021

In het kader van het grondbeleid heeft Vlabinvest apb in 2020:

- verscheidene opportuniteiten onderzocht, maar deze hebben niet geleid tot een aankoop
- 1ha 03a 71ca verkocht

Vlabinvest is eind 2020 eigenaar van 17ha 08a 27ca grond. Tot op heden is er met middelen van het Rollend Grondfonds in totaal 9ha 19a 89ca grondoppervlakte aangekocht ten behoeve van Vlabinvest.

Via projectfinancieringen door Vlabinvest werden in 2020 door haar partners in 5 projecten 120 bijkomende woningen opgeleverd die met voorrang worden toegewezen aan mensen die een band met de streek kunnen aantonen.

Dit brengt het totaal aantal gerealiseerde woningen op 1.426 waarvan 1.205 worden verhuurd en 221 werden verkocht.

Eind 2020 waren bovendien via 4 projecten 73 woningen in opbouw (42 huur en 31 koop).